

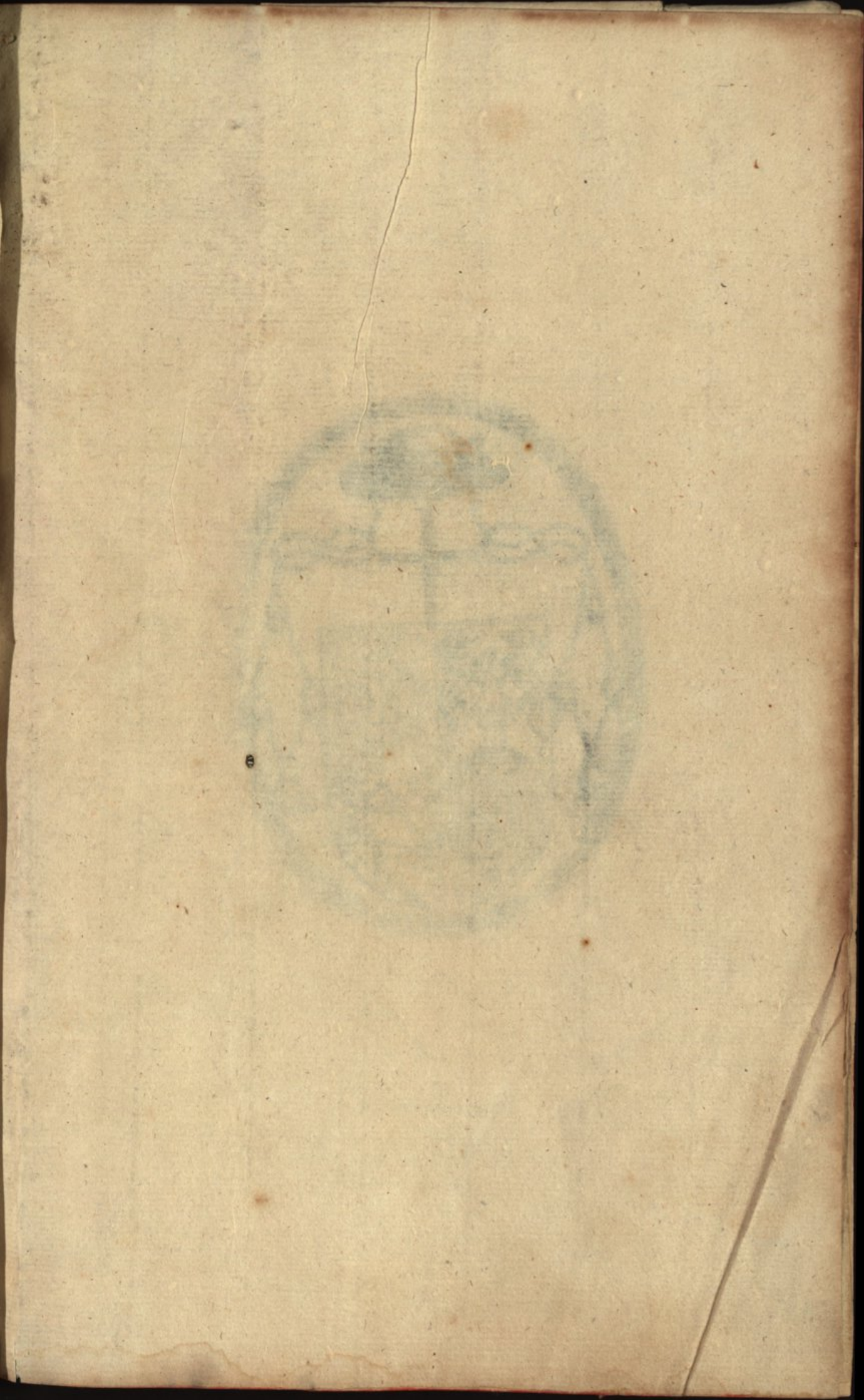
2
14
18
12

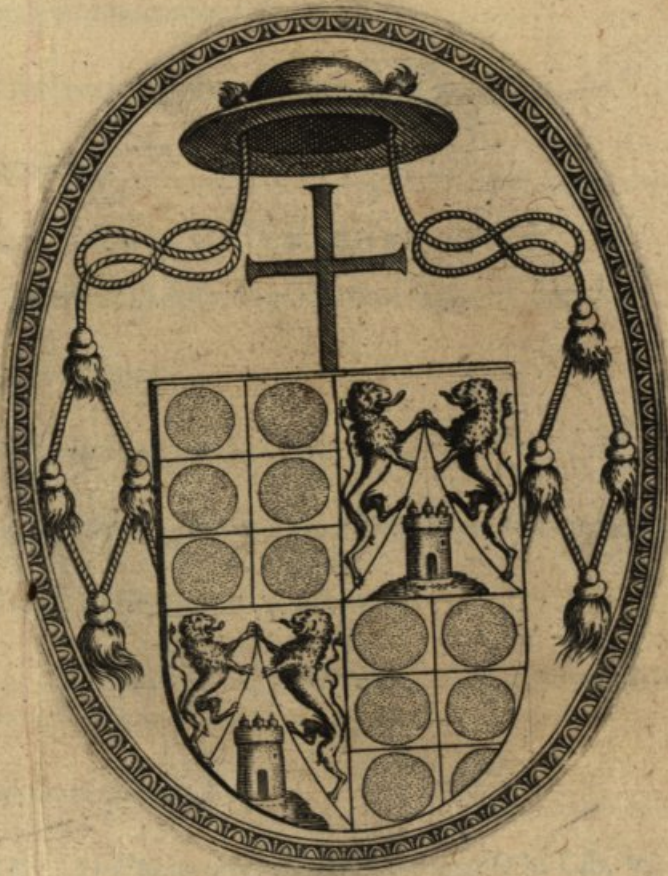
2
14
15
12

XXV-4

Fol. 11-35-29-15

2
14
15
12

IVLII FIRMICI MA

TERNI IUNIORIS SICVLI V. C. AD MAVOR-
tium Lollianum, Astronomicōn Libri VIII, per NICOLAVM
PRVCKNERVM Astrologum nuper ab
innumeris mendis uindicati.

HIS ACCESSERVNT,

CLAVDII PTOLEMAEI Pheludiensis Alexandrini ἀρτελισμῶτων,
quod Quadripartitum uocant, Lib. IIII.

De inerrantium stellarum significationibus, Lib. I.

Centiloquium eiusdem.

EX ARABIBVS ET CHALDAEIS.

HERMETIS uetustissimi Astrologi centum Aphorif. Lib. I.

BETHEM Centiloquium.

EIVSDEM de Horis Planetarum Liber alius.

ALMANZORIS Astrologi Propositiones ad Saracenorum regem.

ZAHELIS Arabis de Electionibus Lib. I.

MESSAHALAH de ratione Circuli & Stellarum, & qualiter in hoc se-
culo operentur, Lib. I.

OMAR de Natiuitatibus Lib. III.

MARCI MANILII Poetae disertissimi Astronomicōn Lib. V.

Postremò, OTHONIS BRVNfelsii de Diffinitionibus & termi-
nis Astrologiæ libellus isagogicus.

BASILEAE,

PER IOANNEM HERVAGIVM, ANNO

Salutis humanæ M. D. L. I.

Mense Aprilii.

0.

IVLLI FIRMICI MA

TRINI IVNIOIS STONEI V. G. AD MAVOR
tum bellianum, Aristoniceo Libri VIII. PROLOGVM
PRONKERVVM Aristologum nup. ad
innumeratim indicat.

HIS ACCEPERUNT.

CLAVDII PROLOGVM Aristoniceo Libri VIII. PROLOGVM
quod Quadratum vocat. Lib. III.

De omnium felicitate significandis. Lib. I.

Conspiciendum.

EX ARABVM ET CHALDAEORVM

HERMETIS ARABICVM Aristologum cum Arabico. Lib. I.

SYSTEM CONSPICIVM.

TRINVM de Libris Philosophiae Lib. III.

ARISTOTELIS Aristologiae Proposita, Aristoniceo Lib. I.

ARISTOTELIS Aristologiae Lib. I.

ARISTOTELIS Aristologiae Lib. I. Aristologiae Lib. I.

ARISTOTELIS Aristologiae Lib. I.

ARISTOTELIS Aristologiae Lib. I.

ARISTOTELIS Aristologiae Lib. I.

BASELAE.

PER IOHANNEM HEYERIVM ANNO

Salutis humanae MDLII.

Mense April.

0

*SERENISSIMO AC POTENTIS-
simo Domino, Domino Eduardo, eius nominis sexto, Regi Angliæ,
Franciae, & Hyberniæ, fidei defensori, &c. Ni-
colaus Prucknerus S. D.*

ANTIQUA est à Ptolemæo tradita, Eduarde Rex, Astrologiæ diuisio: eiusq; una pars scientiæ est, & contemplationis, ab omni libera & soluta reprehensione. Altera actionis, etiam magnorum uirorū attētata uituperationibus. Nam quæ prima est, ea quasi cœlum sapientia penetrans, eius orbis, motusq; uarios, & siderum cursus, et magnitudines, & discrimina, ita explicat, ut nullā dubitationem, aut hæsitationem relinquat. Hinc Solis & Lunæ defectio- nes, hinc ortus & occasus siderum, hinc septem errantium stellarum dimensa itinera, quæ multis antè seculis, singulis possunt annotari, & significari, ut punctis, sic temporum momētis. Ea pars quoniam explo- rata est, & expers semper erroris, quasi princeps eius doctrinæ credi- tur. Altera, quam ob causam maximè celebrari debebat, ob eam potissi- mum uituperatur: uulgi scilicet ignorationem, cum necessitatibus ho- minum, & uitæ rationibus semper utilissima, sæpe salutaris existeret, si, ut illa altera, teneretur à suis doctoribus. At non quia ignorantur ar- tes, uituperandæ sunt: sed quia pauci sunt qui eas assequuntur, qui eas as- sequitur, is maximè laudari debet: quia rara eius cognitio est, singulare habendum est artificis ingenium. Quanquam confitendum est, ma- gnam esse profitentium turbam, & plures hanc prius exercere poste- riorem, quàm illam priorem partem didicisse. In quo studio, duo præ- cipuè sunt uitia. Nam quia primam illam non perfectè tenent, aliorum inuentis contenti, per se nihil ipsi inueniunt: deinde ijs ipsis, quæ ab alijs tradita acceperunt, utuntur plærunq; non benè, neq; intelligēt. Un- de duo uitia nata sunt maxima: unum ignauia, alterum stoliditatis. Sed hoc genus hominum ad uituperationem artis, non plurimum obfice- ret, nisi aliqui docti etiā extitissent, & in his quidam etiā boni uitupera- tores huius scientiæ, quibus ego breuiter respondeo: Artes nō idcirco uituperabiles esse, quia ignorantur: sed eò magnas haberi decet, quia pauci sunt qui assequantur, neq; propterea hæc pars Astrologiæ repre- hendenda est, quia Ptolemæus eam cū paucis tenuit: sed eo mirabilior, magisq; diuina, quo paucioribus est cōcessa mortalibus. Quis negare potest, si certi sunt cœli motus, & actiones definitæ, non etiam effici ali- quid ab ijs certi: ut etiamsi hominibus accidere uideantur, tamen sapiēs euenire illa, & quasi scienter fieri intelliget. Quis non uidet ad Lunę cō- stitutionem repleri, exinaniri, ægrotare, confirmari animantium cor- pora? Etiam Oceanus ipse huius luminis imperio flectitur. Si qui au- toritatem requirunt, quid sibi uolunt stellarum & signorum antiqua

P R A E F A T I O .

& prisca nomina Pleiadum, Hyadum, cur ab antiquissimis poetis Aquosus est nominatus Orion? Cur Sirius ardens? in cuius exortu accēdi Solis uapores, quis ignorat: λαμπρότατος ἄστὴρ ἵσι, καὶ ὁρ δέ τι σὺμα τέτυκται, καὶ τε φέρει πολλὰρ πυρετῶν δειλοῖσι βροτοῖσιν. Eius enim sideris effectus amplissimi in terra sentiuntur. Cur dierū a scriptoribus, per omnes menses, totumq; annum notatae cōtemperationes propter ortus atq; obitus siderum? Satis ne magnus est autor Aristoteles, qui etiam in Politicis fatetur, Solis temperantia, non solū corpora, sed etiā animos moderari humanos? Nihil ne est, quod Cicero Iouis prosperum & salutarem hominum generi fulgorem nominauit? Et ante Ciceronem Plautus de Arcturi stella, eiusq; cum influxu, tū effectū ita dicit: Arcturus signum sum omnium acerrimum:

Vehemens sum exoriens, cum occido uehementior.

Apud Romanos igitur hæc ars ualuit, non solum postremis illius Imperij temporibus, uerum etiam primi populi, ad quem è Græcia & Chaldæa ars hæc fuit propagata: antiquiores enim & plures sunt Græcorum de hac scientia libri. Antiquissimus scriptor Aratus est: at ille de hac ratione

Μόχθος μὲν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μνηϊὸν αὐτῶν ὄνειδος

Γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένω ἀνδρῶν.

Sed tamen uerum est in hac disciplina, quod in prouerbio dicitur, Nō omnibus contingit adire Corinthum. Pauci sunt qui eam assequantur: primū, quia magnum ingenij acumen, magnamq; industriam, atq; doctrinā requirit: deinde adhuc in ea multa et magna recondita latent, πάντα γὰρ ὄντων Ἐκ τοῦ ἀνθρώπου γιγνώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ κέρυπται. Multa etiam inuenta sunt, quæ si non rectè accommodentur, magnos adferunt errores. Proclus nobilis fuit Platonis interpres, & in physicis uir præclarus: is uerissimè scribit, quod ὁ δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λέοντος κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁμωνύμως τῷ τόπῳ ἐφ' οὗ κείται, καρδία λέοντος προσαγορεύεται. ὑπὸ δὲ τινῶν βασιλικὸς καλεῖται, ὅτι δοκῶσιν οἱ πᾶσι τὸν τόπον τοῦτον γινόμενοι, βασιλικὸν ἔχειν τὸ γένθλιον. Omnia uera, nam est stella in eo loco, quæ Cor leonis, & Basilicus, quasi Regulus nominatur: & regia conditione nasci uidentur, qui cum hoc sidere ortum habent. Siquidem ut ille ait,

Ἀστὴρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι.

Sed quia uidentur nasci omnes hac fortuna, ergo non certum est, qui nā illi sint, nisi perspicacibus, & eruditis hominibus, qui momenta temporum notare possunt, qui cœli spacia & domicilia duodecim scienter distinguere, qui reliquorum etiam siderum constitutiones animaduertere, & cum his, eum de quo iudicium futurum est, scienter possunt cōponere: id quod multi sunt ueteres consecuti. Nam quoniam de autoritate satis pro hoc tempore diximus, ueniendū iam nobis est ad exempla: quæ si aliqua proferamus, demonstrabitur à nobis, & artem hanc esse, & eius extitisse artifices, & posse eam cōprehendi. Valerius Ma-

P R A E F A T I O .

ximus, prouidus rerum scriptor, refert, Aeschylum, cum à Mathematicis respōsum esset, ex ictu moriturum, qui è superiori loco fieret, tectū euitasse, & sub dio, capite nudato mansisse: in quod, cum ab aquila, deiecta testudo esset, eo casu mortuum esse, & uerum extitisse, quod prædictum fuerat. Quis imperatorum Romanorum felicior habitus Augusto? in eius numis argenteis Capricornus erat, indicium sui & fidei & fortunæ, quam Theogenes prænuñciauerat: qui Augustum, cognito diagrāmāte ortus & genituræ, adorauerat. Augustus uerò prouidentiam eius, numo suo cōprobauit. motus enim prædictione Theogenis, monetam Capricorno insigniuit. Chaldæi Agrippinæ Neronis matri responderunt, filium imperatorem fore, sed parricidam nece materna, illa quidem, occidat, modò imperet. uerum imperauit, et necauit matrem. Caligulæ Sulla Mathematicus appropinquantem mortem prædixerat. Vespasianus tantum huic arti tribuit, ut ausus fuerit, in assiduis contra se conspirationibus confirmare, aut filios sibi successores in imperio fore, aut neminem. Domitiano Chaldæi adolescentulo, diē horamq; & genus mortis significauerunt. quæ præfagitio cū ab Ascletario Mathematico capitali crimine notato, ut exploraret disciplinam, rogauit Ascletarium, sciret ne, quo mortis genere ipse esset interiturus? respondit, breui fore ut à canibus laceraretur. Domitianus, ut Genethliacum uatem uanum faceret, euestigio interfici iussit, & cadauer accuratissimè sepeliri. Sed tempestate de improviso orta, disiecto funere, corpus ustulatum canes discerpserunt. Hadrianus Imperator, quia peritissimus huius artis & doctrinæ fuit, sibi singulis annis præscripsit, quid quotidie esset euenturum. Cui Aelius Adrianus patruus imperium prædixerat ex hac arte, idemq; ex alio etiam Mathematico ante imperium cognouit. Cōstat etiam eum de Vero sepe dixisse: Ostendent terris hunc tantum fata, necq; ultra Esse sinent.

Possum ætatis nostræ exempla adferre multa, possum etiam quæ ego principibus uiris prædixi, si utrumq; odiosum nō esset. Antiquitas remota est ab inuidia. Si nullum aliud exemplum extaret, quàm Magorum, qui in Oriente sidus Christi uiderunt, tamen magnum argumentum esset, astris res magnas hominibus præsignificari, siue motu eorum sempiterno, siue aliqua diuina constitutione, non omnibus, sed certis nota hominibus. Hæc sunt quæ ad te, Eduarde Rex, præfari uolui, pro Iulio Materno Firmico, scriptore huius artis ueteri, & puro, & probato, nunc etiam emendato: & pro hac arte, contra eius calumnias, quas est passa permultas. qualis etiam est illa, quod à Tiberio Cæsare eiectioni fuerunt ex urbe Mathematici: quasi uerò idem etiam non euenerit Rhetoribus, in hac eadem urbe Roma. Plato è sua republica poetas excludit, an idcirco ars poetarum perniciosa, etiam si multi poetas mali? Attamen grauissimum iudicium Platonis: fateor. Sed nemo magis Socrati obfuit ad mortem, quàm Aristophanes poeta. Idcirco pa-

PRAEFATIO.

tior, quòd Aristophanem oderit Plato, quòd autem poetas etiam bonos oderit, non probo. Artes, atq; uirtutes, sua ut sunt aestimanda, non euentu, nec hominum improbitate: alioqui & prophetae & apostoli efficiendi essent è rebus publicis, quoniam omnes hi aut trucidati, aut tractati malè: & hoc biennium multos bonos Ecclesiastes Euangelicos è ciuitatibus eiecit, num idcirco Euangelium non uerum, aut idcirco ne illi mali? Hæc est bonitatis *δουμασία*, exturbari à suis, uocari ab alienis: uiuos pati, mortuos celebrari. Imò hæc tua adolescens uirtus Rex, non parum attentatur, unà cum renascente religione istius regni: an tu idcirco non dignus qui regas? Fremant ut uelint uirtia: tua uirtus, ut omnes boni sperant, atque confidunt, tua inquam

in Regiam Maiestatem, amplificationem regni, confirmationem religionis, ad pacem, ad otium, ad salutem populi, Vale. Argentorati.

29. Ianuarij. Anno à nato
Christo 1551.

DE DIFFINITIONIBVS ET TERMINIS ASTROLOGIAE, LIBELLVS OTHONIS Brunfelsij.

Strologia, est stellarum, cœliq; actionum, atq; significationum cognitio, Latine scientia sideralis dicta.

Dioptrice, Astrologiæ pars, Solis & Lunæ, cæterorumq; astrorum distantias per instrumenta uestigans.

Meteoroscope, Astrologiæ pars, quæ eleuationum differentias, astrorumq; exquirat distantias.

Gnomonice, Astrologiæ pars, docens rationem umbrarum & solariorum, idq; ueruto, siue gnomone.

Αστὴρ, stella una est, ut inquit Macrobius.

Αστρον, signum stellis coactum, quod nos sidus uocamus. Sic stellæ quidem singulares, ut Erraticæ quinq; & cæteræ, quæ non admixtæ alijs, sola feruntur.

Sidera uerò, quæ in aliquod signū, stellarum plurium compositione formantur, ut Aries, Taurus, Andromeda, Perseus, Corona, & quæcumq; uariarum genera formarum, in cœlum recepta creduntur.

Horoscopus, est signum quod ascendit.

NOMINA PLANETARUM Græca.

Η φάινων. Ψ φαίδων. Δ πυρός.
 Ο ήλιος. ♀ φωσφόρος. ♄ σίλων.
 Δ σελήνη.

Altitudo planetarum uocatur, quia in ipsa parte constitutæ stellæ, homines faciunt beatos, uel quando naturali quadam sublimitate magnitudinis eriguntur.

Deiecti planetæ uocantur, quando eorum opimitur autoritas: faciuntq; miseros, pauperes, ignobiles, & inopes.

σωδργοι, uel munifices, tera numina, decanis singulis applicata. De quibus uide Firmicum libro secundo, capite quarto.

Stellarum fines, signorum appellatur propriæ partes, quæ stellis singulis diuiduntur, Græcè τὰ δεκά.

Gaudere tunc dicuntur planetæ, quando in genitura, in opportunis ac felicioribus constituti locis, maiorem uim habent, ac plurimum bonam fortunam decernunt.

Stellæ matutinæ sunt quinq; Η, Ψ, Δ, ♀, et ♄. Appellantur eadem & uespertinæ, & occidentales, & absconsæ. Græcè ἀφωκίται καὶ σκωδισται καὶ ἀκρονίται.

Matutina uocatur stella, quæ in ortu existēs,

☉ ex oriente præcedit, ut Lucifer.

Vespertina, in ortu, quæ orientē ☉ sequitur.

Absconsæ stellæ, quas orbis ☉ tegit.

Ακρονίται, quæ tunc oriuntur, cum ☉ in interitum uergit.

Protegi stellæ dicuntur, quotiens opportuna radiatione cum ☉ præcesserunt.

Numen Solis optima radiatione protegitur, quotiescūq; matutino stellarū ortu fuerit ornatū.

☉ matutinus uocatur, cum duodecim partibus ☉ antecesserit.

Ψ matutinus, cum undecim partibus recesserit antecedendo.

♀ octo partibus Solem antecedens, matutina uocatur.

Sic Δ in octaua parte constitutus, matutinus uocatur.

Aries signum tropicum uocatur, quia ☉ in eo signo constituto, uernum tempus facit.

Ignitum signū uocatur Υ, quia quicumq; in genitura horoscopo ipsum habuerit, ad ignem, cholericamq; naturam pronus erit.

Platicæ uitæ locus est in eo signo, in quo est horoscopus constitutus.

ἀνατολή, orientalis cardo, domus prima.

δύσις, occidens.

μεσογυρίον, medium cœli.

ὑπόγειον, imum cœli.

Ortus latinè, prima pars horoscopi, quæ in omni genitura tempore, ab orientali parte primum emergit, ac per triginta deinceps partes educitur.

Occasus, pars cœli est, in septimo ab horoscopo loco partiliter exposita, Græcè διάμετρον ὑπὸ πικόν.

Medium cœlum, ab horoscopo decimū signum uocatur.

Imum cœlum, quod in quarto ab horoscopo loco constituitur.

Dea est tertius ab horoscopo locus, id est, tertium ab horoscopo signum.

Deos, illud signum, quod contra hoc signum in diametro fuerit constitutum, id est nonum ab horoscopo.

Bona fortuna, in quinto ab horoscopo locus, Græcè ἀγαθὴ τύχη.

ἀγαθοδαίμων, id est bonus daemon, fortunæ ex diametro, id est in undecimo ab horosc. loco.

Figra atq; deiecta loca tunc uocantur, quando nulla cum horoscopo societate coniunguntur.

ἀναφορά, siue inferna porta uocatur primus

DE DIFFINIT. ET TERMINIS

deiectior locus, qui in secūdo ab horoscopo signo constituitur.

ὠδὴ καὶ τοῦ φορᾶ, uel superna porta, diameter signi antedicti, id est octauus ab horosc. locus.

Novissima loca sunt, malæ fortunæ, mali dæmones.

Mala fortuna, sextus ab horoscopo locus, Græcè καὶ τὸ χη ἢ καὶ τὸ δαίμων.

Aspectus diameter, qui est à signo, usq; ad aliud signum septimum, ut est Y & ♄.

Trigonus aspectus, qui est à signo, quo initiamus, usq; ad signum quintum, ut est Y ad Δ.

Dextrum trigonum uocamus, quod ab eo signo, à quo incipimus, retrò est.

Sinistrū trigonū, quod est antè: ut Y dextrum trigonum est ♄, sinistrum uerò Δ: & simili modo Δ dextrum trigonum est Y, sinistrū uerò ♄.

Quadratus aspectus, qui est ab eo signo, quo inchoamus, usq; ad quartum, ut Y, II, & ♄.

Quodcūq; retrò est, quadratum dextrum uocatur, ut Y & II.

Hexagonus aspectus, qui est ab eo signo, quo initiamus, usq; ad tertium.

Dator uitæ, dominus genituræ.

ἑρῶν τὰ τοῦ ἀεὶ, cælestes imagines, siue cælestia signa.

καὶ λα ποιοί, planetæ fortunantes.

καὶ καπ ποιοί, infortunantes, alias malefici & infortunantes.

ἄρτῆ λεξιᾶ, iudicium, seu sententia astrologica, Latine prædictio, uel iudicium.

Signa secundaria, quæ in elementis ipsis cernuntur, ut Cometa, motus terræ, pluriæ, immodicæ siccitates: ita sic dicta, quia secundas uires habeant, quando prima uis in cælo, stellisq; cælestibus inest: secundaria in elementis, quæ in ipsis cientur.

Stellæ corruptiue, quæq; cælestiū stellarum decreta ad uuant, sunt ea, quæ in elementis cum exuperantia & ui quadam maiore fiunt, ut siccitates & pluriæ nimie: sic dictæ corruptiue, quia omnis elementorum exuperantia corruptionem inducit.

Secunda stellæ, quæ secundam ac prosperam uim insitam habent.

Cuspides cæli, anguli, τὰ κοίτηα, cardines, idem.

ἐπαναφορᾶ, domus succedentes.

ἐκλίψας, luminarium deliquia, atq; obsurationes.

Androdas, annus 63. sic dictus, quia latenti ratione, uarijs hominem periculorum discriminibus semper afficit.

Hebdomatici & Enneatici anni, anni septeni & noueni, grauias semper mala hominibus porten-

dentes.

Plenæ partes in figurâ uocantur, in quibus decani fuerint inuenti.

Vacuæ partes, ad quas nunquam decanorum numerus accedit.

Septentrionalia signa uocantur, quæ mouentur ab initio Arietis usq; ad finem ♎.

Meridionalia, quæ uergunt ab initio Libræ, usq; in finem Piscium.

Directæ ascendentiæ uocantur ab initio ♄ usq; in finem ♄.

Tortuosæ ascendere dicuntur, ab initio ♄ usque in finem II.

Concordantia signa sunt Y & X, & & ∞, II & ♄, ♄ & ♄, Δ & m, n & ∞.

Maxima medietas circuli uocatur, quæ est ab initio Δ usq; ad finem ♄.

Medietas ☉ eadem quæ ☉ medietas maxima: quia ☉ in omni hac medietate habet principium, sicuti habent planeta in suis terminis.

Medietas minima, quæ est ab initio Aquarij usq; in finem ♄: et uocatur medietas Lunæ, quia Luna similiter habet in omni hac medietate principium, sicut ☉ in maxima.

Medietas calida, quæ est ab initio Y usq; in finem ♎.

Decuria, signorum facies.

Stellæ fixæ uocantur, quia earum motus post centum annos uix cernitur, quod humanæ uitæ spaciū longissimum uidetur.

ἠλαείδης, Latine Vergiliæ: sic dictæ, quod extremo uere, cum æstas incipit, exoriuntur. Babylonij uocant Atarage.

Hyades à ueteribus dictæ Suculæ: quidam in ore, alij in fronte & constitutas uolunt.

λαμπάδης, inter Hyades fulgētior & dux. Chaldaicè Aldebram.

Anhelar, Apollinis astrum, in capite Geminarum emicans stella.

Abrachaleus, Græcè ἄρακλεις ἄστρον, in ipso II occipitio.

Aζαβενᾶ, ad Chelas sita stellæ, H et X qualitates retinentes.

Sunt autem Chelæ Latinis cornua, qualia ferè imaginantur in ♄ & m.

νεφελοειδής συζροφή, id est, nebulosus globus. Nebula, quæ est in pectore ♄, alias Præsepe, & Chaldaicè Meellephi.

Βασίλειον, lucida stella, quæ est ad cor Leonis.

Asini, ad præsepe ipsum constituti stellæ.

Vindemitor, Græcè πρὸ τοῦ νηπιῶν, Chaldaicè Almucediem Alaraph, stella lucida, quæ est ad alam ♎ septentrionalem,

ASTROLOGIAE.

σπικα, spica, Chaldaicè Abzumon Ala Zel, in ip̄ constituta.

αὐτοπίς, cor Scorpij, nota & lucida stella in tribus illis in dorso in distinctis.

ὁ π̄, pisciculus ille, qui ab austro est, Latine Borealis.

συνδοσμός, stellarum series inter Pisces atq; Arietem: Latini uocant nodum cœlestem.

Arcturus notus est.

ὄφις, Serpentarius.

ἄφρη, loca, loca Ilegialia, uel Hilech, ut Chaldæi uocant: alias Climacterica.

Climacterici anni, uel anni progressionis, sic dicti, quod ex ascensionibus planetarū, secundum Climatis rectum aut obliquum circulū cognoscitur tēpus, quo planeta sit ad eum locū peruerturus.

Significator regni, planeta, qui plures potioresq; prerogatiuas in medio cardine habet.

Dominator seu hospitor interlunij, dominus loci, in quo coniunctio ☉ & ☽ facta est.

Interlunij, id est nouilunij, Græcè σῶος.

Planeta ὀνομαστήτης, id est dominator, qui dominatum inter alios obtinet.

Planeta οἰκοδεσπότης, id est, planeta paterfamilias, idem quod dominus genituræ uocatur & κίερος γένεως.

κίερος, malus habitus, undecimi loci afflictio.

σῆμα, tota illa cœli constitutio.

Dirigere, est gradum quendam Aequatoris coascendentem uel cōdescendentem arcui cuiuspiam eclipticæ, aut alij interuallo currenti, hylech, & sidus maleficū, uel radium eius inuestigare. Nam quotiens hac uia maleficum sidus, aut radij malefici hylech occurrunt, uitam incidunt, & discrimen imminere portendunt.

Dies, latio Solis super terram.

Hemisp̄erion nostrum, terræ illa medietas, quæ nostro horiζonte describitur.

βιοάνατοι, qui uiolenta morte pereunt.

Eminentia, superlatio, uel sublimitas planetæ uocatur, in coniunctione, cum in summa circuli superioris, qui græco nomine ἐπίκυκλος uocatur, planeta ipse fertur, altero planeta partes demissiores tenente. Eum locum Augem etiam uulgato nomine uocant. Pontanus, elegantissimus scriptor, apicem & culmen appellat.

αὐρεπίς, loca, loca in ipsa figura cœli letalia, mortis periculum asserentia.

πῶπις, planetæ profectio ad locum lethalem, quæ hodie ineptè uocatur abscisio: & planeta ille, planeta abscisor.

Planeta permeator, uel recesor, planeta πῶπις, αὐρεπίς, planeta conditio-

narius, uel qui est eius cōditionis, siue nocturnæ, siue diurnæ.

δὲ πῶν, horæ dominus.

ἔκπρῶτος, finium dominus.

ὑπὸ γ, planeta sub radijs ☉ positus, id est, subradiatus. quod uerbum, quia uidebatur asperius, placuit neotericis combustum uocare.

Decani, decuriæ, idem. Singuli decem signorum gradus, Hali & Guido facies, suo more appellarunt.

πρῶτα τέλλοντα, simulacra, quæ cum decurijs exoriuntur.

Dominus plenilunij, uel nouilunij, non ille planeta, qui signo dominatur, in quo oppositio uel coniunctio fit: sed potius signi dominus, quod coniunctionis uel oppositionis tempore horoscopat.

Traiectiones uocantur, quas transcurrētes stellas, nouo nomine hodie quidam sic uocant, quales sunt capræ saltantes, faces, & trabes ignitæ.

Signifer, Græcè ζωστής.

Gradus uocantur, singulorū signorum 30 partibus, æquis dimensionibus partita. Veteres Latini etiam partibus uocauerunt.

Mensis, totum illud spaciū, quo ad ☉ & ☽ ipsa regreditur.

Annus, spaciū illud temporis, dum ad eum locum reuertitur ☉, unde duodecimo ante mense discesserat.

Solstitialia signa uocantur, quod ☉, ubi ad ea profectus fuerit, antequam eius ad septentrionem euectio, aut in austrum declinatio, manifestior facta sit, stare aliquādo creditur, & sunt ♄ & ♀.

Almugea Chald. planetarū inter se aspectus.

Noxij et minaces aspectus, aspectus quadranguli, oppositiq; atq; diametri.

Aspectus beneuoli, qui sunt ex triangulis & sexangulis.

Stellæ positæ in hemisp̄erio superiore, dicuntur aspicere horoscopum dextra irradiatione, siue hexagona, siue tetragona, aut trigona fuerit.

Sinistra radiatione sese contuentur, quæ in hemisp̄erio collocantur inferiori.

Aspectus platicus, πλάτικος, qui est à signis tantum, & signa quidem ipsa sese aspiciunt.

Partilis aspectus, cū à stella ad stellā immorantur tot cœli partes, quot cōfiguratione ipsam cōstituant. Verbi gratia, cum ascendēte ab ortu prima Arietis parte, ab occasu præcipitat se in hemisp̄erion inferius, pars Libræ prima, in qua malefica constituta sit, aut in parte, haud ita multū distāte.

Cardo cœli exorientis, hodie ascendens.

ἑποχῆ, gradus, quibus deprehenduntur planeta in ζodiaco.

μοίρα, unius gradus spaciū,

DE DIFFINIT. ET TERMINIS

πρῶτη λεπτή, prima minuta.

δευτέρα λεπτή, secundaria minuta.

Circulus meridianus, quem \odot , quum super horizonum uerticem uenerit, ipsum diem medium efficiendo designat.

σοιχειωματα, qui sigilla atq; imagines ex mixturis ad stellarum cursus faciunt, tum ad sanandos morbos, tum uel ad effectus alios, uel corporis, uel animi, procurandos.

μαθηματικοὶ dicti sunt primū Pythagoræ discipuli, eo quod Geometriā, & Gnomonicam, Musicā, cæterasq; item disciplinas profiterentur, μαθηματα ueteres Græci appellabant. Vulgus autem, quos gētilitio uocabulo Chaldaeos dicere oportet, Mathematicos dicit. Exinde his scientiæ studijs ornatī, ad perspicienda mundi opera, & principia naturæ procedebant, ac tunc deniq; nominabantur φιλοσοφοί. Auctor Aul. Gellius.

κύβηθ figuræ quadrantal.

γραμμὴ μίσηθ ἢ ὀρθήθ, id est, linea & longitudo illatibilis.

ἀμαξα, currus cælestis. Nostri ueteres, à bubus iunctis, Septentriones appellarūt, id est, à septem stellis, ex quibus quasi iuncti Triones figurantur.

VENTORVM NOMINA,
ex Gellio.

Eurus uentus, ab oriente uerno spirans, id est, ab æquinoctiali, aliàs ἀπὸ πλωτῆς, à Romanis nauicis Subsolanus cognominatus.

Aquilo Boreas, qui ab æstiuā & solstitiali orientis meta uenit, ab Homero appellatus αἰθλοζυέτιος. Boream autem dictum putant ἀπὸ τῆς βοῆς, quoniam sit uiolenti status, & sonori.

Vulturū ab oriēte spirat, Græcè ὄρνυθ, eo quod inter Nothum & Eurum sit.

Caurus, Græcè ἀπὸ καυῆς, aduersus Aquiloni.

Alter Fauoniū, Græcè ζέφυθ, is aduersus Eurum flat. Vide de hac re Strabonem libro Geographiæ primo.

Aphricus, Græcè λιψ, is aduersus Vulturū flat.

Auster, Græcè νότθ, quoniam est nebulosus & humectus, uentus meridionalis: νότις enim Græcè humorem significat.

Septentrionarius, siue Græcè ἀπὸ κτίσεθ, obiectus directusq; in Austrum.

Circius, Gallis in primis cognitus uentus, ex sua terra flans, sæuisissimus & turbinosus.

Lapix à finibus Apuliæ perspirat.

Fatū Græci τῶν πρῶτων ἢ τῶν ἑμῶν ἢ τῶν ἑμῶν uocant. Est autem, ut inquit apud Gellium Chrysippus, sempiterna quædam & indeclinabilis series rerum, & cathena uoluens semetipse sese, & im-

plicans per æternos consequentiæ ordines, ex quibus apta connexaq; est.

Apparitio planetæ uocatur, dum planeta, qui aliquandiu sub radijs latebat solaribus, mane aut uespere apparere incipit.

Dicitur autem planeta latere sub solaribus radijs, quando quindecim gradibus ante uel post Solem fuerit.

Hayz, siue similitudo planetæ est, dum planeta diurnus in die super terram, nocte sub terrâ: & planeta nocturnus die sub terra, nocte super terrâ: dumq; planeta masculinus in signo & quarta masculinis & orientalibus, planeta uero sceminus in signis & quarta sceminis, & occidentalis compertus fuerit.

Bonæ configurationes planetarum existimantur, bonorum coniunctiones cum bonis, boniq; aspectus, scilicet trinus & sextilis luminarium ad inuicem, uel cum planetis, uel planetarū inter se.

Malæ configurationes, malorum coniunctiones, & aspectus eorundē oppositiones et quartæ.

Maxima debilitas planetæ uocatur, cum est combustus.

Retrocessio quoq; nonnihil uiribus eius diminuit.

Combustus planeta uocatur, cum à Sole minus sui orbis medietate distat, aut tantum præcisè antè & post.

Medietas orbis Γ et Λ , est nouem graduum.

Medietas Δ , & Θ & Σ , septem graduum.

Medietas Ψ , duodecim graduum.

Medietas Ω , quindecim graduum.

Progreditur planeta, dum motus eius in Ephemeride scriptus augetur.

Retrocedere dicitur planeta, dum minuitur.

Statio planetaria dicitur, ubi nulla graduum aut minorum motione uariatur.

Velociter planeta mouetur, dum secundum signorum cōsequentiam, motus eius uetus uelocior est motu eius medio.

Tardius incedere dicitur, dum retrograditur, aut quā sit eius motus medius, pergit.

Auctus lumine uocatur planeta, dum à Sole, uel Sol ab eo retrocedit.

Minutus lumine planeta, qui ad Solem, uel Sol ad eum accedit.

Argumentum latitudinis Lunæ, est distantia capitis Lunarī, à capite Draconis sui.

Inimici uocantur planetæ, cum domos habuerint oppositas. uerbi gratia, Saturnus & Luna, nam ♄ domus D opponitur P , qui est domus H .

Est & inimicitia planetarum, ratione exaltationum suarū. In eum modum ♄ inimicatur ♁ , cum eius exaltatio sit in ♄ , & ♁ in P , quæ sunt

sunt signa opposita.

Concordat planeta in natura, qualitate, substantia, & potestate. & concordat cum ☉ in caliditate, & cum ☽ in frigore & humiditate, & et ♀ in natura.

Luna dicta est à lumine, quòd per luminis solaris refractionem collucescat.

Sol nomen suum sortitus est, quòd solus inter astra tanquã princeps & antesignanus plurimum potest: uel quòd à se lumen habeat suum, à nullo alio mutuo accipiat.

Vagæ, uel uagantes stellæ uocantur, quæ uulgo planetæ, uel errone.

Præfulxiones, quas alio nomine Lunæ facies appellant. Sunt autem numero decem, scilicet coitus, genna, ortus, surgens in cornua, orbe diuisa semi, diuidua, quæ διχοτομησθαι uocatur, pleniluniū, rursus semi diuisa orbe, & diuidua surgens in cornua. Quidam undecimum adijciunt, Plesiphaben, siue ut alijs placet, Plesioselinon.

Coitus Lunæ uocatur, cum in eodem signi aliquius gradu cum Sole est.

Genna, Luna uocatur, cum recessit à coitu Solis gradibus quindecim.

Surgere in cornua dicitur Luna, cum iam à Sole recedens, sexangulam efficit figuram.

Diuidua Luna, quæ ab Sole abiit partes nonaginta, mundi sexangulam faciens figuram.

Semidiuisa orbe Luna, quæ in consequentia Solis distat partibus 120. Δ habens.

Plesioselinos Luna, cum à sex signis, & partibus quatuor, in consequentibus 150. non amplius in oppositione.

Plenilunium fit, cum Luna in consequentia Solis distat partes 135. ½

Apocruis uocatur Luna, cum declinauerit in oppositione à Sole parte una.

Epactæ, sunt Solaris Lunarisq; anni differentia.

Annus Solaris habet dies 365.

Annus Lunaris habet dies 354.

Differentia inter hæc dies undecim, atq; hi uocantur Epactæ.

Spectantium signa uocantur, quæ æqualibus horis restitunt dierum & noctium magnitudines. Nam quia maxima hora est, Sole existente in Cancro, horarum quindecim: minima, Sole existente in Capricorno.

Aequalem inter se inuicem potestatem dicuntur signa habere, quæ uidelicet æqualem habent anaphoram, & si inuicem se consequantur, ut Arietes & Pisces, Virgo & Libra. & si ad tria, uel quatuor, uel quinque, æqualis anaphoræ, ut ♄ & ♃, & ♀ & ♁, & ♁ & ♃, & ♃ & ♄, & ♄ & ♀. Hæc

quidam audire se inuicem aiunt, non etiam se inuicem spectare, propter terræ obumbrationem.

Diurnas stellæ uocant Iouem & Saturnum, asseruntq; factionis ipsius Solis esse, quòd non plures faciunt occasus, neq; figuras: gaudent enim inter diu ius suum dicere, necnò diurnis in domibus.

Nocturnæ stellæ uocantur Martis & Venæris, Lunæ familiares. Multarum siquidem sunt figurarum, sæpeq; in occasum ueniunt & obscuratæ.

Promiscua stella Mercurius: quorum enim figuræ sese accommodarit, eorum familiaris efficitur, matutinus Soli, Lunæ uespertinus.

Domos stellarum, & Zonas, seu cingula uocant, duodecim Zodiaci duodecatemoria, quæ signa quoq; nominant.

Apoclimata, declinationes.

Centra quatuor sunt, horoscopium, occasus, meridies, & sub terra locus, uel hypogium.

Dodecatemorion uocatur, quòd pars signorū sit duodecima.

Figuras stellarum ad se inuicem attestationes uocant: nempe triangula, quadrata, sexangula, & diametros.

Dextrum uocant triangulum, & quadratum, & sexangulum, figuram, à qua abiit stella: sinistrum uero, quòd ut: ut Sole existente in Leone, dextrum Arietis & Leonis Δ, sinistrum autem Sagittarij: dextrum quadratum Tauri & Leonis, sinistrum Scorpionis: dextrum * Geminorum & Leonis, sinistrum Libræ.

Septem radios qualibet diffundit stella, tres quidem sursum, & totidem deorsum, unum porro in diametrum, quorum dextri sunt, qui sursum: sinistri, qui deorsum.

Parallagen uocant, cum per partium effiguratam stellæ isoscelis lineæ mutationem habuerint, ut Sol in Arietis partibus 19. Saturnus Libræ partibus 20.

Contactus & agglutinatio, dicitur congressus & consistentia duarum stellarum, uno in dodecatemorio, parte ferè una. Ac contactus, quæ & κόλλησις nominatur, Latine agglutinatio dici potest, uel copula: fit, cum in parte se contingunt, aut corpore, aut quauis figura antecedens stella consequente: & si cōtingat celerius ire unam quæ antecedit, consequente, tum altera præuenit una in parte alteram, eamq; contingit, uel non abest longius tribus partibus.

Effluxus fit, quando post contactum distinguitur celeriter stella, tardius mota. Sine ut placet Porphyrio, Effluxus uocatur, cū ab astro astrum effluit celerius tardiore, aut à copula proximè facta, aut à contactu per figuram, cum plures quam conuenias

DE DIFFINIT. ET TERM. ASTROL.

conueniat ad figuram constituendam, partes medias habere inceperint.

Orbiculari stella dicitur, cum consequens in præcedentem figura radium iaculatur.

Disiuncta dicuntur signa, & auersa, quæ inter se figuram non faciunt.

Circumuallari dicitur stella, cum in huiusmodi figura fuerit, nempe obsepta: ueluti si sit Luna in Virgine, Mars in Ariete, comprehendit Virginem, Leonem, & Libram. Radius autem Martis, unus quidem fertur in Leonis triangulū, alter autem in Libram diametro: circumuallata igitur uocatur Luna à malis stellis.

Vocatur & obsepsio hæc, cum binæ stellæ in medio unam quodammodo intercluserunt, nulla in medium alia intermittente radium.

Medius iaculatus uocatur, cum in medios gradus stella radium proiecerit.

Transuetio dicitur, cum stella stellæ alteri copulatur, & illa rursus alteri: transuehit enim occasum unius in occasum alterius.

Complexus dicitur, cum uni stellæ differentes & uariæ stellæ congregantur: tum enim uaga ea stella, illarum uim sibi asciscit.

Auersio dicitur, cum dominus horoscopi non copulatur domino horoscopi significantis, quæ sunt de interrogationibus.

Præcellēs dicitur superās in signo positus duodecimo planetes eum qui in quarto: ut superat qui in Libra est, eum qui est in Capricorno: & qui in Capricorno, eum qui est in Ariete.

Aphetes dicitur planeta, cum ab ortu in occasum mouetur, hoc est, à consequentibus in antecedentia.

Prosthetes contra uocatur, hoc est, cum ab occasu in ortum mouetur, nempe ab antecedentibus in consequentia.

Hypaugus planeta dicitur, cum ipsum Sol comprehenderit, uel occultarit sub splendore suo, suisque radijs.

Fulxio, siue emersio est, cum fugiens planeta Solis lucem, primū emicuerit.

Matutina emersio, cū in ortu primū apparuerit.

Vespertina emersio, cum in occasu primū emerferit.

Sunt præterea bina in cælo loca, diametro in-

ter se distincta, quæ etiam eclipticæ coniunctiones uocantur, quod in ipsis sunt eclipses Solis & Lunæ, dum in ipsis fuerint: unusque eorum coitus uocatur, Anabibazon, & quem recentiores eandem Draconis appellant: alter Catabibazon, & quem caput Draconis uocant.

Confinium dicitur, cum in eiusdem terminis fuerint stellæ, siue in facta glutinatione & copula, siue figura, ut quandoque se inuicem spectantes in terminis eiusdem stellæ.

Inanis cursus, *νοδος* *κομία* dicitur est Græcè, cū Luna nulli copulatur, neque per partes, neque per figuram, neque per agglutinationem, & ne quidem intra partes 30 fere in coitum est uentura.

Exhalina, quæ et exaltatio dicitur, cum per ingressum Sol aut Luna, aut fors fortunæ ex genese signum exeuntes, in sequens signum inciderint.

Ecptosis, siue delapsus dicitur, cum ab horoscopo eductus annus, in illud inciderit signū, ubi antecedens coniunctio fuerit in genese.

Liberatoria loca sunt in hemisphærio supra terram quinq; medium cæli, & utrinque bina signa, nempe ipsum consequens & antecedens, & horoscopus, & occasus.

Liberationes uerò quatuor, Sol & Luna, & fors fortunæ, & eueniens dominus ipsius genese.

In splendoribus suis stellæ dicuntur collocatæ, cum in domo sua aut sublimate, aut terminis suis sunt positæ.

Participatio est, cum eiusdem signi fuerit compar, uel clementer ipsum spectat planetem.

Particeps signi est simul dominus.

Simul dominatur, cum unius domus est alterius sublimitas.

In diuersum resolutio, quæ *ἀνατίχνοις* nominatur, est, cum diurnæ nocturnarum, aut nocturnæ diurnarū domos aut sublimitates obtinuerint: aut quando positæ in signis stellæ, bene denunciant, & signorum domini in malicia fuerint incommodi.

Malicia uocatur, cum quis perniciosus radijs percutitur, aut obsidetur, aut in contactu perniciosi, aut in copula fuerit, aut in diametrum uenit, aut superexceditur, aut dominatū possidetur à pernicioso malè affecto.

FINIS.

DVODECIM SIGNA ZODIACI.

♈ Aries	♋ Cancer	♎ Libra	♑ Capricornus
♉ Taurus	♌ Leo	♏ Scorpio	♒ Aquarius
♊ Gemini	♍ Virgo	♐ Sagittarius	♓ Pisces.

SEPTEM PLANETAE.

♄ Saturnus	♂ Mars	♀ Venus	☾ Luna
♃ Iupiter	☉ Sol	☿ Mercurius.	

IULII FIRMICI MATERNI IV

NIORIS SICVLI V. C. AD MAVORTIVM

Lollianum Matheos liber primus.

P R A E F A T I O.

LIM TIBI HOS LIBELLOS, MAVORTI, decus nostrum, me editurum esse promiseram: uerum sapius inconstantia uerecundiae retardauit, & ab isto scribendi studio, dubia trepidatione reuocauit: cum praesertim fragilitas ingenij mei, nihil se scire tale posse conciperet, quod dignum fore tuis auri- bus iudicaret. Cum enim audaculam nimis, & super- uires meas, pollicitationem illam recorderer, qua tibi omnem diuinæ Matheos disciplinam dicaturum me esse sponderam: haesitantem sapius a-

nimum, hinc pallor, hinc rusticus quidam timor inuadebat. Nam cum esses in Campania prouincię fascibus constitutus, cuius te administrationis merito maxima honoris dignitate nobilitas, occurreretq; tibi rigor hyemalium pruina- rum, qui te a rebus agendis semotum, ac prolixi laborum itineris diuersitate confectum, & animum simul, & membra, aliquãtisper relaxare suaderet: ad me primùm, in has oras Siculas, ad ea potissimum studia, quibus ab ineunte aetate uterq; nostrum deuinctus erat, suauissimè diuertisti. Vbi & languentis, & fati- gati corporis mei senium enixus es fidis & religiosissimis amicitiae releuare fo- mentis. Cum autem ad pristinum me statum solatijs ac medelis tuis, sanitas re- stituta reuocasset, recolentes inuicem pristinos actus, & leuioris aetatis illecebras ad memoriam reuocantes, honestas & uarias sermonum fabulas inuicem con- ferebamus. Sed posteaquã de actibus & processibus nostris cõfabulati sumus, scrutatus à me es (sicut meministi) totius Siciliae, quam incolo, situm: & unde o- riundus sum, & omnia quae ueteres fabulae prodiderunt, cum uerae rationis ex- plicatione quaesisti. Quid uelit ex se Scylla, quid ue Charybdis, quid concurren- tium in freta fluctuum turbulenta confusio, quos disiuncta ac separata maria, certo horarum tempore, ac spacio, contraria undarum collisione coniungunt. Quid faciant ignes, qui ex Aetnae uertice erumpunt: quae natura eorum, quae ue substantia, ex qua origine, sine iactura montis, tanta proficiscantur & anhelent incendia. Qualis sit lacus, qui prope alueum Symethi amnis ostenditur, cui Pali- scus nomen est, qui semper crassitudine lurida sordidus, liuentibus spumis oba- trescit, & strepente coniugio stridulus, argutum murmur exhibilat. Caetera eti- am omnia mecum recolens, & requirēs, quaeq; tibi à primo aetatis gradu, & At- ticæ, & Romanae literæ, de admirabilibus prouinciæ Siculae tradiderunt. Ad ul- timum, ad Archimedis sphaeram sermonem, atq; orationis tuae ordinẽ transtuli sti, ostendens mihi diuini ingenij tui prudentiam, atque doctrinam: Quid no- uem illi globi, quid quinque Zonae, quae diuerso naturae genere colorantur, quid duodecim facerent signa: quid quinque stellarum sempiternus error o- peret, quid solis quotidiani cursus, annuiq; reditus: quid lunae uelox motus, as- siduaq; luminis uel augmenta, uel damna. Quantis etiam cõuersionibus maior ille, quem ferunt, perficeretur annus, qui quinque has stellas, lunam etiam, ac so- lem, locis suis, originibusq; restituit, qui mille quadringentorū & sexaginta uni us annorum circuitu terminatur. Quae ratio orbẽ lacteum faceret: quae defectio- nem solis, ac lunae: cur septentriones nunquam caeli rotata uertigo, ad occiden- tem transferat, orientiq; restituat: quae sit Aquiloni pars terrae, quae uerò Austro subiecta: quae ratio terram ipsam, in media parte compositam, librata equalitatis moderatione suspendat. Quatenus oceanus, quod Atlanticum aiunt mare, ter- rae spacium, in modum insule, undarum suarum circumfusione concludat. Haec cum omnia mihi à te, Mauorti, ornamentum bonorum, facili demonstrationis

magisterio traderentur, ausus sum etiam ipse aliquid inconfulti sermonis temeritate proferre, ut promitterem me tibi editurum, quicquid Aegyptij ueteres, sapientes ac diuini uiri, Babylonijque prudentes, de uis stellarum, ac potestatibus diuinae nobis doctrinae magisterio tradiderunt. Fui itaque, sicut ipse nouisti, in ista promissione temerarius, & me (ut uerum tecum loquar) frequenter seuera obiurgatione reprehendi: cupiebamque, si permitterer, mutare promissum. Sed trepidationem meam hortatio sermonis tui erexit, coegitque aggredi, quod frequenter ex desperatione deserui. Nam cum tibi totius orientis gubernacula, Domini atque Imperatoris nostri Constantini Augusti, serena atque uenerabilia iudicia tradidissent, nullum praetermisisti tempus, quo non a nobis exigeres, quod tibi inconfulta pollicitatione promiseramus. Proconsuli itaque tibi, & ordinario consuli designato, promissa reddimus: orantes, ac ueniam postulantes, ne in istis libris pondus, & perfecta gratiam orationis requiras: ne uel tractatus maximi, aut graues, firmaque sententiae, doctrinae uel, atque eloquentiae monumenta tuo iudicio requirantur. In nobis tenue est ingenium, & sermo subtilis, & (quod uere confitendum est) Mathesis permodica. Quae omnia cum nos uaria desperatione turbarent, aggressi sumus tamen scribendi laborem, ne, licet in arduis ac difficilissimis promissionibus constituti, prudentiae tuae, Lolliane doctissime, iudicia falleremus. In uestibulo itaque orationis, atque in ipsis principiorum primordijs constituti, nihil aliud agere debemus, nisi ut res respondeamus, qui totam uim Matheseos, multiplici orationum genere labefactare conantur: qui sententijs ac disputationibus suis omnem hanc philosophiam, diuinamque scientiam, putant se posse elati sermonis autoritate perfringere. Quos, sicut ego iudico, & sicut ipsis rebus probatur, non infirmitas ipsius, falsitasque doctrinae, sed contradicentium studia sollicitant, ut certis ac definitis rebus, quas non tantum animo ac ratione cernimus, sed ipsorum oculorum acie ac iudicio conspiciamus, argumentationis pugnaci licentia resistatur. Sic namque nimis abditis, ac subtilibus disputationibus suis, ex ipsis primum mathematicorum responsis, quasi per cuniculum quendam, ad labefactandam hanc totam scientiam, ire conantur. Qui quanto uehementius pugnant, quantoque magis omnes persuadendi uias quaerunt, tanto fidem astrologiae uehementius, fortiusque communiunt. Neque enim esset eius uera substantia, nisi contra eam tantis argumentorum uiribus niterentur. Nec hoc est admiratione dignum, cum sciamus inter istos, quanta sit de ipsa deorum natura dissensio, quantisque disputationum argumentis, uim totam diuinitatis contentur euertere: cum alij deos non esse dicant: alij esse quidem, sed nihil procurare definiant: alij, & esse, & rerum nostrarum curam, procurationemque suscipere: & tanta sint hi omnes in uarietate, & dissensione uersati, ut longum & alienum sit, hoc praesertim tempore, cum aliud opus aggressi sumus, singulorum enumerare sententias. Nam alij, & figuras his pro arbitrio suo tribuunt, & loca assignant, sedes etiam constituunt, & multa de actibus eorum, uitaque describunt: & omnia quae facta & constituta sunt, ipsorum arbitrio regi, gubernarique pronunciant. Alij, nihil moliri, nihil curare, & ab omni administrationis cura uacuos esse dixerunt: afferuntque omnes uerisimile quiddam, quod auditorum animos ad facilitatem credulitatis inuitet. Quae uero de animae immortalitate dicta sunt, diuini illius Platonis, & acerrimi atque ardentissimi Aristotelis, contraria sibi, ac repugnantia dicta demonstrant. Nam de bono ac malo, diuersae inter se, mobilesque sunt sententiae: quarum explicationem nunc praetermittendam puto. neque enim hoc genus disputationis intrauimus: nec ad haec refutanda, uel confirmanda, animam nostram, consiliūque formauimus. Sed omnia haec ideo breui oratione perstrinximus, ut contradicentium contentiosa commenta, cunctis hominibus, patefacto sui studio, panderentur. Libet itaque recensere, quae de Mathesi dicantur, & curae est omnia quae ab illis dicta sunt, breui oratione perstringere. Explicarum enim Matheseos, atque astrologiae substantiam, non debemus diutius in alienis operibus immorari.

LIBER PRIMVS.
 MATHESIOS ADVERSVS AEMVLORVM
 argumenta. Caput I.

PRIMUM itaq; de moribus hominum, coloribusq; conueniunt, dicentes: Si stellarum mixturis, mores hominibus, coloresq; tribuuntur, & quasi quodam picturae genere, atq; artificio, stellarum cursus, mortalium corporum lineamenta componunt, hoc est, Si ☽ facit candidos, ☿ rubros, ♃ nigros: cur omnes in Aethiopia nigri, in Germania candidi, in Thracia rubri procreantur: quasi ☽ & ☿ in Aethiopia uim suam, uiresq; non habeant: & potestatem suam, fingendiq; licentiam, in Germania ac Thracia Saturni deserat stella. De moribus uero illud addunt: Si ♃ facit cautos, graues, tardos, auaros, ac tacitos: ♃ maturos, bonos, benignos, ac modestos: ☿ crudeles, perfidos ac feroces: ☉ religiosos, nobiles, ac superbos: ♀ luxuriosos, uenustos, & honesto gratiae splendore fulgentes: ☿ astutos, callidos, & concitati animi mobilitatibus turbulētos: ☽ acutos, splendidos, elegātes, & popularis splendoris gratia praeuāles: cur quaedam gentes sunt sic formatae, ut propria sint morum quodammodo unitate perspicuae: Scythae soli immani feritatis crudelitate grassantur. Itali fiūt regali semper nobilitate praefulgidi: Galli stolidi, leues Graeci, Aphri subdoli, auari Syrii, acuti Siculi, luxuriosi semper Asiani, & uoluptatibus occupati, Hispani elata iactantiae animositate praeposteri. Ergo Scytharum rabiem nunquam mitigat Iupiter: nec Italis aliquando ☉ denegabit imperia: nec leuitati Graecorum Saturni stella pondus imponit: nec Asiana lasciuitas, sobria Iouis moderatione corrigitur: nec Siculorum acumen, frigidō ortu aliquando Saturni obtunditur: nec Syriorum auaritia, lasciuus Veneris radiationibus temperatur: nec Aphrorum maliciosa commenta, & bilingues animos salutare Iouis sidus impedit: nec Hispanorum iactantiam, pigrum poterit Saturni lumen hebetare: nec Gallicam stolliditatem ☿ sapientissimum sidus exacuet. Illa uero ipsorum interea potentissimē & uehementer contra nos posita peroratio est, quod aiunt: Ex istius artis instituto, omnia ex rebus humanis uirtutum officia tolli. Si temperantia, fortitudo, prudentia, iusticia, stellarum decretis, non nostris tribuuntur uoluntatibus, iam nō ex assidua uirtutum lucubratione, sed ex solis stellarum influxibus pendeamus. At contra, si quis societatis, charitatisq; uinculum ruperit, & conciliationis humanae iura neglexerit, totumq; se feritati, perfidiaeq; tradiderit, facinus suū, & animi peruersas cupiditates secutus, stellarum iudicijs ascribat: sit iniquus, sit perfidus, sit maleuolus, sit irreligiōsus, quia haec uitia, mala Mercurij cum Marte perficit constellatio, iam non sibi, sed impellentibus stellis uitio tribuat: cur animum nostrum fortitudinis studio roboramus? cur erecta mente, sublimiq; constantia, & diuinarum uirtutum magisterio formati, in acerbis casibus constituti, mortem, doloresq; contemnimus: si gloriae laudem, & potentissimae dignitatis insignia, nec appetētib; nobis, Sol, Iouis bona coniunctionis societate largitur: frustra igitur consilio, ac ratione, errantis animi uitia comprimimus, frustra luxuriosas libidinū illecebras temperamus, frustra grauitatis instinctu aequitatis modestiam, iuraq; conquirimus: si ☿, Iouis, ac ☽ bonis radiationibus temperatus, ad desideria nos & cupiditates istius uirtutis inflamat. Etiam singulos homines, hac disputationis oratione conueniūt. Frustra habes, o bone uir, delectū bonarum rerum, ac malarum fugiēdi cupiditatem, si te sentis ad illas aliūde cōpulsum. Quid te honestis prouisionibus, ac diligētia suffragijs munis: si totū hoc tibi, nō scientia, sed aut ♃ praestitit, aut ♃: Cōtemnamus igitur (si uidetur) deos, & religionū sanctas uenerabilesq; ceremonias, sacrilego desperationis ardore publicemus, si sine ipsorum numine, stellis tantū iuuantibus, omnia consequi possumus. Quid inuocas arator deos: sine cura numinis tui, stellarum tantum influxu, genio segetis, sulcus aequatus est. Tu, qui per aperta iuga, uinearum aciem distinctis componis ordinibus, frustra deuotes uitium palmites Libero tuo, religiosa cum trepidatione cuiusquam, si sine praesidio diuinitatis, stellarum cursu aut denegantur, aut dantur. Tu, qui promulgas leges, ac iura sancis,

ra fancis, tolle scita, refringe tabulas, et istis nos seuerissimis animaduersionibus libera. Illum sacrilegum, ☽ (ut mathematici uolunt) illum adulterū, ♀ fecit, illum ad neces hominum ☽ sidus armauit: illum mutare tabularum fidem, illum uenena miscere: illum quiescentium securas animas, etiam lethæi fluminis obliuione purgatas, ☽ cogit nefarijs carminibus excitare. Ecce ille incestis inflammatur ardoribus: illum uides puerorum cōplexibus inhærentem. causam huius tanti mali, Marti tribuimus, aut ♀: & ille, te iubente, manu carnificis, sine causa percussus est: in illum perperā dicta sententia est, si nō suo studio, sed stellarum uitiosa coactus est radiatione peccare. Non habetis magistratus iustā animaduertēdi substantiam, quia scitis nos ad ista uitia malignis stellarum semper fomitibus incitari. Hæc atq; alia simili oratione componunt, quærentes utrum nam stellas animantes aut inanimantes esse dicamus, ut istius quæstionis conclusione confusi, difficile animi nostri iudicium, sententiāq; promamus: quicquid enim horum dictum fuerit, syllogismorū aculeis in contrarium uertunt: ut ad arbitrium ipsorum constrictus, respondentium sermo consentiat. In quibus rebus & disputationibus, ingenia quidem nos eorum laudamus, propositum uerò institutumq; uitamus: quia nobis fidem suam astrologia, responsionum, apotelesmatumq; diuinis ac manifestissimis autoritatibus comprobauit. Addūt etiam quidam (ut nobis ex alia parte cōsentiant, & ut eblandito consensu totam istam scientiam, dubitationis desperatione conturbēt) habere quidē doctrinā istā uim maximam, sed ad liquidum propter partium, minutiarūq; breuitatem, ac uelocissimū siderum cursum, coeliq; prouum rotatæ uertiginis lapsum, neminē peruenire posse mortaliū, ut ista eorum uerisimili definitione sermonis, totius scientiæ substantia subruatur. Nos uerò, licet sit nobis tenue ingenium, & angustæ orationis penē inefficax sermo, cū deberemus ipsius tantū rei ueritate refutare quæ dicūt, & responsionū, apotelesmatūq; cōstantia, diuinæ istius scientiæ cōfirmare præcepta, respondebimus tamē, à te (decus nostrum, Lolliane) ueniā postulātes, ut refutationibus omnibus, ueritatis fides, non orationis splendor ac substantia requiratur.

OBIECTORVM DISSOLVTIO. CAP. II.

ET primū quidem uellem, ut profiteretur iste uehemē Mathemicorum accusator, qui artem istam tam elata oratione persequitur, Vtrum nam cepit aliquod ipsius scientiæ experimentum: an sciscitanti ei, nemo uera responderit: an uerò aspernatus audire, & sperans aures suas istis responsionibus pollui, seuerus, & uehemens, & totius quodammodo diuinitatis iura perturbans, argumentorum suorum aculeos, licentia exercitati sermonis exacuerit. Si quærenti ei uera responsa sunt, & respondentis sententiā fides secuta est ueritatis, cur notat, quod admirari debuerat: cur diuinā scientiam, proditoris animo, perfidus accusator impugnat: Si uerò erraticis respōsionibus, is qui Mathesin se scire profitebatur, nō potuit implere quæ dixerat, sed responsa eius, mendacia promissionis immacularunt, imperitia tantum illius, temeritasq; nō Mathesis ipsa pulsanda est, & fallax infamanda promissio. omni enim malo dignus est, quod per illum fiat, ut tam præclaræ artis studium, falsis responsorū mendacijs obumbret. Qui uerò quærere aliquid, aut audire noluit, nec iudicium aurium suarum, uera respondentibus commodauit, ueritus scilicet, ne rigidas cogitationes suas, fides ueritatis infringeret: iniquè facit, si notandum putat, quicquid potuit, uel nō potuit obtusa mētis intentione percipere. Iniusti sunt enim semper (sicut nouimus) iudices, qui de incognitis sibi pronunciant rebus. non habent etiam iudicandi autoritatem, qui ad statuendum aliquid imperita licētia temeritatis adducuntur: neq; ad effectum sententiæ, inexaminatis partis allegationibus, præferuntur. Vnde si impugnat is, qui à prudentissimo Mathematico & audiuit aliquid, & credidit, & probauit, malicioso mentis instinctu, & pugnaci studio, notabilia contradicendū uota concepit. Si uerò interroganti ei imperitus professor falsa respondit, non Mathesis, sed hominis fallax ac temeraria notetur incitia. Qui uerò nec audire uoluit, nec iudicare, frustra sibi pronuncianti uendi-

cat partes : quia eius rei, cuius experimentum capere noluit, non est idoneus, ut possit notare substantiam. Quod uerò nos in isto studio quidam, opposita scientiæ eius difficultate, deterrent, libenter amplectimur. Verè enim sunt res arduæ, atq; difficiles, & quas non facile possit animus, terrenis sordium laqueis impeditus, licet ipse ignea sit diuinitatis immortalitate formatus, facili inquisitionis ratione percipere. Diuinitas eius, quæ sempiterna agitatione sustentatur, si in terreno corpore fuerit inclusa, iacturam quandam diuinitatis suæ patitur tēporalem, cum uis eius atq; substantia coniunctione & societate terreni corporis, & assidua dissolutione immortalitatis, hebetetur. Vnde fit, ut omnia quæ ad inuestigationem diuinarū artium pertineant, difficili semper uobis cognitione tradantur. Quapropter, quia nos libenter ac facile in ista parte consensimus, ostendentes cur diuinæ res difficili inquisitione cernantur, confiteatur etiam ipse necesse est, quod animus, qui immortalis est, si à uinculis ac libidinibus terreni corporis fuerit separatus, ac suæ originis & seminis constantiam retinens, uim suæ maiestatis agnouerit, omnia quæ difficultia atq; ardua putantur, facile diuinæ mentis inuestigatione consequatur. Dic mihi, quis in cœlo iter maris uidit? quis attritu lapidum, scintillam latentis ignis excussit? quis potestates cognouit herbarum? cui se tota natura diuinitatis & ostendit, & prodidit, nisi animo, qui ex cœlesti igne profectus, ad regimen & gubernationem terrenæ fragilitatis immisus est? Ipse huius scientiæ rationem, ipse computos tradidit, ipse solis: ac lunæ, & cæterarum stellarum, quæ à nobis errantes, à Græcis uerò planetæ dicuntur, cursus, regressus, stationes, societates, augmenta, ortus, occasusq; monstrauit: & in fragilitate terreni corporis cōstitutus, breui maiestatis suæ recordatione, hæc omnia, ut traderet, non didicit, sed agnouit. Ecce agnoscitur & inuenitur quo in signo Saturni gaudeat stella, & quando frigus eius fomento alieni ardoris incalescat. Ecce motus & cursus eius, per dies singulos horasq; colligimus. Prædicimus etiam, quando retrogradus ad stationem pristinam reuertatur, quando tarditatis eius pigros cursus, regali maiestatis autoritate, uicinum solis numen exagitet: quādo profectus ab eo solis ardor, tardæ agitationi quietā tribuat potestatem: post quantum tempus ad eandem signi partem, unde semel recesserat, pigra rursus molitione perueniat. Hæc & in ♃ stella eadem ac pari ratione cernuntur, licet enim breuiori temporis spacio, simili tamen etiā ipsa per duodecim signa, agitatione percurrit. ♄ etiam, quem uides ignitis fulgorum ardoribus, sanguinolentum, & minaci luminis coruscatione terribilem, ecce cum ad Saturni humectā uenerit domum, ignes suos natura alieni frigoris temperat. & licet sint incitatiores huius sideris cursus, eadem tamen etiam ipsi ratione cernuntur. Veneris quoq; & ♃, quotidianana nobis obsequia monstrata sunt. Hæc enim stellæ, breui interiecto spacio, circa solis orbem præcurrunt pariter, aut sequuntur: aut una subsequens stella, alteri præeundi concedit obsequia. Scimus, quando uespertino, quando matutino ortu nobis appareant, quando solis orbe absconsæ lateant: quando ex radij eius splendore liberatæ, lucido sui nitore præfulgeant. Quid de lunæ uobis cursu uideatur: quam didicimus, quando supplementis solennibus, attriti orbis nutriat damna: quando pauperata luminibus, iacturam propriæ maiestatis agnoscat. hæc enim cum uicina soli, siue crescens, siue deficiens fuerit, radios luminis sui, quasi solem uenerata, submittit: ut fraternis ignibus rursus ornata, cum longiores cursus sui fecerit metas, renata fulgidi splendoris, ac renouata luminis ornamenta circumferat. Ecce aliud maius addiscimus, quod cū acciderit, imperitos homines, monstrosa semper timiditate perturbat. Cum ☉ medio diei tempore, lunæ radijs, quasi quibusdam obstaculis impeditus, cunctis mortalibus fulgida splendoris sui de negat lumina, quod Optatij & Paulini consulatu (ut de recentioribus loquar) cunctis hominibus futurum, Mathematicorum sagax prædixit intentio. Quando rursus luna, terrenarum altitudinum adumbrata regionibus, simili ratione deficiat: quod frequenter fieri, lucidæ noctis serenitate, peruidimus. Hæc omnia Mathematicorum collegit ingenium, & computatione solerti, diuinæ disputationis

Animus uicij
pollutus.

Animi uis.

Stella H.

♃

♄

♀, ☿

☾

Eclipsis.

tionis secreta perdidicit. Vellem itaq; mihi tu, quicumq; es, quærenti ea respondeas, quid difficilius putas esse, cursus siderum inuenire, quos nunc inuentos exposui, qui modò per altum, modò per latum, modò per demersum feruntur: qui nunc se Austri, nunc Aquilonis regionibus, ac flatibus iungunt: nunc decedunt, nunc absconduntur: nunc directo cursu, nunc retrogrado, nunc statua tarditate subsistunt, & intentionem quærentium, ex ista cursus sui uarietate confundunt: an inuentis stellarum cursibus, definire postea, quid per omnem terrarum ambitum, mixtura ipsarum, radiatioq; perficiat. Qui enim ad consentiendum ipsa rationis ueritate compelleris, quòd cursus hos siderum assidua obseruatione computationis inuenimus: consentias necesse est, quòd inuento stellarum cursu, facile postea officia ipsarum, potestatesq; iudicemus. Difficilia sunt enim semper & ardua, ad quæ rudes & indocti, inconstantia trepidationis, accedimus. Nec facile possumus consequi ratione, quicquid non præcedentia nobis magisteria tradiderint: sic prima literarum signa, cum quadam fastidij aspernatione cognoscimus. Sic in incognito itinere constituti, in primis uestigijs penè deficiamus. Vides, ut primos discentes computos, digitos tarda agitatione deflectat: Ille, quem uides natantem, ex crebra submersionis trepidatione deficere, post paululum, assidua brachiorum agitatione firmatus, per summas elapsus undarum spumas, facili se mobilitatis leuitate suspendit. Quoniam hæc omnia, hoc est literas, computum, musicam, cætera que quæ discimus, tunc facili ratione percurrimus, cum primæ originis uiam, confirmata ingenij conceperit disciplina. Ergo quia constat, difficilius fuisse inuenire stellarum cursus, quàm definire quid faciant (de inuento enim earundem cursu, nulla dubitatio est: quem uolentibus discere, primùm calculo, deinde ipsa oculorum uisione monstramus) quid impugnantis scientiam? cuius principijs, ac parti consentientes, totam eius substantiam roboratis.

ARGUMENTORVM CONFUSIO. CAP. III.

SEquitur, ut de coloribus ac moribus disputemus: & omnem istum calūniosæ quæstionis locum, ueris argumentorum uiribus refutemus: ut discussis omnibus, atq; purgatis, securi ad ipsius scientiæ uenerabilia secreta ueniamus. Cur, inquit, omnes in Aethiopia sunt nigri: in Germania candidi: si figuras hominibus, & colores, stellarum cursus, diuersa radiationis commixtione largitur? Oportebat nos quidem in ista quæstionis parte, copiosa oratione pugnare, ut astuta & calumniosa commenta, adulti sermonis uiribus uincerentur: sed coartauimus omne dicendi studium solis ueritatis uiribus, ne copiosæ orationis illecebris, affluentiaq; sermonis, & argumentationis licentia, captas iudicantium aures, ad falsarum opinionum ineptias transferamus. Et primùm quidem uellem, ut is quærenti mihi respondeat, an in hoc ipso populo, in quo nunc constituti sumus, una sit omnium hominum, similisq; forma, licet sit omnium una natura. Opinor hoc eum esse dicturum, quòd ciues nostri omnes dissimili sint uultus uarietate formati, nec eadē sit omnium, similisq; forma. Et si dubitat (quod non opinor) aspiciat, cum in unum se locum totius populi multitudo collegerit, quod in theatris, uel concionibus fieri consueuit, & oculorum suorum aciem, iudiciumq; ad formam totius transferat turbæ: & ostendat mihi (si potest) duos saltem aliquos, in tantis millibus hominum, qui iisdem, ac similibus membrorum lineamentis uideantur esse formati. Prodeant simul patres, liberi, fratres. cum enim sit unico omnium necessitudo sanguine iuncta, diuersa tamen formarum designatione cernuntur. Nec inuenitur aliquis ita similis, ut non uultus eius ab alterius uultu ex aliqua parte dissentiat. Vnde constat, generis quidem nostri substantiam, & ipsam nudā, ac solius corporis formam, ex quatuor elementorum commixtione, prouidi numinis artificio esse formatam. Colores uerò nobis, ac formas, mores etiam, & instituta, de nulla re alia, nisi stellarum perenni cursus agitatione distribui. Habent enim stellæ proprium sensum, diuinamq; prudentiam, nam puro diuinitatis animatæ conceptu, summo illi ac

recto.

Omne principium difficile.

Quatenus stellarum uis in nos distribuitur.

rectori Deo, qui omnia perpetuæ legis dispositione composuit, ad perennis pro
 creationis custodiendum ordinem, infatigabilibus consensionibus obsequun- *In terra non est
 se prudentiam.*
 tur. Nec enim est aliquis homo, quem tam sacrilega desperatio temeritatis e-
 xagitet, ut in terra, ubi omnia uidet esse mortalia, dicat esse prudentiam: il-
 lic uerò, ubi omnia immortalitatis perpetuitate ornantur, non prudentiam
 esse, non rationem, aut prouisionis ordinem, obstinata mentis animositate
 definiat. Quis dubitat? quòd per has stellas, terrenis corporibus, diuinus ille
 animus necessitate cuiusdam legis infundatur? cui descensus, per orbem so-
 lis, tribuitur: per orbem uerò ☽, præparatur ascensus. Mens enim illa diui- *Diuina mente
 omnia guber-
 nari.*
 na, animusq; cœlestis, per omne mundi corpus, in modum circuli colloca-
 tus, & nunc intrinsecus, nunc extrinsecus positus, cuncta regit, atque com-
 ponit: & propria originis generatione conceptus, se ad procreanda & con-
 seruanda omnia, ignita ac sempiterna agitatione perpetuat. Nec hoc officium
 aliqua fatigatione deponit, ut seipsum, atque mundum, omnia que quæ in-
 tra mundum sunt, perpetua sui atque infatigabili mobilitate sustentet. Ex
 hoc animo, hi sempiterni stellarum ignes, qui globosæ rotunditatis specie for-
 mati, circulos suos, orbis que, celeri festinatione perficiunt, maiestate diuinæ
 illius mentis animati, partem animi ad terrena corpora transferunt, & spiri-
 tum ex illis perpetuis animi fomitibus mutuuntur. Hac ratione immortalis a-
 nimus in nobis caducam terreni corporis fragilitatem, confidentia suæ maie-
 statis exornat, ut ipse auctori suo, originique, ex aliqua parte respondeat. Qui
 diffusus per cunctos animantes, qui terrena conceptione gignuntur, facit, ut
 diuino animati fomento, perpetua generationis propagatione uigescant.
 Quare nunc, cum simus cum stellis quadam cognatione coniuncti, non de-
 bemus eas sacrilegis disputationibus, proprijs priuare potestatibus, quarum
 quotidianis cursibus & formamur, pariter & creamur. Vnde, quod tu per
 nos fieri posse definis, ut homines à cultu deorum, religionum que, profano
 mentis furore, reuocemus, qui omnes actus nostros, diuinis stellarum
 dicimus cursibus confici. Falleris, & contrarium putas, & à uera nimium ra-
 tione dissentis. Nos enim timeri deos, nos coli facimus. nos numen eorum,
 maiestatem que monstramus, cum omnes actus nostros diuinis eorum dici-
 mus agitationibus gubernari. Colamus itaque deos, quorum se nobis origo,
 stellarum perenni agitatione coniunxit. & maiestatem eorum, gens humana
 supplici semper ueneratione suscipiat. Inuocemus suppliciter deos, & religio-
 se promissa numinibus uota reddamus, ut confirmati animi nostri diuinitate,
 ex aliqua parte, stellarum uiolentis decretorum potestatibus resistamus. Hoc
 debere nos facere, uir diuinæ sapientiæ Socrates docuit. Nam cum quidam ei *Socrates.*
 de moribus suis, cupiditatibus que dixisset, quas ille simili ratione collegerat:
 Sunt, inquit (ut dicis) agnosco, confiteor. & uir prudentissimus, latentia
 corporis uitia, facili confessione detexit. Sed hæc, inquit, omnia, à me, pru-
 dentia, ac uirtutum autoritate, superata sunt: & quicquid uitij ex praua concre-
 tione corpus habuerat, animi bene sibi conscia diuinitas temperauit. Hinc in-
 telligi datur, stellarum quidem esse, quod patimur, & quod nos incentiuis qui-
 busdam stimulat ignibus: diuinitatis uerò esse animi, quod repugnamus. Nam
 quod ad leges pertinet, quibus peccata hominum, seuera correctione ple-
 ctuntur, eas rectè prudentissima constituit antiquitas. Animo enim laboran-
 ti, per eas opem tulit, ut per ipsas, uis diuinæ mentis, perniciofa corporis
 uitia purgaret. Sed iam ei qui ad istam nos necessitatem quæstionis adduxit, di-
 lata responsione ea, quæ de moribus, & coloribus parabatur, cuius fundamenta, *Indicat exem-
 plis factorum
 uim, atq; neces-
 sitatem.*
 ex aliqua parte iacta sunt: ostēdamus etiam leges potestati factorum necessitatiq;
 seruire: & hoc eas semper facere, quod factorum decreuit autoritas. Quod ut pro-
 bebimus, longiora repetere debemus exempla. Ecce ille iuuenis, integer uiribus,
 diues, innocens, & modestus, nullo domestici facinoris exagitatus impulsu, nul-
 la timoris trepidatione compulsus, laqueo se suspendit, & perdidit. Alterius

iam palpitātis, laqueum rupit inimicus: & qui se ob dedecus uitæ, mortis, propria animaduersione dederat, soluto laqueo, iudicantis sententia liberatur. Quis hoc alius, nisi uis fati, necessitasq; perficit: ut ministri necis, qui ad exhibendum reum fuerant destinati, oppressum malis suis hominem, & conscientia animaduersione damnatū, ex medio imminentis mortis periculo liberarent? Ille rursus, cui omnes innocentia testimonium perhibebant, stricto gladio, tanquam cogere-
 tur, incubuit, & minacem mucronis aciem, costis innocentibus condidit. Ille uir integer, sobrius, ac pudicus, cuius uitam semper sumus institutumq; mirati: ecce per præcipitia proiectum corpus, flebili laceratione disperfit. Ille autem iustus, uis tam suam misera mendicatione sustentat. Ille uero, quem famosi sceleris macula-
 uit infamia, felicibus subleuatur augmentis, & maximis honorū cumulat in-
 signibus. Ecce pirata, post infinitas innocentium neces, in cruento sinu, felices suscipit filios. Ille autem innocens, & ab omni scelerum contagione semotus, ab omni felicitatis munere scelestorum hominum separatur inuidia. Cui hæc tribuis?
 quis ita fieri permittit? cui tantum de nobis licuit? Da manus, & aliquando istis nos contentionum conflictationibus libera, ut hæc omnia, quæ fragilis & caduca consuevit ferre mortalitas, fortuitis stellarum cerni cursibus, etiam tua confes-
 sione confirmes. Quid de honoribus malorum, ac fuga, exilijsq; bonorum dice-
 mus? Vides illum seruilibus maculis infectum, sordes ac labem generis sui, con-
 sularium fascium nobilitate protegere? Ille ingenui sanguinis ornamenta circum-
 ferens, honorum debitis est priuatus insignibus. Ille in primo ætatis gradu posi-
 tus, nulla præferens ornamenta uirtutis, omnes honores præcipiti celeritate con-
 tinuat. Ille iam deficientis ætatis senio confectus, & testimonio egregia uitæ or-
 natus, cursus nunc primos in adeundis honoribus auspicatur. Quæ istū senē ra-
 tio retardauit? aut quod illi omnium honorum ornamenta, uitæ meritum pollice-
 batur? Quis illum iuuenem ad tantum honorum cumulum, de quo nihil adhuc
 tale sperare poteramus, cursus repentina felicitatis impegit, nisi uis illa, quam di-
 cimus fati, quæ stellarū agitatione perficitur, operata est, ut illum cogeret, hūc re-
 tardaret? Quid iam de damnationibus loquar malorum, peccatorum, aut crimini-
 num? Merito dicebas paulo antè, frequenter uidimus huiuscemodi iniurias, om-
 nium consentiente iudicio, innocentibus irrogatas. Prudentissimum illum A-
 theniensem, & singularis iustitiæ uirum, qui uitæ atq; uirtutum merito, sapien-
 tis cognomen acceperat, infamis testulæ iactus exegit. Socrates uero, cuius pru-
 dentia testimonio diuinitatis ornatur, formatis moribus hominum, & diuina in-
 stitutione compositis, falsis accusationibus obrutus est, & acerbæ delationis one-
 ratus inuidia, indefensus & proditus, seueræ animaduertentium potestati succu-
 buit. Quoties fortuna Imperatorem Alcibiadem, quoties exulem fecit? Quid de
 ista sortis uarietate dicemus? Patiebant hæc Alcibiades, ad ciuilem imperandi mo-
 dum, Socratis diuinis magisterijs institutus: & cum semper & ubiq; prosperè du-
 xisset exercitum, fortunæ tamen contra se sauiantis inuidiam uitare non potuit.
 Sed illū forsitan (ut quidā uolūt: absit enim, ut hoc nostra oratione firmemus) pra-
 uarum cupiditatum desideria caperant, & incautè temeritatis sefellit improvisa
 uis. Vis ergo aliud proferamus exemplū: ut uel sic ad confessionis angustias co-
 arctis? Platonem cum illis animi uirtutibus, cum illa sapientiæ doctrina, uendi-
 dit fatum, & illam diuini animi disciplinam, tyrannicis crudelitatibus, ac ludibri-
 osis Dionysii potestatibus tradidit. Si hæc non sufficiunt, ad Pythagoræ naufragia
 reuertamur. qualis ille uir fuerit, omnibus notum est: cuius uirtutem, sapien-
 tiam, prudentiam, que, & diuini animi commenta, & hominum & deorum
 probauere iudicia. Ecce, ad summum cuncta perdidit: & ne quid deesset
 eius diuino ingenio, peregrinis etiam magisterijs imbutus, ad omnia sapien-
 tiæ secreta penetrauit. Et ut uerius loquar, diuini animi intentione primus, im-
 mò potius solus, in ista positus fragilitate terrena, naturam & originem pro-
 uidi numinis, ac diuinæ maiestatis inuenit. Salutare enim illum (ut quidam
 uolunt) & prouidum numen, per dies singulos sequebatur, cuius monitis
 atq;

Fortuna uaria.

Vim fati stella-
rum agitatio-
ne perfici.

Socrates.

Alcibiades.

Plato.

Pythagoras.

atq; præceptis, purgatis animi fordibus ad omnia peruenit ornamenta uirtutis: extorrem tamen, atq; exulem, ciuium suorum seuerissima decreta fecerunt. Ipse patriam fugiens, totamq; Græciam, ad aliena primum transiuit imperia, Sybarim & Crotonam exul incoluit. Sed nec ibi illū diutius fortuna detinuit. Nam nunc per Locros, nunc per Tarentū, & per omnes penē Italiæ oras fugitiuus errauit. ecce ad ultimum flamma sæuiente circumdatur, & cū illo pariter miserorum turba, incendio grassante conficitur. Quid ais: etiā nunc derogas fato: & stellarum uim obstinata animositate contemnis, cum uideas bonorū malos exitus, malorum prosperos actus, & nocentiū securitates. cui hæc tribuis: cuius hæc putas fieri decretis: Iniqui sumus, si, cum hæc omnia nobis fatorū imperia decernant, adhuc rigide contradictionis animositatib. repugnamus. In summa tibi respondendum est, quia hoc nos facere, præsentia hortatur exempla: & ille qui nocēs est, fato cogente seruatur: & ille qui innocens, damnatur, fatali necessitate compulsus, seueræ animaduersionis sententiā pertulit. Ad te nunc singular euirum Plotine uenimus, ut allegationes nostras, recentium exemplorum patrocinijs muriamus. Quas ille philosophiæ non attigit partes: cum doctrina eius, uitæ sequeretur insignia: Cum id quod docebat, non alienæ, sed propriæ uirtutis ostenderetur exemplo: cuius ex ore, tanquam ex adyto quodam, diuinæ sententiæ proferebantur. Fuit namq; ille uir ad omnia uirtutis ornamenta compositus, & omnium diuinarum dispositionum studio formatus, iustus, fortis, prouidus, temperatus: & qui se crederet fortunæ impetus, prouidentia posse ratione superare. Primum itaq; locum sibi quietæ sedis elegit, ut ab omni humanæ conuersationis strepitu separatus, fortunæ se liberaret inuidia: solis diuinæ institutionis uacaturus insignibus, ut contra omnes fortunæ minas, integro se & incorrupto præsidio uirtutis armaret. Ista itaq; confidentia mentis erectus, etiam corporis sui curam, tuitio nemq; suscepit: utq; nihil uacuum ac nudum relinqueret, ubi se posset licentiæ fortunæ sæuientis exerere, in salubri se ac pura regionis parte cōstituit. Nam ad collocandam sedem, amœnum sibi Campaniæ ciuitatis solum elegisse narratur: ubi semper æris quieta moderatio, cunctos incolas salubri uegetatione sustentat. ubi nec uis hyemis est, flagrantis nec solis accessio: sed composita temperies, ex utroq; moderatur: ubi ægritudine aliqua laborantibus hominibus, ingentiū fontium calore, & feruescentium aquarum saluari fomento, conciliata sanitas irrigatur. Illic constitutus, honorum primum contempsit insignia: illos ueros honores putans, quoscunq; illi diuinum prudentiæ magisterium contulisset. Nulla illum diuitiarum desideria cæperant: sed has putabat esse diuitias, quibus animus ornatus, autorem possit propriæ originis inuenire. Ecce in quadam parte orationis suæ (sicut mihi uidet) improuidus, & incautus, & uim fatalis necessitatis aggreditur: & homines fortunæ decreta metuentes, seuera orationis obiurgatione castigat: nihil potestati stellarum tribuens, nihil fatorum necessitatibus reseruās, sed totum dicens in nostra esse positum potestate. Longum est enumerare quid de rebus singulis senserit, qua se ratione fatali sorte subtraxerit, qua uim istā, hoc est, stellarum atq; fati, sententiarum argumentatione turbauerit. Sed hæc adhuc integer, incolumisq; narrabat: nunquam ille ad Socratis finem, Platonis uel exitum, contorsit oculos, uel mentem, utiq; (sicuti suspicari datur) multa illorū mentibus, multa uitijs ascribens. Ecce se illi, ista confidentiæ animositate securo, tota fatorum potestas imposuit: & primum membra eius frigida, sanguinis torpore riguerunt: & oculorum acies, splendorem paulatim extenuati luminis perdidit. Postea per totam eius cutem, magnis humoribus nutrita pestis erupit, ut putre corpus, deficientibus membris, corrupti sanguinis morte tabesceret. Per omnes dies, horasq; serpente morbo, minutæ partes uiscerum defluebant: & quicquid paulo antè integrum uideras, statim confecti corporis exulceratio deformabat. Sic corrupta ac dissipata facie, tota ab illo figura corporis discedebat, & in mortuo (ut ita dicamus) corpore, solus superstes retinebat animus, ut ista grauis morbi cōtinatione confectus, et tormētis proprijs coactus, ac ueræ rationis autoritate

Plotinus.

Cāpaniæ laus.

Plotini miserrima fors.

autoritate conuictus, uim fati, potestatemq; sentiret, & ut confecti corporis lae-
 ratione quassatus, sententiam fortunæ pronunciantis exciperet. Quid nunc de
 huius famosa dicis morte: cur eum non potuere uirtutes, prudentia, temperan-
 tia, fortitudo, iustitia, ab istis fortunæ animaduersionibus liberare? Sensit itaq;
 etiam iste uim fati, & excepit finem, quem illi stellarum ignita iudicia decreue-
 rant: & istius ualeitudinis acerbitate confectus, proprio exemplo, non sermonis
 licentiâ, cunctos homines docuit, uim, potestatemq; fatorum nulla posse ratio-
 ne contemni. Scis etiam rursus, ut ad antiquiora redeamus exempla, quæ Mil-
 ciades post uictoriam passus sit: quæ Themistocles sustinuerit post triumphos,
 post quiescentiam, ærumnarum calamitatibus implicati, ab ijs scilicet, quibus
 per illos & libertas reddita uidebatur, & patria. Quis contra illos fauentis po-
 puli rabiem concitauit: quis conflauit inuidiam: quis tam acerbum induxit odi-
 um: ut beneficiorum, & redditæ libertatis immemores, graui furoris instinctu,
 & effrenatæ leuitatis erroribus nocentes, ac strenuos uiros populari animadu-
 sionis acerbitate percuterent, nisi uis, necessitasq; fati, infatigabili quæ semper
 potestate dominatur. Ad Romana nunc (si placet) reuertamur exempla. Ecce
 ignauus ille uir, & omni infamia, maculationeq; pollutus, (Syllâ dico) qui a pri-
 mo uestigio pubescentis ætatis, in scurrarum gremijs, per damna uenudati pu-
 doris adoleuit, toties prosperè duxit exercitum: & ut toties felix diceretur, fece-
 runt Romanæ innumerabilia reipub. naufragia. Respice, quoties laceratis pa-
 triæ uisceribus, ciuili sanguine cruentatur. Ecce innumerabiles proscriptionum
 tabulas ponit, & cruentarū pecuniarū parricidali collatione ditatur. Sed nunc,
 licet sit omnia facinora eius enumerare difficile, pauca tamē enumerabimus, ut
 ex istis uim fatalis necessitatis agnoscas. Septem milia ciuium nostrorum in me-
 dio sinu urbis Romæ, Syllana animaduersione ceciderunt. Mihi crede, nulla uis
 alia, nullum peccatorum meritum, nulla deorum uoluntas, sed fatorum necessi-
 tas, istam multitudinem Syllanis manibus impegit. Quod nunc putas esse iudi-
 cium: quem rationis ordinem: ut ille, qui nunquam fuit memor sexus sui, qui ul-
 tra commendationem gratiæ puerilis ætatis, senex exoletus, in aliena ætate, fla-
 gitia corporis detinebat, uitij obsessus, Romana gubernaret imperia: Nunc
 sciebamus in prætura, a præturæ petitione deiectum, cui uir grauissimus Cen-
 sorinus, ueris ac firmis accusationibus spoliatæ prouinciæ crimen obiecit: qui le-
 gatus bello Cymbrico, degeneris animi timore prostratus, Imperatorem Mari-
 um, & Romanum reliquit exercitum. Is, cum tãtis pollueretur infamijs, regalis
 postea maiestatis autoritate decoratus, exercitum nostrum in dispendia nostra
 conuertit. Permite mihi longiore oratione, Syllanorum scelerum replicare di-
 scrimina: omnia enim hæc ad disputationis meæ meritum conferentur, si pluri-
 mis infortuniorū generibus, integrè ac uerissimè fuerit fatorū necessitas expli-
 cata. Iussione Syllana, Sulpitius tribunus pl. parricidali præcepti nefanda ani-
 maduersione percussus est: q; flagitio, tyrannica & scelerata eius cupiditas imbu-
 ta, omnia statim, sine aliqua dubitatione, genera crudelitatis exercuit, ut effrena-
 tas animi sui cupiditates, per dies singulos ciuili sanguinis profusione fatiaret.
 Prætorio uiro, minori scilicet Mario, qui iudicio omnium benemeritus de rep. ui-
 debatur, Syllana iussione, elisa sunt prius cura: deinde deiecta de statu corporis
 brachia, humerū tenus dissoluta, ceciderunt: tertio amputata lingua, uocem reli-
 quit in faucibus: ad postremum, omni corporis parte mutilata, oculi, qui fuerunt
 spectatores, & superstites, egeruntur: & in tam angusto corpore, a nefario pa-
 triæ carnifice, tot sunt inuenta supplicia, & uix anima tantis uulneribus erogata
 est, cum hincinde membris fluentibus, minutatim spiritus carperetur. Sed for-
 sitan circa solos uiros, talis est feritatis atrocitate grassatus. Ecce in proscrip-
 tionum tabulis, etiam mulierum ac matronarum nomen adscripsit, ut per omne
 humanum genus cruentam gladij exereret potestatem. Necdum habet modum,
 quoniam nec cruenta cupiditate, nec infinita ciuium strage satiatur. Romanus
 ille populus, subactis omnibus gentibus, post peragratum orbem, atq; possessum
 extremum

Milciades.
Themistocles.

Sylla.

Enumerat Syl-
la facinora.

Censorinus.

Sulpitius.

Marius miserè
cruciat.

extremum etiam Oceani lītus, seruire compulsus est nefario Syllanæ potestatis imperio. at ille debilitatis omnium animis metu, & miserrima horrois trepidatione possessis, inter leges Porcias, legesq; Sempronias, cum omnium ciuū gemitu, etiam tertiam proscriptiōis tabulam posuit. Nec hoc cōtentus malo, ne quod ætatis tempus uacuum à sceleribus reseruaret, Lucretium, iam priuatus occidit: & deposita regia potestate, animi tamen in illo perniciofa crudelitas perseuerat. Vis' ne aliquid tibi, quia in Syllanis temporibus immoramur, de Lacu Seruilio referam: in quo multorum senatorum capita, ad ostentationem immanissimī facinoris, sectis ceruicibus pependunt. Reip. uulnera, inter ipsa deorū puluinarīa cōstitutus, inter sacras etiam cerimonias positus, semper Sylla securus ac superbus aspexit. Quid potest crudelius fieri? liberis, & uxoribus miseras orbitates titulo publicatæ calamitatis ingessit. nihil pietati, nihil fidei, nihil fortitudini, nihil prouidentia licuit contra Syllam. Vbi nunc sunt, qui peccata nostra, humana ac diuina credunt posse lege puniri? ecce Sylla nefarijs cædibus pascit, ecce tyrannico grassatur imperio, nec cupiditates eius, potestas aliqua diuinitatis impugnat. Quid sentis? quid iudicas? refutas quod dicimus? Ostende nobis ordinē rerū. Vbi sunt leges? ubi iudicia? humano & diuino sumus destituti iudicio, quia omnia hæc, quæ diximus, Sylla cōmisit impune. Ergo facinora eius, cum tantis cædibus pascerentur, nulla ultricū dearum flagella castigant, nec est qui dolorē suum uerbis ac lachrymis prodat. Defunctis per illum etiam supremus ignis eripitur, et hoc nō potuit uidere iustitia? Dicis peccata hominum per dies singulos mulctari dijs ultricibus? Omnia hæc, sicut uides, impune gesta sunt, & fecit de his omnibus fortuna quod uoluit, & quicquid singulis fata decreuerant. Syllanæ feritatis animaduersione completa sunt. Et ut hoc scias, nos uera ratione dixisse, ipsum post hæc mala prosper sectatur euētus, perpetuæ Dictaturæ cumulat in signibus, & proprio arbitrio deponit imperia. Lacerata reip. artus, & cruētæ pecuniæ, iussu eius, ad ignobiliorū hominum diuitias cōferuntur. Post hæc mala, quieta securitate fruitor: & abundantia scelerū saginatus, decreto amplissimī senatus, & populi, nomine prosperæ & perpetuæ felicitatis ornatur. Vbi nūc sunt, qui negant actus nostros stellarum fortuitis cursibus gubernari? Ille crudelis, perfidus, quē scimus per omnia crudelitatis genera grassatū, securus omnia dignitatis ornāmēta cōsequitur. Marius uerò post triumphum Iugurthæ, cæterarūq; gentiū, quas subegit, posteaq; urbem Romam & externis & domesticis periculis liberauit, post triūphales purpuras, post pictas, aureasq; palmatas, ferreis stringit uinculis cathenarū: ecce exul in paludibus Minturnarū latitat, ecce carceris squalorib. premitur. Vides, ut ad crepidinem dirutæ Carthaginis fugitiuus accedat? Quis Deus, aut exulē Marium, aut felicem fecerat Scyllam? Paulus imperator militi Mario promittebat imperia, legatus Sylla Romanum deserebat exercitum: & tamen postea iudicio fortunæ ille exul factus est, ille felix. Nimis longa oratione, uim, necessitatemq; fati, stellarum etiam potestatē, Syllanæq; dominationis facta crudelia, isto sermone defleuimus. Scipio post tot triūphos, post deletā Carthaginē, Numantiāq; prostratam, post peragrata Græciam, Asiam, Bithyniam, Syriamq; lustratam, post Dictaturæ irreprehensibiles actus, intra priuatos parietes, domesticorum insidijs, acerbo mortis cruciatu, & nefarijs frangentiū gulā manibus oppressus, priuata quodāmodo animaduersione confectus est. Quid Regulo fides profuit? ut illū uis fati, post miseram captiuitatis infamiam, inter hostiles manus, peruigili crudelitatis atrocitate prosterneret. Quæ uis alia, dissolutis Persarū regibus, cū Romanis fascibus captiuum tradidit Crassum? & utiq; uir strenuus fuerat, & uirtutes eius, quæ propria ostentatione lucebant, Romanos protegebant exercitus. Pompeij, post quintum consulatum, post tot & tam insignes triumphos, ad Nilī fluminis ripam, ceruices inuictas, & regias, & quas toties purpura triūphalis ambierat, semiuiri hominis gladius, nefario genere mortis incidit. Quis manus in suam necem Catonis armauit? Quis impuris & effœminatis Antonij cupiditatibus,

Lucretius.

Lacu Seruilius.

Scipio.

Regulus.

Crassus.

Pompeius.

Cato.

Cicero. ditatibus, cum lugubri, miseroq; omnium fletu, uenerabilem Ciceronis tradidit sanguinem: Cæsar quos sua indulgentia, ab omni liberauerat metu, ad exitium postea propriæ salutis armauit. Vides, ut semper ubique fortuna dominetur: uides, ut uarij sint hominum, mutabilesq; semper euentus. Fortis ab ignauo superatur, bonum prostrauit inferior: iusto iusticia nõ profuit, castos prouidentia sepe decepit: pudicis ac sobrijs, impudicus ac dissolutus, in honoris petitione prælatus est. iacent strenui, laudatur improbi: & quicquid huic profuit, illum incauta imitatione decepit. Hęc nobis omnia stellarum cursibus conferuntur, his nos fortuna uarietatibus conficit. Vnde tot exemplis, ac tot rationibus moniti, atq; formati, fatalis necessitatis legem, non argumentorum licentia, nec uerborum copia, sed ueritatis probabili ac recto iudicio comprobemus. Sed iam huic nostræ allegationi, etiam ipsi qui contradicebant, ex aliqua parte consentiunt, dicentes, Esse quidem quandam uim fortunæ, ac fati, quam *επιμαρτυρίην* uocant. Sed huic necessitati, disputationis suæ licentia, quædam tribuit, quædam contradicit lex, necessitasq; factorum, ut non posse uideatur aliquid, & posse. Hanc nanq; *επιμαρτυρίην* uolunt naturæ hominum, cæterorumq; animantium, quadam societate coniungi, ut quia sic facti ac procreati sumus, ut certo uiuentes tempore, completo uitæ cursu, ad diuinum illum spiritum, qui nos sustentat, resoluta fragilitate corporis, referamur, subijci nos censeat, ad complendum istum finem, fato pariter, ac forti, ut & nos, & omnes animantes, unus ac similis dissolutionis terminus fatalis sciti lege conficeret. Omnia uerò, quæ ad cursum uitæ pertinent, in nostra uoluntate esse posita, ac potestate, ut nostrum sit quod uiuimus: fati uerò, ac fortis solum uideatur esse, quod morimur. Nescio, quid ista diuersitas conclusionis operetur, nescio cui possit persuaderi, quod dicitur. Confiteatur si quis esse fatum, & dicat, finem omnium fatalibus necessitatibus subiacere, & cum disputationibus suis aliquid ex ista quodammodo confessione præiudicet: potestatem eius, in minoribus is partibus minuit, auget in maioribus, multa ac potiora concedens, ut actus quidem nostros in nostra dicat esse potestate, finem uerò uiuendi ad fatalis sortis licentiam reuocet: & in tam inepta disputatione, licentia se argumentationis extollat, ut cum fato animaduertendi quodammodo licentiam tribuat, & totius potestatis concedat imperium, id tamen quod minus est, ei deneget, regendi scilicet hominis potestatem. Si enim procreatos nos fatum producit in lucem, & ad terrenas conuersationes uenientibus hominibus uitæ ianuas pandit: si ipsius est, sicut ipsi confitentur, quicquid à nobis, completo uitæ cursu, necessitate mortis exigitur: si initium nobis, finemq; uiuendi, fatalis legis necessitas statuit: quid est aliud, quod non sit in eius positum potestate: cum & initia uitæ, per fatum nascentibus conferantur, & dies mortis, finisq; uiuendi, decretis ipsius ac iudicij terminentur. Ecce ille, nondum corporis deformatione completa, in maternis uisceribus, præmatura festinatione præmoritur: illum completa deformatione corporis, etiam maternorum uiscerum angustijs liberatum, uitalis spiritus aura non uegetat. Illū, in primis uitæ incunabulis constitutum, inter initia uagientis infantia, fugientis animæ deserit uita. Ille puerili fragilitate deceptus, occumbit. Ille iam pubescentis ætatis, etiam ad omnes uitæ actus, quos paulo antè dicebas in nostra positos potestate, integra magistris institutione compositus, mortis repentino casu subtrahitur. Ille uerò uiuendi prolixitate, omni penè sensu carens, ac uoluptate etiam uergentis ætatis, & uitiosæ senectutis inualidus, inuitus longam ac tædiosam lucis sustinet sarcinam. Quis est, qui aut illum non natum, aut illum primo natalis die, aut illum post paululum, aut illum iuuenem, aut illum senem applicat morti: Inueniat quæso is aliquid quod sequamur, inueniat quod nos possit instruere, quod laborantibus nobis rationem ueritatis ostendat. Fatum undiq; diciturus est, & necessitatem mortis humanæ, quæ omnibus animantibus, quæ terrena cōgregatione gignuntur, uiuendi tempus, propria iudicij dispositione distribuit, ut longiorem uiuendi substantiam alijs deneget, alijs largiatur. Absurdum est, confitentem necessitatem

fitatem mortis humanæ, quæ omnibus animantibus, quæ terrena congregatio-
 ne gignuntur, uiuendi tempus, propria iudicij dispositione distribuit, ut longio-
 rem uiuendi substantiam alijs deneget, alijs largiatur. Absurdum est, confi-
 tentem necessitatem fati, derogare postea fato: & periniquum est, ut ab eo in se-
 quentibus orationis partibus uideatur, quod præcedenti confessionis profes-
 sione fuerat roboratum. Quid nam de mortium uario exitu dicemus? Ille co- *Varia mors.*
 gente fato, suspenditur laqueo: at ille gladio percutitur: ille mari, flum inibusq;
 submergitur: ille sæuiantibus flammis, igniq; traditus in cinerem, fauillasq; con-
 uertitur: ille per præcipitia iactatur: ille cadentium tectorū ruina comprimitur:
 illius animam pestiferū ueneni uirus excludit: ille paulatim tardo februm ardo-
 re decoquitur: ille cita ardentium uenarum deflagratione feruescens, uiolentia
 repentini caloris exæstuat: illum sæuiantium ferarum inconsulta laniat rabies: il-
 le occasum patitur illæsus: illius uenenati serpētis ictus, omnes uenas stringit in
 mortem. Hinc mortium uarietatem nobis fata describunt. Hæc sunt illa stella-
 rum decreta, quæ pauloantè protulimus. Hinc illi illustrium uiuorum miserabi-
 les exitus, malorum, nocentiumq; felices: hinc uario cursu uita hominum, for-
 tuna semper decernente, transigitur: hinc constat ortum, finemq; uitæ, actus eti-
 am nostros uniuersos, studia, cupiditatesq;, & quicquid illud est, quod ad huma-
 næ rationis conuersationē pertinet, fatalis necessitatis ineuitabili sententia con-
 tineri. Cedamus itaque, fide ueritatis oppressi: & confiteamur, ueræ rationis se-
 cuti iudicia, nihil in nostra, sed totum in factorum esse positum potestate, ut quic- *Omnia fati
permittenda.*
 quid uel facimus, uel patimur, totum hoc fortunæ nobis iudicio conferatur.

DISSOLVTIO PARTICVLARIS. CAP. IIII.

Explicitis his omnibus, atq; tractatis, quæ fati uim, stellarumq; decernenti-
 um leges, ueræ rationis disputatione monstrarunt, ad illam quæstionem,
 quam in prima istius orationis reliquimus parte, reuertamur, de coloribus scili-
 cet hominum, ac moribus: ut omnifariam ista quæstione purgata, securi & con-
 stantiæ confidentia roborati, totum tibi, quicquid de isto studio Lolliane pro-
 misimus, explicemus. Qui requirit, Cur in quibusdam regionibus corpora ho-
 minum nigro semper colore sordescunt: cur uerò alibi puro candoris splendo-
 re præniteant: Huic, qui has requirit causas, breui disputationis oratione respon-
 debo, præsertim cum ad istam partem, multorum sapientum dociles sententiæ
 proferantur. In omne cælum, cuius est rotunda formatio, quòd terras, maria, cæ-
 teraq;, quæ intra se sunt, omnia ignei spiritus circumfusione cõplectitur: quin- *Quinq; Zone.*
 Zonarum ipsarum, non una similisq; substantia est, nam quædam ipsarum uni-
 formes sunt, nec alienam habent admixtionem: quædam uerò commixtæ tem-
 perationis sunt moderatione compositæ. Harum quæ media est, corusci solis in-
 censa luminibus, & sempiterni ardoris adustione torrida, ignito colore perpe-
 tui ruboris inficitur: duæ uerò, quæ extremas mūdi continent partes, dextris, le-
 uis que lateribus inhærentes, cæruleo colore signatæ, atris semper nubibus in-
 undantur: & concreta glacie, sempiternis pruinis, & duratis gelu niuibus, obsi-
 dentur. Inter has duas frigidæ, & illam igneam, quæ per mediam mūdi ducitur
 partem, duæ sunt residuæ constitutæ, quas frigoris & caloris mixta temperies,
 clementi moderatione formauit. Hæ sunt duæ Zone, quæ omne animantiū ge- *Zone tempera
ta.*
 nus in terræ finibus, ex illa tranquilla commixtionis moderatione prognerat,
 per quas, ad omnium quæ gignuntur ortus & occasus per omne æuum obliquus
 signorum ordo conuertitur: In quo sol & luna, quinque etiam stellæ erraticæ,
 quæ planete à Grecis uocantur, certa ac definita semper agitatione discurrunt, ut
 ad harum stellarū cursum, omne animantium genus, perpetua sibi generis pro-
 pagatione succedat. Istarum quinque Zonarum uis atq; natura, quarundam gen-
 tium homines uniformi colore prognerat: tamen ut in ipsa unitatis facie, corpo-
 ra hominū, quantacumq; stellarum radiatione uariantur. Quæcumq; igitur gens
 hominum illi adiacet Zone, quæ sempiterna adustione ignibus inceditur, licet
 sit sub eius Zone partibus collocata, quæ est composita moderatione formata, *Zone frigida.*

ad fingendos tamen colores hominum, ignem sibi ex uicinæ societatis coniunctionibus mutuatur, ut homines ad imitationem inustarum rerum, atrī semper forma coloris infuscet. Quæ uerò partes glacialibus adiacent Zonis, quæ uidua ac desertæ solis ardoribus, perpetuis pruinarū niuibus opprimuntur, gentes illas hominū, quas in uicino posita Zona progenerat, nitore faciūt omnes splendidi candoris ornari. Sed & in his regionibus, quæ candidos homines procreant, & in illis rursus quæ nigros, ad uariandas hominum formas, stellarum plurimum potestas operatur: & unicuique homini, licet coloris sit una substantia, diuersam tamen speciem deformationis assignat. Vnde enim sese singuli propria corporis lineatione cognoscunt: unde filios, fratres, cognatos: unde ciues, peregrinos, uicinos, amicos, hospites norūt, si nō singulis uarios, diuersosque uultus stellarū potestas ascribit. Consideremus itaque cōsiliationem generis humani, & retractando inueniemus, quàm nefaria, quàm impia poterant illic scelera committi, si cunctorum una facies, populos illos, æqua similitudinis formatione confunderet. Ad sororē frater, deceptus similitudine, quasi maritus intraret: traheretque alius, contracti imprudentia alieni iuris uxorem: alij de filio erratici contentionis conflictatione certarent: alij nescirent qui essent illi, qui sibi paulo antè seruerant. Alter ingenuis natalibus natus, quasi seruus ex confusa similitudine, obstinati ducētis errore traheretur, nisi uniformem istā colorū similitudinem, maxima uultuum dissimilitudo uariaret, quæ omnia compositis stellarum mixturis ac rationibus temperantur. Ecce illius cādor, ex aliqua parte nigri coloris tenui adumbratione sordescit: illius nigram faciem, splendor modici candoris illuminat. Quid iam de comarum crinibus dicam, ad quas uariis color latēter irrepit: quid de oculorum acie, qui semper diuersis luminibus colorantur? Ecce corpora ipsa, etiā in illis gentibus, & cæteris omnibus, nunc longa, nunc parua sunt: nunc tenui exilitate subtilia, nunc obesa crassitudine latiora. Vnde manifestis rationibus comprobatur, Zonarum quidē esse, quod nigri uel candidi sunt: stellarum uerò, quod in illa uarietate coloris, dissimilium formarum uarietatibus corporatur. De moribus uerò gentium, superuacua disputatio est, nam & Asianos plurimos uidemus, immò penē omnes, sobrietatis insignia præferentes: & Græcorum leuitas, frequenter modestæ grauitatis pondus accipit: & effrenata Scytharum rabies, quandoque humanitatis clemētia mitigatur: & in finibus Galliarum, populus sapientiæ prudentia conualescit: Aphrorumque subdolas mentes, honestæ fidei ornamenta condecorant: & à plurimis Hispanis iactantiæ uitia deferuntur: & Syriorum auariciam mutauit repentina profusio: nec est inter illos acutos sículos, stultos inuenire difficile: et ab Italis frequēter dominationis imperia translata sunt. Nec huius rei lōgē tibi, aut ex antiquis libris, proferemus exēpla. Dominus & Augustus noster, ac totius orbis Imperator, pius, felix, ac prouidus princeps, Constantinus scilicet maximus, Diui Constantini filius, Augustæ ac uenerandæ memoriæ principis, qui ad liberandum orbem à tyrannicis immoderationibus, & ad comprimenda domestica mala, fauore propitiæ maiestatis electus est, ut per ipsum seruitutis squalore deteriso, securæ nobis libertatis munera redderentur: utque captiuitatis iuga, fatigatis iam & oppressis ceruicibus, poneremus: quem pro nostra semper libertate pugnantem, incertissima inter casus humanos nunquam belli fortuna decepit, apud Tharsum genitus, à primo ætatis gradu imperij gubernacula retinens, quæ prosperis nactus fuerat auspicijs, Romanum orbem, ad perennis felicitatis augmentum, salubri gubernationis moderatione sustentat. Sol igitur optime, maxime, qui mediā cœli possides partem, mens mundi, atque temperies, dux omnium, princepsque, qui cæterarum stellarum ignes flammiferarum luminis tui moderatione perpetuas: **D** tuque Luna, quæ in postremis cœli regionibus collocata, ad genitalium seminum perennitatem mensuris semper incerta luminibus, solis augusta radiatio, **H** ne fulgescis: & tu Saturne, qui in summo cœli uertice constitutus, radiationē sideris tui, pigro cursu, & tardis agitationibus prouehis: & tu Iupiter, Tarpeie rupis **hab**

Zonæ frigide.

Zonarum & stellarum uis.

Varij hominum mores.

D. Cōstantinus.

hâbitator; qui mundū ac terras, salutari semper ac benigna maiestate lætificas, secundi globi possides principatum: tu uerò tu Gradiue ♂, rutilo semper horrore ♂ remetuende, qui in tertijs cœli regionibus contineris: uos etiam fidi ☉ comites, Mercuri & Venus, Constantinum maximum principem, & eius inuictissimos liberos, dominos & Cæsares nostros, cōsensu uestræ moderationis, & Dei summi, obsequente iudicio, perpetuaq; eis impéria decernente, facite etiā nostris posteris, & posterorum nostrorum posteris, infinitis seculorum continuationibus, imperare: ut omni malorum acerbitate depulsa, humanum genus quietæ felicitatis mūnera cōsequatur. Nobis uerò tenuem ingenij spirite substantiam, ut uestro præsidio, fultū, facile ea quæ Lolliano promissimus, compleamus: & quicquid ex diuino sapientum magisterio concepimus, ueris sententiarum definitionibus explicemus. Ut autem ad te me Lolliane conuertam, omnia quæ hic dicuntur, rigida iudicationis autoritate discutias. Omnis enim (sicut nosti) natiuitas, si mollis fuerit, fructum dabit, licet præcocem: sed mox quidem, adulti temporis spacio, mitiorem.

IULII FIRMICI MATERNI IV-

NIORIS SICVLI V. C. AD MAVORTIVM

Lollianum, liber secundus.

P R A E F A T I O.

MATHESIOS scripturi libros, eos qui eadem discere uolunt, primum instituere debemus, ut rectis initijs formati, facilius pronunciant scientiam consequantur. Non enim potest quis ueram eius scientiam consequi, nisi fuerit primis institutionibus eruditus. Fronto enim noster, Hipparchi secutus antisclia, ita apotelesmatum sententias protulit, tãquam cum perfectis iam & peritis loqueretur, nihil de institutione, nihil de magisterio præscribens. Sed nec aliquis penè latinorum de hac arte institutionis libros scripsit, nisi paucos uersus Iulius Cæsar, & ipsos tamen de alio opere mutuatus: **M.** uerò Tullius, princeps ac decus Romanæ eloquentiæ, ne quid intentatum relinqueret, quod non fuisset diuinum eius ingenium affectum, uersibus heroicis, etiam ipse de institutione pauca respondit. Vnde nos omnia, quæ de ista arte Aegyptij, Babylonijq; dixerunt, docili sermonis institutione transtulimus, ut ij qui ad explicanda hominum fata formantur, pedetentim imbuti, omnem diuinitatis scientiam consequantur. Sed quia mentionē antiscliorum fecimus, hunc locum non debemus cum dissimulatione transire. Antisclia Hipparchi secutus est Fronto, quæ nullam uim habet, nullamq; substantiam: & sunt quidem in Frontone pronunciationis atq; apotelesmatum ueræ sententiæ, antiscliorum uerò inefficax studium: quod quidē secutus est, quia rationem ueram non fuerat assecutus. Antisclia enim illa uera sunt, sicut & Nauigius noster probat, quæ Ptolemæus posterior, uera definitionis inquisitione monstrauit: quæ qualia sint, in posterioribus huius libri partibus ostendemus, monstrantes, quæ pars in quam partem radios mittat, nam apotelesmata & Fronto uerissime scripsit, quæ Græcorum libris ac monumentis abundantissime continentur. Hac itaque interim disputatione seposita, ad institutionis nostræ reuertamur exordia.

Iulius Cæsar.
Cicero.Antisclia Hip-
parchi.

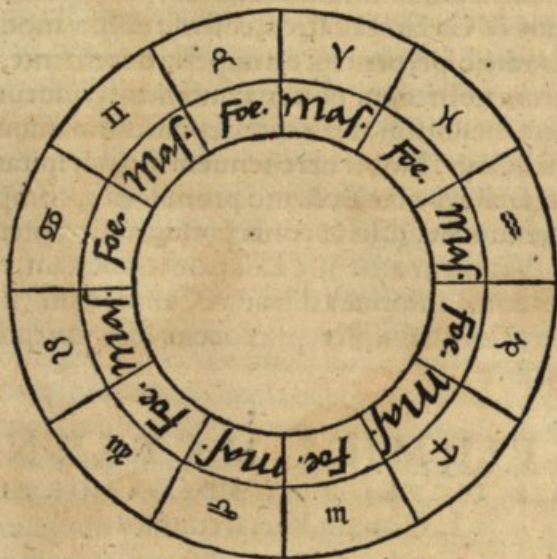
Nauigius.

ZODIACI SIGNORVM DIVISIO, AC NATV-
ræ conditio. Caput 1.

ZOdiacus, orbis in quo duodecim signa infixæ sunt, per quem planetae, ☉ Zodiacus. etiam ac ♃, cursus suos dirigunt, obliqua semper agitatione torquetur. Signa autem ipsa duodecim his nominibus appellantur. Aries ♈, taurus, ♉, Gemini ♊, Cancer ♋, Leo ♌, Virgo ♍, Libra ♎, Scorpius ♏, Sagittarius ♐, Capricornus ♑, Aquarius ♒, Pisces ♓. Horum signorum diuersa sunt genera. nancq; alia

sunt ex his masculina, alia foeminina. Masculina itaq; sunt, γ , Π , Ω , $\underline{\text{m}}$, ♃ , ♄ . Foeminina uerò ♁ , ♂ , ♆ , ♇ , ♈ , ♉ .

SIGNA ZODIACI.

STELLARVM DOMICILIA, NOMINA, ET POTES-
tates in signis. Cap. II.

Varia planeta-
rum nomina.

Planetarum
domicilia.

EX his xij. signis, \odot quidē, & ♁ singula sunt signa sortiti: ceteri uerò quinque planetae, hoc est, ♂ , ♆ , ♇ , ♈ , & ♉ , bina: in quibus singuli imperiū habent, ac domicilium constitutum. Sed has stellas, non eodem nomine, quo nos, aut Graeci, Aegyptij nominant. Nam qui à nobis Saturnus dicitur, ab Aegyptijs $\varphi\alpha\iota\nu\omega\gamma$ uocatur: quem nos ♆ uocamus, Aegyptij $\varphi\alpha\iota\theta\upsilon\tau\alpha$ uocant: qui à nobis ♇ , ab illis $\pi\upsilon\rho\delta\epsilon\iota\varsigma$ dicitur: quae à nobis ♈ , ab illis $\varphi\omega\sigma\varphi\delta\varsigma$ uocatur: quē nos ♉ dicimus, illi $\sigma\iota\lambda\beta\omicron\nu\tau\alpha$ uocant. Est itaq; solis Ω , & in hoc signo habet domicilium & potestatem: Lunae ♁ . Vides quā aptē, quā absconse, & masculini quidē signi \odot dominum esse, foeminini uerò ♁ , ut pro qualitate generis sui, similia sibi sexus uterq; sui, domicilia uendicarent. Ceteri uerò quinque planetae, bina, sicut superius diximus, habent signa, in quibus imperij sui exercent potestatem. Sed ex ipsis duobus signis, quae singuli possident, unum masculinum est, aliud foemininum. Quod ut manifestius intelligi possit, omnia specialiter explicemus. ♁ habet domicilium in ♄ & ♃ , ex quibus ♄ masculinum est, ♃ foemininum. & ♆ in ♃ & ♄ habet domicilium, sed ex his mas. ♃ est, foe. uerò ♄ : ♇ in γ & m domicilium collocauit, ex quibus mas. est γ , foe. uerò m : ♈ domus sunt ♁ & $\underline{\text{m}}$, ex quibus $\underline{\text{m}}$ mas. signum est, foe. uerò ♁ : ♉ domicilium habet in Π & ♆ . Ex quibus Π mas. signum est, ♆ uerò foemininum.

STELLARVM ALTITVDO, DEIECTIO QVE,
earumq; conditio. Cap. III.

Altitudo stella-
rum.
Deiectio stella-
rum.

SCire etiam debemus, quae sint stellarum altitudines singularum, in quibus naturali quadam sublimitate magnitudinis eriguntur, quae ue sint earum deiectiones, in quibus constitutae, oppressa auctoritatis suae potestate, minuuntur. In altitudinibus itaque suis gaudentes constitutae, maximae felicitatis insignia decernunt, quoties in hominum genituris, maxima stellarum pars partiliter altitudinum suarum signa possederit. Tunc uerò homines infelicitatum infortunijs opprimuntur, quoties stellarum pars maxima in ijs partibus constituta fuerit, in quibus humili deiectione, multum de sua potestate dimittunt. Altitudines autem dictae sunt ob hoc, quod cum in ipsa parte fuerint stellae, in qua exaltantur, in opportunis scilicet geniturae locis, homines faciunt beatos, Deiectiones autem earum, faciunt miseros, pauperes, ignobiles, & inopes, & in quos

& in quos se infelicitas assiduis continuationibus conferat. Hac ex causa Babylonij ea signa, in quibus stellæ exaltantur, domicilia earum esse uoluerunt. Nos autem scire debemus, hac institutione formati, omnes stellas melius decernere in altitudinibus suis, quam in domicilijs. ☉ igitur in Y parte xix exaltatur, in ♀ uerò xix deijcitur. ☽ exaltatur in ♀ parte iij, in m iij parte deijcitur. ♄ exaltatur in ♀ parte xx, in Y rursus xix parte deijcitur. ♃ exaltatur in parte ☽ xv, deijcitur uerò in ♀ parte xv. ☿ exaltatur in ♀ parte xxviii, deijcitur uerò in ☽ parte xxviii. ♀ exaltatur in X parte xxvij, deijcitur uerò in m parte xxvij. ♁ exaltatur in m parte xv, deijcitur uerò in X parte xv. Hac ex causa Babylonij, cum per hæc signa exaltentur singuli planetæ, ita etiam domos eorum esse uoluerunt, dicentes quidem domicilium ♄ esse in ♀, ♃ in ☽, ☿ in ♀, ☉ in Y, ♀ in X, ♁ in m, & ☽ in ♀.

SIG.	AL.	GR.	DE.
Y	☉	xix	♄
♀	☽	iiij	☉
♄	♄	•	☉
☽	♃	xv	♁
♃	•	•	☉
♁	♁	xv	♀
♂	♄	xx	☉
m	•	iiij	☽
♁	•	•	☉
♂	♁	xxviii	♃
☽	•	•	☉
X	♀	xxvij	♁

SIGNORVM DECANI EORVM'QUE
domini. Cap. iiii.

Singula signa in tres partes diuiduntur: singulæ autem partes singulos habent decanos, ut sint in singulis signis terni decani, quorum singuli ex xxx parte denas possident, & dominiū suum ac potestatem in decem partes exerūt. Sunt autem infinitæ potestatis & licentiæ, & qui fata hominum, potestatis suæ autoritate designent. Sed & ipsi decani singulis stellis deputantur: & cum in ipso decano stella fuerit, licet sit in alieno domicilio, sic tamen est habenda, quasi in suo sit domicilio constituta. Suo enim in decano posita, hæc eadem perficit, quæ in signo suo constituta decernit. sic igitur,

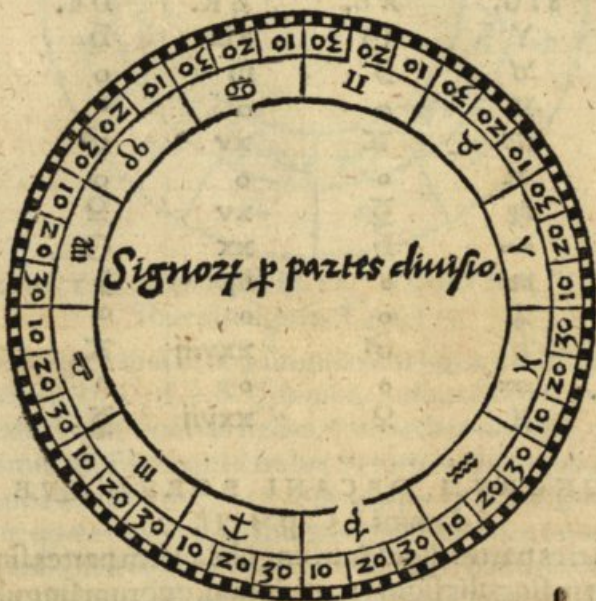
Y primus decanus ♁ est,	secundus ☉	tertius ♀
♀ primus decanus ♁ est,	secundus ☽	tertius ♄
♄ primus decanus ♃ est,	secundus ♁	tertius ☉
☽ primus decanus ♀ est,	secundus ♁	tertius ☽
♃ primus decanus ♄ est,	secundus ♃	tertius ♁
♁ primus decanus ☉ est,	secundus ♀	tertius ♁
♂ primus decanus ☽ est,	secundus ♄	tertius ♃
m primus decanus ♁ est,	secundus ☉	tertius ♀
♁ primus decanus ♁ est,	secundus ☽	tertius ♄
♂ primus decanus ♃ est,	secundus ♁	tertius ☉
☽ primus decanus ♀ est,	secundus ♁	tertius ☽
X primus decanus ♄ est,	secundus ♃	tertius ♁

Quidam uerò uolentes hunc locum subtilius explicare, terna numina decanis singulis applicarunt, quos munifices appellandos esse uoluerunt, hoc est synergos, ita ut per singula signa, nouem possint munifices inueniri, ut ternis munificibus decani singuli præferantur. Rursus nouem munifices, quos in singulis signis dicunt esse constitutos, per infinitas diuidunt numinum potestates: ab ijs enim dicunt repentinos casus, dolores, ægritudines, frigora, febresq; decerni.

Et quicquid illud est, quod solet nec sperantibus, nec scientibus euenire. Per hos etiam uolunt monstrosos ab hominibus edi partus. Sed hanc nos partem in isto institutionis libro necessariò præterimus. nam & Græci, qui secreta istius conati sunt disputationibus attingere, in primis uestigijs constitutionis, istum tractatum cum quodam dissimulationis fastidio reliquerunt. Sed nunc nostræ institutionis ordo, unde recesserat, reuertatur.

SIGNORVM PER TRICENAS PARTES
diuisio. Cap. v.

Singula signa, triginta partes habent. Est autem pars in signo tantus locus, quantum ☉ aut ☽ orbis in circuitu complectitur: sed una pars in minuta diuiditur sexaginta, & sic deinceps,

STELLARVM FINES IN VNOQVO,
que zodiaci signo. Cap. vi.

Licet autem ipsum signum alienæ cuiuspiam sit potestatis, & alicuius planetæ proprium habeat domicilium, partes tamen eius, quasi propriæ, stellis singulis diuiduntur: quæ partes, stellarum fines nominantur. Hos fines Græci *ἄστια* uocant: sed hoc subtili debemus inquisitione colligere. nam cum in finibus suis stella fuerit inuenta, sic est, tanquã in suo domicilio constituta. quod totum, ut manifestius intelligi possit, debemus specialiter explicare: ut ex istis finibus, geniturarum secreta noscantur.

Fines Arietis. ♈ dominus est, sicut diximus, ♂, uerùm fines eius singulis stellis hætenus diuiduntur. à prima usq; ad sextam partem possidet ♃, à septima usq; ad duodecimam ♆, à decimatertia usq; ad uicesimam ♄, à uicesimaprima usq; ad uicesimam quintam ♂, à uicesimasexta usq; ad tricesimam ♁. & hæ sunt Arietis partes, tali ratione diuisæ.

♊ domina est ♀, cuius signi fines hætenus diuiduntur. à prima parte usq; ad octauam ♀ possidet, à nona usq; ad decimam quartam ♄, à decima quinta usq; ad uicesimam secundam ♃, à uicesimatertia usq; ad uicesimam septimam ♁, à uicesimaoctaua usq; ad tricesimam ♂. & hos stellæ in ♊ possident fines.

♋ dominus est, cuius signi fines hætenus diuiduntur. à prima parte usq; ad sextam ♄ possidet, à septima usq; ad duodecimam ♃, à decimatertia usq; ad decimam septimam ♀, à decimaoctaua usq; ad uicesimam quartam ♂, à uicesimam quinta usq; ad tricesimam ♁, & hi sunt ♋ fines.

☽ domina est ☽, uerum eius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte ☽ usque ad septimam ☽ possidet, ab octaua usque ad decimamtertiam ♀, à decimaquarta usque ad uicesimam ☽, à uicesimaprìma usque ad uicesimaseptimam ♀, à uicesimaoctaua usque ad tricesimam ♀. & hi sunt ☽ fines.

♁ dominus est ☽, sed fines eius haecenus diuiduntur. à prima parte usque ad sextam ♀ possidet, à septima usque ad undecimam ♀, à duodecima usque ad decimaoctauam ♀, à decimanona usque ad uicesimamquartā ☽, à uicesimaquin- ta usque ad tricesimam ☽. & hi sunt ♁ fines.

♂ dominus est ☽, uerum fines eius haecenus diuiduntur. à prima parte usque ad septimam ☽ possidet, ab octaua usque ad decimamseptimā ♀, à decimaocta- ua usque ad uicesimamprimam ♀, à uicesimasecunda usque ad uicesimamocta- uam ☽, à uicesimanona usque ad tricesimam ♀. & hi sunt ♂ fines.

♃ domina est ♀, sed eius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte usque ad sextam ♀ possidet, à septima usque ad decimamquartam ☽, à decimaquinta usque ad uicesimamprimam ♀, à uicesimasecunda usque ad uicesimamoctauam ♀, à uicesimanona usque ad tricesimam ☽. & hi sunt ♃ fines.

♄ dominus est ☽, sed eius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte us- que ad septimam ☽ possidet, ab octaua usque ad undecimam ♀, à duodecima usque ad decimamnonam ☽, à uicesima usque ad uicesimamquartam ♀, à uice- simaquin- ta usque ad tricesimam ♀. & hi quidem sunt ♄ fines.

♅ dominus est ♀, cuius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte usque ad duodecimam possidet ♀, à decimatertia usque ad decimamseptimam ♀, à decimaoctaua usque ad uicesimamtertiam ☽, à uicesimaquarta usque ad uicesi- mamseptimam ♀, à uicesimaoctaua usque ad tricesimam ☽. & hi sunt ♅ fines.

♆ dominus est ♀, sed eius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte usque ad septimam ☽ possidet, ab octaua usque ad decimamquartā ♀, à decimaquin- ta usque ad uicesimamsecundam ♀, à uicesimatertia usque ad uicesimamsextam ♀, à uicesimaseptima usque ad tricesimam ☽. & hi sunt ♆ fines.

♇ dominus est ♀, sed eius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte us- que ad septimam ☽ possidet, ab octaua usque ad decimamtertiam ♀, à decima- quarta usque ad uicesimam ♀, à uicesimaprìma usque ad uicesimamquintā ☽, à uicesimasexta usque ad tricesimam ♀. & hi sunt ♇ fines.

♈ dominus est ☽, sed eius signi fines haecenus diuiduntur. à prima parte usque ad duodecimam ♀ possidet, à decimatertia usque ad decimamsextam ♀, à deci- maseptima usque ad decimamnonam ☽, à uicesima usque ad uicesimamsepti- mam ☽, à uicesimaoctaua usque ad tricesimam ♀. & hi sunt ♈ fines.

STELLARVM OMNIVM FINES IN SIGNIS.

♈	♈	♀	♀	♂	♄
	6	12	20	25	30
♉	♀	♀	♈	♄	♂
	8	14	22	27	30
♊	♀	♈	♀	♂	♄
	6	12	17	24	30
♋	♂	♀	♀	♈	♄
	7	13	20	27	30
♌	♈	♀	♄	♀	♂
	6	11	18	24	30
♍	♀	♀	♈	♂	♄
	7	17	21	28	30
♎	♄	♀	♈	♀	♂
	6	14	21	28	30
♏	♂	♀	♀	♈	♄
	7	11	19	24	30
♐	♈	♀	♀	♄	♂
	12	17	23	27	30
♑	♀	♈	♀	♄	♂
	7	14	22	26	30
♒	♀	♀	♈	♂	♄
	7	13	20	25	30
♓	♀	♈	♀	♂	♄
	12	16	19	27	30

DIVRNA

EXpositis atq; monstratis stellarum finibus, nunc explicare debemus, quæ stellæ per diem gaudeant, & cuius conditionem sequantur: quæ uerò per noctem gaudentes, cuius pari modo conditionē imitentur. Per diem igitur gaudent ☉, ♃, & ♄. cōditionem itaq; ☉ sequuntur ♃ & ♄. Ideo in diurnis genituris, in opportunis semper locis positi, maiorem uim habent, ac ut plurimum bonam fortunam, felicitatemq; decernunt. Per noctem autem gaudent ♃, ♄ & ♀. conditionem itaq; ♃ sequuntur ♄ & ♀, nam ♃, quoniā ad utrāq; naturam se accomodat, ideo modò diurnus est, modò nocturnus. sed Orientalis diurnus est, Occidentalis uerò nocturnus: hic fortior, quàm illic, permixtis tamen stellis, inter utrunq; cōcedens. Ast superiores stellæ, secundum diuersas inuicem radiationes, quandoq; felicem fortunam, quandoq; infelicem, malamq; decernunt. Nam si deficientem ♃ ♀ exceperit, aut ♄ in nocturna genitura, tunc prospera omnia, feliciāq; decernunt. Si uerò plena lumine, uel crescens, ♀ uel ♄ aliqua se radiatione coniunxerit, maximas calamitates, maximaq; facit infortunia cōcitari. Sed ideo ♀ crescēti lunæ contraria est, quia naturali quodā inuidiā sibi stridore dissentiūt. Hæc nos in hoc institutionis libro, summatim dixisse sufficiat. omnia enim plenissime, & de ♃, & de cæteris stellis, in sequētib. libris specialiter explicabimus.

Que signa per diem gaudeāt.

Que per noctē gaudeant.

Venus lunæ crescenti contraria.

STELLARVM ORTVS ET OCCASVS, EARVM que conditio. Cap. VIII.

STellæ autem quinq; scilicet ♄, ♃, ♄, ♀, & ♃, matutinæ fiunt, aut uespertinæ, aut Occidentales, seu absconsæ, quæ à Græcis ἀφανήται καὶ σκωδλικαὶ dicuntur, aut ἀκρονύκται. Qua autem ratione tales fiant, uel qua ex causa hæc accipiant nomina, nunc explicemus. Matutinæ sunt in ortu, quæ præcedentes ☉ orbem oriuntur: uespertinæ uerò in ortu, quæ orientem ☉ sequuntur: absconsæ autem, quas ☉ orbis tegit: ἀκρονύκται, quæ tunc oriuntur, cum ☉ occidit. Hæc stella rum figure, quando profint, & quando noceant, in libris posterioribus explicabimus. neq; enim hoc à nobis sine causa dictum est. In summa tamen dicendum uidetur, quòd omnib; stellis noceat uicinitas ☉. Quidam uerò uolunt ♄ prosperè cadere, cum ☉ radijs fuerit oppressus. naturalem enim maliciā, solem ueneratus amittit. Scire etiam illud nos oportet, cum quo stellæ matutinæ gaudeant, cum quo uespertinæ. Tunc enim proteguntur, quotiescunq; opportuna radiatione cum ☉ præcesserint. Cæteræ nanq; stellæ in matutino ortu constitutæ gaudent, & tunc numen ☉ optima radiatione protegitur, quotiescunq; matutino stellarum ortu fuerit ornatum. Inefficaces uerò stellæ fiunt, quoties ☉ orbem, uespertino ortu fuerint subsecutæ. In ♃ uerò positæ lumine, eiusq; radiationibus maximè proteguntur, uel cum eius orbem aliqua radiatione præcesserint. Quid autem stellarum mixtura in genituris operetur, quando stellæ matutinæ efficiantur, quando uespertinæ, ostendere etiam debemus: hoc est, quot à ☉ p. stellæ recedentes, matutinæ efficiantur.

Αφανήται καὶ σκωδλικαὶ, αὐτὰ ἀκρονύκται.

Omnibus stellis nocet uicinitus Solis.

MATVTINARVM, VESPERTINARVM QVE stellarum partes. Cap. IX.

EXplicauimus satis superq; qua ratione stellæ uespertinæ, quæ ue matutine fiāt. nūc sciendū, quòd ♄ stella cum à ☉ xij. recesserit partibus, id est cū præcedens orta fuerit, matutina erit. Simili modo etiam ♃ xi. partibus recedens, matutinum se facit præcedentem: ♀ autem viij: ♄ etiam præcedens, & in viij parte constitutus, matutinus efficitur: ♃ quoq; præcedens, & in viij parte constitutus, matutinus est. Vespertinæ uerò sunt, cum in ista parte numero constitutæ, ☉ subsecutæ fuerint.

Planeta.

P L A N E T A R V M O R T V S E T O C C A S V S .

♄	DI	MA	xij	VE
♃	DI	MA	xij	VE
♂	NO	MA	viii	VE
☉	DI	MA	o	VE
♀	NO	MA	vii	VE
♁	CON	MA	vii	VE
☾	NO	MA	o	VE

S T E L L A R V M O M N I V M E R R A T I C A R V M

ducatus. Cap. X.

S tellarum ducatus nunc tibi Mauorti, decus nostrum, explicabimus, ut nihil, quod ad hanc diuinam Matheseos disciplinam attinet, à nobis prætermisum esse uideatur. A ♄ igitur incipientes, quid unusquisq; planetarum ex suo fato decreuerit, breui conabimur sermonis expositione detexere.

Saturni natura atq; significatio.

♄ quidem natura frigidus & siccus, ex accidenti uerò quandoq; humidus, obscurus, asper, grauis, foetidus, uorax, tenax, multæ cogitationis, altæq; memoriæ: cuius significatio est agricultura terrarum, aquarumq; habitatio, rerum dimensio, ac pondus, & quicquid ad rem rusticam pertinet. Idem quæcunq; ex artificijs manu perficiuntur, ut cementaria, fossoria, carpentaria, atq; id genus. Tum summa egestas, longa uita, & difficilis, exilium, discrimina, doli, nequiciæ, proditioes, solitudo: sed in deliberando acerrimum ingenium, sermo certus, stabilis amicitia, longa prouidentia, regaleq; consilium. Item uiolentia, captiuitas, damnatio, pertinacia, perfidia, ira, omnisq; odium boni, metus, angustia, dolor, pœnitentia, funera, luctus, orbitasq;. Significat quoq; hereditates antiquas, prauos, senesq; tales, sed & seruos, mancipia, mercenarios, eunuchos, uilesq;, ac famosos homines, maleficos, fures, uespillones pollinctoresq;. Significat quoq; & magicam artem, lōgas in homine cogitationes, sermonem rarum, sed altum intellectum, ac profundam rerum scientiam. Ex corporis etiam partibus, dextram aurem, splenemq;, ac melancholiam habet.

Que membra habeat.

♃ natura quidem calidus & humidus, sed adeò temperatus, ut eius proprie uirtus, ad mortalium corpora nutrienda, ac per multiplices nepotum soboles propaganda, stabili fatorum decreto sit accommodata. Cuius sanè significatio est, formæ dignitas, animi nobilitas, sana sapientia, & intellectus, somniorum interpretatio. Tum iura, leges, stataq; religio, tum pietas, modestia, gratia, fides, & quicquid æquus bene instituti uiri potest animus concipere. Verùm ex accidenti aliquando, ob nimiam fortasse de se confidentiam, inconsultum significat rerum aggressum, atq; difficilem quandoq; ex tali causa, operum exitum. Si significat etiam patientem animum, sed ultionis auidum, in omniq; ut plurimum contentione uictorem. Significat quoq; pontifices, regulos, duces, tribunos, ac dignissimam cuiusq; magistratus autores. Tum spem, gaudium, continentiam, liberalitatem, hominum conciliationem, publicum commodum, maturum consilium, sermonem grauem, iocundum, & festiuum, ac publico semper emolumento accommodatum. Ex corporis autem partibus, aurē sinistra, & epar habet.

Membra.

♂ natura quidem calidus & siccus, iracundus, uehemens, incitata sapius iracundia præceps. Cuius significatio est proditio, pugna, cædes, audacia, temeritas, elatio, seditio, controuersia, præda, insidia, latrocinia. Tum uulnera, captiuitates, timor, fugæq; difficultas. Tum perfidia, obscœnitas, incautus amor, facilis offensio, uaria cogitatio, nullum consilium. Significat quoq; uiolentos principes, feros, inhumanos, alienæ semper cædis appetētes, periuros, dolosos, inconstantes, maledicos, incompósitos, omnia contaminantes, omnia polluentes, diuinaq; ac humana promiscuè habentes. Ingeniosos tamen, ad omnesq; conatus suos mirabili quadam uersutia promptos. Significat etiā deformem, inuerecundum, ingratum, partibus perniciosum, & propter hoc mulieribus fortasse infensum. Ex artibus autem Chirurgicam significat, & quicquid cruenti sanguinaria

Artes.

naria

narā quadā uoluptate perficitur: ex humani uerò corporis partibus, ep̄ar cum *Membrā.*
 ♀, naresq̄ cum ♀ possidet. Ast cum h̄ uel ♂, acerbum notat interitum.

⊙ natura siquidem igneus, calidusq̄ & siccus, sed mirum in modum tempe-
 ratur, ideoq̄ habitabilis Zonæ mediū possidens. Cuius significatio est, hono-
 rificentissima hominum conciliatio, ambitiosa existimatio, auri honorumq̄ cu-
 piditas, inimicorum desiderata uindicta, fortitudo animi, corporisq̄ honestas,
 magnificentia, uictoria, perspicua mundicies, incredibilisq̄ apud omnes expe-
 ctatio, & quicquid ad regium uidetur apicem pertinere. Significat quoq̄ re-
 ges, ac principes, non atroces, non difficiles, non iniquos, sed iustos, affabiles,
 tractabiles, mansuetos, & omni uirtutum genere honestatos: superbix tamen
 pauxillæ spiritu quandoque inflatos. Significat etiam graue eloquium, matu-
 rum consilium, seuerum iudicium, & splendidam cuiusque rei, magnificam que
 penitus actionem: omnem quoque nitorem, & claritatem, ac regium appara-
 tum. Ex corporis uerò partibus, uniuersalis caput animantis, spiritumq̄, ac *Membrā.*
 dextrum oculum possidet.

♀ natura siquidem frigida est, & humida: adeò tamen temperata, ut matutino ♀
 præcipue exortu, rorem infundat mortalibus genitalem, quo non animantia so-
 lum ad multimodam accommodentur generationem, sed uirentia quoq̄ in ua-
 rios conceptus disponantur. Cuius significatio est, omnis decor, omnis que ue-
 nustas, ornata uestimenta, auri subtegmine elaborati cultus, argenti ue, aut ty-
 riæ muricis purpura honestati. Tum balnea, fuci, odorataq̄ opobalsama, gratia,
 iocus, camœnæ, in chorumq̄ locupletatus applausus. Significat quoq̄ formo-
 sas in primis uirgines, earumq̄ iocosa sponsalia, amores, elegias, amatorias indi-
 gnationes, insidias, querelas, paces rursus, atq̄ amorum redintegrationes. Si-
 gnificat etiam conuiuia, ientationes, dulciaq̄ tragemata, siue bellaria, & quic-
 quid sapore dulce ac uolupte est, tam licitos quàm illicitos coitus, stupra, ince-
 stus, adulteria, & cætera id genus. Significat etiam mutuam hominum dilectio-
 nem, pietatem, fidem, credulitatem, summamq̄ in omnes humanitatem. Ex ha-
 bitudine tamen corporis, pinguedinem potius significat, sed uenusto decore or-
 natam: debilem autem, & aduersa sæpius ualetudine fatigatam. Ex artibus uerò *Artes.*
 picturam, odorata mercimonia, & quicquid mirabili, atq̄ subtili artificio exer-
 cetur. Sed ex corporis partibus unā cum ♂, nares possidet. *Membrā.*

♁ commixtæ siquidem est naturæ, atq̄ ei, cui pariter commiscetur, uel aliqua ♁
 fuerit radiatione coniunctus, promiscuo commixtionis assensu, non difficulter
 adhærens: natura tamen frigidus potius, ac siccus. Cuius significatio est, pueri-
 tia, ingenium, ratio, facundia, incunda deceptio, iocosumq̄ iurtum. Tum enthy-
 memata, syllogismi, sophismata, poetica, musica, astrorumq̄, & totius Mathe-
 ses perscrutatio. Significat autem fideles uiros, uates, fortilegos, augures, ac diui-
 na fatorū interpretatione decoros, mercatores quoq̄, legatos, oratores, sed qui
 fraudulenta sæpius calliditate decipiant. Significat etiam acutissimæ cuiusq̄ ar-
 tis lucubrationem, rerum occultarum ac secretorum inuentionem, blandum ser-
 monem, sanum consilium, delicias, uoluptates, ambitiones, quæstusq̄, ac æraria
 tributa, & quicquid gloriæ potius quàm utilitatis causa conquiritur. Tum simu-
 latam conciliationem, dubium atq̄ inuolutum affectum, mitē tamē animi com-
 miserationem, ingratham uocis modulationem: sed in omni acuto artis cuiusq̄ o-
 pificio, solertem manum, accommodatissimumq̄ ingenium: tum ad rerum occultarum
 miram inuentionem, tum ad earum celerrimam perfectionem. Ex corpo-
 ris aut partibus, os, linguamq̄, & orationis humanæ adiutrices manus possidet. *Corporis par-
 tes.*

♂ natura siquidem frigida & humida: ex accidenti tamen quandoque so-
 lis radijs exæstuans, ad aliquam etiam caliditatem declinans. Cuius signifi-
 catio est, forma, gaudium, gloriæ affectatio: debilis tamen sensus, tenuis me-
 moria, mendacia, delationes, assentationes, multa edacitas, sed exigua uene-
 ris tentigo. Significat autem leues rerū, & aquaticarum præcipue, negociatores,
 negociorum initia, & merita ex eis præmia: facultatum diuersarum, honorumq̄
 consecuta

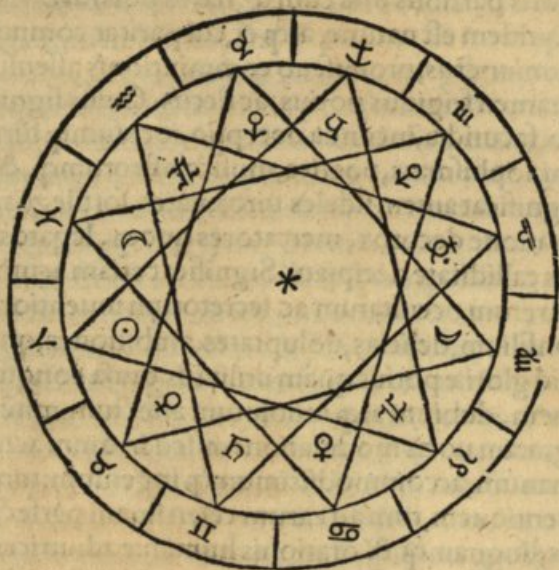
consecutores: legum, ac bonarum artium diligētes cultores, ac omnium rerum excellentissimarum dignissimos exploratores. Significat etiā matres, auīas, & maiores sorores. Tum aquarum opera, terræ cultum, principumq; ac primatum negocia: & in prima maximē iuuentute, summam religionem, sed minimē constantem, firmamq; in ea perseverantiam. Ex corporis autem partibus, rationalis præcipuē animantis, sinistrum oculum habet.

TRIGONORVM DOMINI, EORVMQVE

qualitates. Cap. XI.

Nunc tibi Mauorti, decus nostrum, trigonorum dominos ordinabimus, ut nihil, quod ad harum stellarum conditionem, altitudinemq; pertineat, relictu esse uideat. Cū enim xij. signa, quatuor naturas representēt per tria interualla deductas: terna siquidem eiusdem naturæ sint, necesse est. Nam cum æquilateri trianguli figura, in semet æqua sit, & conueniens, ac tres circuli limites terminet signifer, hoc est, ♃, ♄, & ♅, duodecim etiā sui partes, in quatuor trigonos diuidet. Ex hac igitur naturæ cognatione, ad stellarum dignitatem, aliquid accedere licebit. Trigonis siquidem diurnis & masculinis, diuinæ & masculinæ stellæ: nocturnis uerò & foemininis, nocturnæ & foemininæ præsidebunt: eo quòd maioris, in ea cognitione, conuenientiæ testimonium habent. Igneus igitur trigoni, hoc est, ♃, ♄, & ♅ diurni, masculini, ac Septentrionalis, dominorum primus est, in die ☉, alter ♃, in nocte uerò contrā, utriusq; tamen particeps ♄. Terrei autē trigoni, hoc est, ♄, ♅, & ♃, nocturni, foeminini, ac Meridionalis, dominorum primus est, in die ♀, secundus ♄, in nocte uerò contrā, utriusq; tamen particeps ♅. Aerei demum trigoni, hoc est, ♃, ♄, & ♅, diurni, masculini, ac Orientalis, dominorum primus est, in die ☿, alter ♄, in nocte uerò contrā, utriusq; tamen particeps ♃. Aquatici postremò trigoni, hoc est, ♄, ♅, & ♃, nocturni, foeminini, ac Occidentalis: dominorum primus est in die ♀, alter ♅, in nocte uerò contrā, utriusq; tamen particeps ♄. Hæ autem omnes sunt stellarum potestates: quas si bene consideratas inuicem comparaueris, quid in unaquaq; genitura, fatali suo decreto statuerint, nō obscura sanē poteris diuinatione retexere.

TRIGONI.

DE signorum sine, & generibus diximus. nunc de ipsorum natura, formis, qualitate, subiectis, anaphoris, explicare debemus, ut totā plenissimē huius artis scientiam, tibi manifestissimis expositionibus intinemus.

Y est signum in caelo masculinum, æquinoctiale, regale, ignitum, forte, veridicum, quadrupes, semicorporale, oculis languidis, erraticum, quod à Græcis *κρη* Arietis natura et qualitas dicitur, indomitum, consonans, impurum, libidinosum, domus ♂, occasus ♀: altitudo solis circa partem XIX, deiectio ♄ circa partem XX, trigonum per diem ☉, per noctem ♃. Aequinoctiale autem ideo dictum est, quod in hoc signo horas noctis, ac diei ☉ æquata moderatione componit, & ideo à Græcis *τροπικόν* Tropicum appellatum est. cum enim in Y ☉ fuerit, diurnas, nocturnasque horas componit æqualiter, ut scilicet dies horas habeat XII, nox quoque XII. *κρη* autem ideo à Græcis dictum est, quod cum in eo ☉ fuerit, inter diem: & noctem quodammodo iudicat, quod *κρη* dicitur: & quod in eo signo inter hyemem positus, & æstatem, ipse rursus iudicetur. Tropicum uerò ideo dictum est, quod in eo signo ☉ constitutus, uernum tempus faciat. Ver enim tunc initiatur, cum primam eius signi partem ☉ fuerit ingressus. Ignitum deinde ideo dictum est, quia quicumque in genitura horosc. ipsum habuerit, ad ignem, cholericamque naturam declinabit. Positum est autem hoc signum in uento Aquilone.

♃ est signum in caelo foemininum, Septentrionale, terreum, melancholicum, fixum, unicorporeum, quadrupes, domesticum, uitiosum, paucorum filiorum, libidinosum, diminutæ uocis, uigens in Meridie, obliquum, ponderosum, unius negocij, impar, irrationale, facile, ac membrorum abscessorum. domus ♀, occasus ♂, altitudo ♃ circa partem tertiam, trigonum per diem ♀, per noctem ♃. Positum est autem hoc signum in uento Australi. significat quoque saporem amarum, colorem uiridem, & album, animalia quadrupedia, scissarum unguicularum, clima quintum, terras cultas, homines mediocres, omnesque ceruicis ægritudines.

♄ est signum in caelo masculinum, commune, bicorporeum, bipes, rationale, pulchræ uocis, alatum, sterile, uigens in Occidente, medium inter leue & ponderosum, duorum negociorum, par, Septentrionale, acquirens euacuansque domus ♀, occasus ♃, trigonum per diem ♄, per noctem ♃. Positum est autem hoc signum in uento Subsolano. significat quoque saporem dulcem, colorem mixtum, & temperatum, animalia rationalia, simium quoque, & omnes oscines aues. Clima sextum, loca uerò omnia excelsa, & aprica, ubi præcipue aucupia exercentur. Primates etiam, & astronomos, & omnes humerorū molestas ægritudines.

♅ est signum est in caelo foemininum, mobile, semicorporeum, irrationale, multipes, syluestre, sine uoce, uitiosum, multorum filiorum, nocturnum, uigens in Septentrione, aqueum, flegmaticum, unius negocij, medium inter leue & ponderosum, impar, Septentrionale, solstitiale, deiectum, falsidicum, debileque: domus ♃, occasus ♄, altitudo ♃ circa partem XV, deiectio ♂ circa partem XXVIII, trigonum per diem ♀, per noctem ♂. Positum est autem hoc signum in uento Aphrico: significat quoque saporem acrem, & salsum: colorem album, & leucothem: animalia aquatica, & serpentina: clima septimum, loca stagnantia, siue fluentia, homines mediocres, & omnes cordis præcordiorumque ægritudines.

♆ est signum est in caelo masculinum, fixum, unicorporeum, quadrupes, irrationale, medium inter domesticum & syluestre, libidinosum, uigens in Oriente, igneum, cholericum, mediæ uocis, leue, unius negocij, par, diurnum, Septentrionale, directum, ueridicum, forte: domus ☉, occasus ♄, trigonū per diem ☉, per noctem ♃. Positum est autem hoc signum in uento Aquilone. Significat quoque saporem amarum & acutum: colorem croceum, atque ad rubedinem declinantem, animalia syluestria & ferocia, clima quintum, loca uerò omnia digna, laboriosi que ascensus, castra, prætoria, regias. Principes etiam, duces, potentes, locupletescque uiros: ac omnes pectoris, stomachique ægritudines.

♄ signum est in cœlo fœmininum, commune, bicorporeum, rationale, bipes, pulchræ uocis, alatum, sterile, uigens in Meridie, pōderosum, duorum negociorum, terreum, melancholicum, impar, septentrionale, honestum, pulchrum, largum, facile, directum, nocturnum, falsidicum, debileq̄, domus ♄, occasus ♀, altitudo ♄ circa partem quintam decimam, deiectio ♀ circa partē uicesimam septimam, trigonum per diem ♀, per noctem ♀. Positum est autem hoc signum in uento Australi. Significat quoque saporem stypticum, colorem album, purpureum, & leucotheum, animalia rationalia, & aues, clima quintum, loca omnia culta, & florentia. Viros sapientes, industrios, & ioculatores, ac omnes uentris ægritudines, & passiones.

♃ signum est in cœlo masculinū, mobile, semicorporeum, rationale, domesticum, bipes, pulchræ uocis, paucorum filiorum, uigens in occidente, medium inter leue & pōderosum, aereum, sanguineum, unius negocij, par Meridionale, æquinoctiale, directum, diurnum, forte, ueridicumq̄, domus ♀, occasus ♂, altitudo ♀ circa partes xx, deiectio ☉ circa partes xix, trigonum per diem ♀, per noctem ♄. Positum est autem hoc signum in uento Subsolano. Significat quoque saporem dulcem, colorem uiridem, & leucotheum, animalia uolitantia, & magna præcipue, clima quintum, loca omnia in montium cacumine, seminata, & culta. Mercatores quoque, ac iudices, diuinos etiam, & obsequiosos homines, & omnes renū ac uertebrarum ægritudines.

♁ signum est in cœlo fœmininum, fixum, unicorporeū, irrationale, syluestre, multipes, multorum filiorum, uoce carens, uigēs in Septentrione, aqueum, flegmaticum, unius negocij, impar, Meridionale, directum, nocturnum, ponderosum, falsidicum, debileq̄, domus ♂, occasus ♀, deiectio ♀ circa partes tres, trigonum per diem ♀, per noctem ♂. Positum est autem hoc signum in uento Aphrico. Significat quoque saporem salsum, & insipidum, colorem uiridem, rubrum ac leucotheū: animalia reptilia, & uenenosa, marina similiter, & aquea: clima tertium, loca quandoque cepurica, & hortensia, quandoque uerò fœtida & deferta: medicos quoque, sed fictos, & indoctos, ac mediocres homines, & omnes inguinum ægritudines.

♂ signum est in cœlo masculinū, commune, bicorporeū, cuius prima pars rationalis, altera irrationalis est, pulchræ uocis, quadrupes, libidinosum, paucorum filiorū, uigens in Oriēte, sed pars eius secunda diminitæ uocis est, leue, igneum, cholericū, forte, duorum negociorum, par, Meridionale, directū, diurnum, ueridicum, domesticum partim, partim syluestre, domus ♀, occasus ♄, trigonum per diem ☉, per noctem ♀. Positum est autem hoc signum in uento Aquilone. Significat quoque saporem amarum, colorem rubrū, uel croceum, animalia rationalia, equos etiā, aues, & serpētes: clima secundū, loca omnia irrigua, mōtes, & hortos, & quicquid in se aliquid amœnitatis cōtinet: iudices demū, Dei cultores, misericordes homines, somniorū interpretes, uatesq̄, & omnes femorū ægritudines.

♆ signum est in cœlo fœmininum, mobile, semicorporeū, irrationale, quadrupes, domesticum, uitiosum, paucorum filiorum, castum, diminitæ uocis, obliquum, terreum, melancholicum, uigens in Meridie, ponderosum, unius negocij, impar, Meridionale, solstitiale, facile, nocturnū, falsidicum, debileq̄, domus ♀, occasus ♀, altitudo ♂, circa partes xxviii, deiectio ♀ circa partes xv, trigonum per diem ♀, per noctem ♀. Positum autem est hoc signum in uento Australi. Significat quoque saporem amarum, & stypticum, colorem nigrum, uel leucotheum, animalia quadrupedia, & partem aquaticorum: clima primum, loca hortensia, & irrigua, fontesq̄, ac flumina, necnon & pascua, animalium præsepia, obscura quoque gētis domicilia. Homines uerò rudes, ac uiles, sed profundi quosdam ingenij, & melancholicos, ac omnes geniculorum ægritudines, & passiones.

♁ signum est in cœlo masculinū, fixū, unicorporeū, rationale, bipes, pulchræ uocis, paucorū filiorū, uigens in Occidēte, mediū inter leue & pōderosum, par, unius negocij, Meridionale, obliquū, diurnū, ueridicū, forte, aereū, sanguineūq̄, domus

domus H , occasus \odot , trigonum per diem H , per noctem Z . Positum est autem hoc signum in uento Subsolanio. Significat quoque saporem dulcem, colorem uiridem, citrinum, & leucotheum, animalia rationalia & aerea. Clima quartum, loca fluentia atque irrigua, fontes, maria, lacus, montesque. Principes quoque callidos, dolosos, uersipelles: uates demum, magos, sophistas: nuncios etiam, & tabellarios, siue cursores, & qui principum negocia nuncient: ac omnes tibiarum molestas aegritudines, & passiones.

χ sunt in caelo signum foemininum, duplex, humidum, aquosum, biforme, χ foecundum, squamosum, maculosum, incuruum, mutum, commune. Sed unus χ ad Austrum fertur, alter ad Aquilonem. Est autem domus L , occasus Z , trigonum per diem Z , per noctem A , altitudo Z circa partem uicesimamseptimam, deiectione Z circa partem decimamquintam. Positum est autem hoc signum in uento Aphrico. Clima septimum, loca ruinosa & humida, piscatores etiam, & nautas, & omnes pedum aegritudines.

SIGNORVM ORTVS SECVNDVM
diuersa climata. Cap. XIII.

Explicatis signorum generibus ac formis, & natura eorum diligenti ratione perscripta, sicut nobis prudentissimis Graecorum magisterijs traditum est, illud sequenti loco debemus ostendere, quoto anno unumquodque signum in genituris oriatur. Hoc autem quod proficiat, breui definitione monstramus. Oriuntur autem uarijs temporibus ac diebus, & secundum climata. Vnde quae signa, in quibus climatis, & quo tempore orientur, hac ratione monstramus.

In climate primo, hoc est Aethiopiae: atque in climate secundo, quod Babylo- *Clima primu
& secundum.*
nis est, in caeterisque omnibus regionibus, quae his climatis subiacent, hoc temporis cursu orientur signa: γ oritur anno uicesimo, δ uicesimoquarto, II uicesimo octauo, III tricesimosecundo, IV tricesimosexto, V quadragesimo, VI similiter quadragesimo, VII tricesimosexto, VIII tricesimosecundo, IX uicesimo octauo, X uicesimoquarto, XI uicesimo similiter anno.

In climate quod est per Alexandriam, caeterasque regiones, quae huic climati *Tertium.*
subiacent, oritur γ anno decimonono, δ uicesimotertio, II uicesimoseptimo, III tricesimosecundo, IV tricesimosexto, V quadragesimo, VI quadragesimo, VII tricesimosexto, VIII tricesimosecundo, IX uicesimoseptimo, X uicesimotertio, XI decimo octauo similiter anno.

In climate uero Athenarum, caeterisque regionibus, quae huic climati subiacent, *Quartum.*
oritur γ anno decimo octauo, δ uicesimotertio, II uicesimoseptimo, III tricesimosecundo, IV tricesimosexto, V quadragesimoprimum, VI quadragesimoprimum, VII tricesimosexto, VIII tricesimosecundo, IX uicesimoseptimo, X uicesimotertio, XI decimo octauo similiter anno.

In climate Urbis, aureisque regionibus, quae huic climati subiacent, *Quintum.*
oritur γ anno decimoseptimo, δ uicesimosecundo, II uicesimoseptimo, III tricesimosecundo, IV tricesimoseptimo, V quadragesimosecundo, VI similiter quadragesimosecundo, VII tricesimoseptimo, VIII tricesimosecundo, IX uicesimoseptimo, X uicesimosecundo, XI decimoseptimo.

In climate uero Helleponti, caeterisque regionibus, quae huic climati subiacent, *Sextum.*
oritur γ anno decimosexto, δ uicesimosecundo, II uicesimoseptimo, III tricesimosecundo, IV tricesimoseptimo, V quadragesimosecundo, VI similiter quadragesimosecundo, VII tricesimoseptimo, VIII tricesimosecundo, IX uicesimoseptimo, X uicesimosecundo, XI uero decimosexto anno.

In climate Septentrionis, caeterisque regionibus, quae huic climati subiacent, *Septimum.*
 γ oritur anno decimo quinto, δ uicesimoprimum, II uicesimonono, III tricesimosecundo, IV tricesimoseptimo, V quadragesimoprimum, VI similiter quadragesimoprimum, VII tricesimoprimum, VIII tricesimotertio, IX uicesimoseptimo, X uicesimoprimum, XI decimo quinto similiter anno. Hi sunt signorum ortus, quibus stellae singulae ad sui efficaciam promouentur;

IULII FIRMICI MAT.
SIGNORVM VENTIS SVBIECTIO
nes. Cap. XIII.

Illud etiam nos scire conuenit, quæ signa, quibus sint subiecta uentis: hæc enim nobis scientia, maximè in apotelesmatis, necessaria est. Aquiloni subiacent signa Υ, Ω, Φ. Austro Ϯ, η, ϐ. Apeliotæ, quem nos Subsolanum dicimus, Π, Ϟ, ζ, Aphrico uerò, qui à Græcis λιϕ dicitur, σδ, ι, χ.

Αναφορὰι λαϊκοὶ aliter ab alijs traduntur. Proinde ne mirere lector, si ab huius traditione hic uariant auctores. Vid. Geor. Val. lib. 4. Astrol. cap. 62.

SEPTEM CLIMATA.								
S.	1	2	3	4	5	6	7	Venti.
Υ	20	20	19	18	17	16	15	Aquilo.
Ϯ	24	24	23	23	22	22	21	Auster.
Π	28	28	27	27	27	27	27	Subsol.
σδ	32	32	32	32	32	32	32	Aphric.
Ω	36	36	36	36	37	37	37	Aquilo.
η	40	40	40	41	42	42	41	Auster.
Ϟ	40	40	40	41	42	42	41	Subsol.
ι	36	36	36	36	37	37	37	Aphric.
Φ	32	32	32	32	32	32	32	Aquilo.
ϐ	28	28	27	27	27	27	27	Auster.
ζ	24	24	23	23	22	22	21	Subsol.
χ	20	20	19	18	17	16	15	Aphric.

Sic ho-

Sic hodie habent ἀναφορὰὶ λαμπροί.

CLIMATA.

	1		2		3		4		5		6		7		8		Venti.
	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	
Υ	24	27	22	40	21	4	19	24	17	43	16	10	14	36	13	4	Aquilo.
Ϛ	27	6	25	40	24	18	22	54	21	26	20	3	18	37	17	10	Auster.
Π	31	6	30	28	29	54	29	17	28	38	28	1	27	20	26	37	Subsol.
Ϟ	33	20	33	56	34	30	35	7	35	46	36	23	37	4	38	3	Aphric.
Ω	32	41	34	8	35	30	36	54	38	22	39	45	41	11	42	22	Aquilo.
Ϡ	31	20	33	8	34	44	36	24	38	5	39	38	41	12	42	44	Auster.
ϡ	31	20	33	8	34	44	36	24	38	5	39	38	41	12	42	44	Subsol.
ϣ	32	41	34	8	35	30	36	54	38	22	39	45	41	11	42	22	Aphric.
Ϝ	33	20	33	56	34	30	35	7	35	46	36	23	37	4	38	3	Aquilo.
ϝ	31	6	30	28	9	54	29	17	28	38	28	1	27	20	26	37	Auster.
Ϟ	27	6	25	40	24	18	22	54	21	26	20	3	18	37	17	10	Subsol.
ϟ	24	27	22	40	21	4	19	24	17	43	16	10	14	36	13	4	Aphric.

NVnc duodecatemoria qua ratione perquiras, breuiter ostēdam. Quidam enim ex ijs putant totam se posse genituræ substantiam inuenire; & quicquid in decreto celatur, ex duodecatemorijs posse prodi significāt. Quid autem sint duodecatemoria, hoc docetur exemplo: Cuius stellæ uolueris duodecatemorion quærere, partem eius duodecies computes, & quantæ fuerint, diuidas, easq; 30 signis singulis reddas, ab ipso signo incipiēs, in quo stella est, cuius duodecatemorion quæritur: & in quocunq; signo ultimus numerus uenerit, ipse tibi partem duodecatemorij ostendet. Sed ut manifestius intelligas, etiam exemplum huius rei dicemus. Pone ☉ in Y esse p. 5, & mi. 5. duodecies 5 faciunt p. 60, item duodecies 5 mi. faciunt similiter 60, quæ 60 mi. unam faciunt p. ac per hoc fiunt p. 61. ex quibus da Y, in quo ☉ esse diximus, 30, & 30. inuenitur ☉ duodecatemorion in p. prima II. Quare itaq; ne ☽ plena, per diem in fines ☽ duodecatemorion mittat: ne uē minuta, hoc est deficiens, in Saturni, aut ne ☽ in occasu, aut ne ♀ in Martis, & ☽ in ♀, & à finibus, & decanis, ac cōditionibus, ut profint, uel noceant, accipiant potestatem. Deficit enim ♃ benignitas, cum infirmitate signi, uel partium, uel decani, uel conditionis immutatione, benignitas eius si fuerit impedita. Sed & malitia ♄ fortius crescit, cum ex loci qualitate, uel finiū, uel decani, uel signi, uel ex horum omnium cōditione prouocata, fortiozem ad nocendum acceperit potestatem. Simili modo etiam cæteræ stellæ. Vnum tamen sciendū est, quod licet beneuola sit ♃ stella, nihilominus contra impugnationem ☽ & ♄, si eam uiolenta radiatione cōstringant, resistere sola non possit. Essent tamen immortales homines, si nunquam in genituris suis ♃ benignitas uinceretur: sed quia sic artifex Deus hominem fecit, ut substātia eius, transacto certo uitæ spacio, solueretur, necessum fuit, ut retento ♃, per quem uita conferretur hominibus, ac salutare præsidium, in extinguendo homine, maleuolarū stellarum malitiosa ac perniciosa potestas, cum augmento maliciæ permaneret: ut maleuolis radiationibus impugnata, compago corporis solueretur.

*Uolū stelle mi-
ra benignitas.*

CIRCA HOROSCOPVM CONSIDERANDA. Cap. XVI.

NVnc ad expositionem cardinum, locorumq; omnium, transferatur intertio. nam cum hæc omnia à nobis fuerint diligenter inuenta, debemus deinceps decreta singula hominis, per quæ omnis uitæ eius substantia diuiditur, inuenire: sed interim placitè. nam paulo post, cum ad libros Apotelesmatum uenerimus, partiliter ostendemus rationē, qua possint loca singula secretis inquisitionibus colligi. Debet enim is qui instituitur, primū placitè institui: ut his apertioribus leuioribusq; compositis atq; formatis, secretiora deinceps genituræ confidentius consequatur. Cum enim locus ipse partiliter fuerit inuentus, considerandum est, qualis sit, in quo signo, & in cuius sit finibus, & quæ illi stellæ, quatenus testimonium perhibeant. Illud etiam maximè considerandum est, dominus loci ipsius signi, quo in loco sit positus, uel in quali signo, uel in quibus finibus sit. quæ res diligentissimè requirenda est, & an beneuolarum stellarum testimonijs adornetur, an uerò maleuolarū impugnatione pulsetur. Nunc ad placitem, locorumq; definitionem reuertamur, ut sic ordinem cardinum cæterorumq; locorum explicare possimus.

CARDINES, EORVMQVE SVCCEDENTES Cap. XVII.

DE octo locis sollicitè legeudum. Definitio igitur octo locorum hæc est: Platicæ uitæ locus est in eo signo, in quo est horoscopus constitutus: pecuniæ uel spei, in secundo ab horosc. signum fratrum, in tertio: parentum, in quarto: filiorum, in quinto: ualeitudinis, in sexto: coniugis, in septimo: mortis, in octauo: quæ omnia initium ab horoscopo facientes, hac nominum definitione monstrauimus, uitæ, spei, fratrum, parentum, filiorum, ualeitudinis, coniugis, mortis. Sed hæc, sicut superius diximus, placitè, ad informanda initia discētis, dixisse sufficiant.

sufficiant. Postea uerò, quatenus hæc loca subtili partium definitione monstrantur, explicare curabimus. Sanè illud scire debes, quòd ea quæ in uirorum genituris dicimus, hæc eadem & in mulierum genituris operantur: illud scientes, quòd uxorem ♀, maritum ♂ sidus ostendit.

Quæ de uiris dicuntur, eadē de mulieribus intelligenda.

GENITVRAE CARDINES. CAP. XVIII.

In genituris cardines sunt quatuor, ortus, occasus, MC, IMC: quæ loca à Græcis solēt appellari nominibus his, ἀνατολή, δύσις, μεσσηρία, ὑπόγειον. Ortus est pars horoscopi, quæ in omnis genituræ tēpore ab orientali parte primūm emergit, ac per 30 deinceps partes educitur, quæ à Græcis ἀνατολή appellatur. Ortus. Occasus autem est pars coeli, in septimo ab horosc. loco partiliter exposita, quæ à Græcis ἀμάτρον δυτικόν dicitur. quod ut facilius intelligas, à parte horosc. cōputa, per cætera signa p. 180. & in quocunq; signo 181 p. fuerit inuenta, in ipso signo, uel p. genituræ constituatur occasus. Medium uerò cœlum est, ab horoscopo decimum signum: sed interdum mediūm cœli etiam in undecimo ab horosc. signo, partiliter inuenitur. quod ut manifestius intelligas, à parte horosc. computa, per cætera signa, quæ sequentur p. 270. & in quocunq; signo 271 pars fuerit inuenta, hæc MC fortita est, quòd à Græcis μεσσηρία dicitur. Imum uerò cœlum, quòd à Græcis ὑπόγειον dicitur, in quarto ab horoscopo constituitur loco. quod ut facilius intelligas, computa à parte horoscopi per ordinem 90 p. & ubi 91 p. ceciderit, illic IMC locus ponitur. Hi sunt geniturarum ac decretorum quatuor cardines, quos diligenti semper debemus ratione colligere, ut omnem substantiam fati uerissimis pronuntiationibus explicemus.

QUATVOR LOCA SECUNDA. CAP. XIX.

Post hos quatuor cardines, hoc est, post ortum, occasum, MC, IMC, alia sunt in genituris quatuor loca, quæ sequentem & secundam habent potestatem, id est dea, deus, bona fortuna, & bonus dæmon: quæ à Græcis hæctenus nominantur, θεά, θεός, ἀγαθὴ τύχη, ἀγαθοδαίμων. Dea est tertius ab horoscopo locus, id est, tertium ab horosc. signū. hic locus à Græcis, sicut diximus, θεά dicitur. Deus uerò illud signum est, quod contra hoc signum in diametro fuerit constitutum, id est, nonum ab horosc. signum. hic locus à Græcis θεός dicitur. Bona fortuna in quinto ab horosc. signo collocatur, qui locus à Græcis ἀγαθὴ τύχη dicitur. Bonus uerò dæmon in diametro huius signi collocatur, id est, in undecimo ab horosc. loco, hic locus à Græcis ἀγαθοδαίμων dicitur.

PIGRA DEIECTA QVE FIGVRAE

loca. Cap. XX.

Residua quatuor loca pigra & deiecta esse dicuntur, ob hoc, quòd nulla cum horoscopo societate iungantur. Est autem ex his residuis quatuor locis primus, qui in secundo ab horoscopo signo constituitur: qui locus inferna porta dicitur, uel ἀναφορά. In diametro huius signi qui locus fuerit, id est, in octauo ab horosc. signo, ὑπὸ καταφορά appellatur, uel superna porta. Nouissima uerò loca sunt, malæ fortunæ, & malī dæmonis. Et mala fortuna, in sexto ab horoscopo signo constituitur. Malus uerò dæmon, in duodecimo ab horoscopo signo ponitur. Sed malam fortunam Græci κακὴ τύχη dicunt: malum uerò dæmonem, id est, locum in duodecimo ab horoscopo signo, Græci κακοδαίμονα uocant.

LOCORVM FIGVRAE ORDINES. CAP. XXI.

Nunc scire debemus, ex his duodecim locis, quæ præcedant, quæ ue sequantur, id est, quæ loca prima sint, quæ ue secunda, ut omnia diligenti possimus ratione colligere. Horosc. præcedet occasum: MC, IMC præponitur: undecimus locus, id est bonus dæmon, bonæ fortunæ præfertur: nonus, id est deus, tertio loco, id est deæ, præponitur: ὑπὸ καταφορά, id est octauus ab horoscopo locus anaphoræ præponitur: mala fortuna, id est sextus ab horoscopo locus, malo dæmonī, id est duodecimo ab horoscopo loco, præponitur. Sciēda sunt autem hæc omnia, ut cum ad apotelesmata uenerimus, cuncta miscentes & temperantes, sententias nostras fideli ueritatis ratione firmemus.

NVnc duodecim locorū specialiter significationes explicare debemus, ab horosc. incipientes: ut expositis per ordinem omnibus, confusionis obscuritas lumineetur, & apertius sequentia cognoscantur.

Locus primus:

- Primus est locus, id est illa pars, in qua horosc. est constitutus. In hoc loco vita hominum & spiritus continetur, ex hoc loco totius genituræ fundamenta nascuntur. Hic locus ab ea parte, in qua fuerit horoscop. vires suas per residuas p. 30 extendit. Est autem cardo primus, & totius genituræ compago atq; substantia, quæ reliquis aditum præbet.
- II. Secundus ab horoscopo locus, in secundo loco constituitur, & accipit initium à 30 horosc. p. & vires suas per 30 residuas p. extendit. Ex hoc signo, spei ac possessionis incrementa nascuntur. Est autem piger locus, ab horosc. alienus, ideo & inferna appellatur porta, quòd nulla cum horosc. radiatione coniungitur, nec aliquo miscetur aspectu.
- III. Tertius locus est, qui in tertio ab horosc. signo constituitur, qui à 60 ab horoscop. p. initium accipiēs, in 90 definit. Ex hoc loco, de fratribus & amicis cuncta dicemus. Huic loco dea nomen est. Est autem peregrinantis locus hic primus, cum horosc. tenui societate coniungitur: respicere enim horosc. de hexagono uidetur.
- IIII. Quartus ab horosc. locus, id est imum cœlum, in quarto ab horosc. constituitur signo, cuius initium à p. xc profectū, usq; ad p. cxx peruenit. Hic locus ostendit nobis parentes, patrimonium, substantiam, fundamenta, mobilia, & quicquid ad latentes uel repositas patrimonij pertinet facultates. Est autem hic genituræ cardo. Imum cœlum autem ideo dicitur, quòd in diametro M C constituitur. Sed hic locus cum horosc. maxima societate coniungitur, quia de quadrato horosc. respicit, & per quadratum ab horosc. uidetur aspectum, ut patet inuestiganti.
- V. Quintus ab horosc. locus, in quinto ab horosc. signo constituitur, quia à cxx ab horosc. p. initium accipiens, usq; ad cl p. extenditur. Ex hoc loco filiorum numerus, & generis æqualitas inuenitur. Appellatur autem bona fortuna, quia locus est ♀. Sed & hic locus cum horosc. maxima societate coniungitur, & interdum in diametro huius signi M C pars constituitur. Ideo autem cum horosc. maxima coniunctione sociatur, quia de trigono ab horosc. uidet, eiusq; radios capit.
- VI. Sextus locus in sexto ab horosc. signo constituitur, qui à cl p. horosc. initium accipiens, usq; ad clxxx extenditur. In hoc signo causam uitij ac ualitudinis inueniemus, qui locus mala fortuna appellatur, ob hoc, quia locus est ♂. Est autem etiam hic locus piger, quia nulla cum horosc. societate coniungitur: sed interdum loci ipsius malitia subleuatur, si in eo loco stella collocata, alia stellæ in decimo ab horoscopo loco inuentæ, prospera fuerit radiatione coniuncta, quæ illam iuuat.
- VII. Septimus locus, in septimo ab horosc. signo constituitur: qui à clxxx p. profectus, usq; ad cxx extenditur, & illic definit. Est autem initium eius in clxxx p. constitutum. In hoc loco alius est cardo genituræ. Appellatur autem occasus à nobis: à Græcis uerò, sicut superius diximus, *δύσις*, qui cardo est contra horosc. cardinem positus. Ex hoc loco qualitatem & quantitatem quæramus nuptiarum. Sed & hic locus uiolenta cum horoscopo societate coniungitur, & diametro ab horoscopo uidetur.
- VIII. Octauus locus in octauo ab horosc. constituitur, quia à cxx p. ab horosc. profectus, usque ad cxxl p. extenditur, & illic definit. Hic locus *ἀνία τὰ φάρμακα* dicitur. Est autem piger locus, quia nec imple aliqua cum horosc. societate coniungitur. Ex hoc loco, mortis qualitas inuenitur. Scire autem nos conuenit, quòd nulla in hoc loco gaudeat stella, nisi sola ☽, sed in nocturnis solūmodo genituris: nam si in hoc loco, in nocturna genitura, crescens ☽ fuerit inuēta, & eam sic positam, sine societate, uel radiatione maleuolarum stellarum, & hexagono, uel trigono respexerit

respexerit in domo ſua, aut in domo ♀, aut in domo ♂ cōſtitutam, aut in domo ℥, aut in finibus earum, quas diximus, ſtellarum, maximas decernit facultates, & ultra modum diuitias, & magnificas poteſtatum glorias, & nobilitatis ornamenta perſpicua pollicetur.

Nonus locus, in nono ab horoſc. ſigno conſtituitur: cuius meſura à 240 pro IX. ſecta, uſq; ad 270 p. extenditur. Eſt autem diei ac ☉ locus. In hoc loco, hominum ſectas inuenimus: eſt autem de religionibus & peregrinationibus. Et hic locus cum horoſc. maxima radiatione coniungitur: de trigono enim ab horoſc. po uidetur, eiusq; radios ſuſcipit.

Decimus locus, in decimo ab horoſc. ſigno conſtituitur: quia à 270 p. initium X. accipiens, uſq; ad 300 p. extenditur, & illic deſinit. Sed hic locus principalis eſt, & omnium cardinum poteſtate ſublīior. Hic locus à nobis M C, à Græcis uero μετρωσις appellatur: eſt enim in media parte totius mundi conſtitutus. In hoc loco uitam, ſpiritus, actus etiam omnes, patriam, domicilium, totamq; conuerſationem inuenimus: artes etiam, & quicquid nobis artium ſuffragio cōfertur. Ex hoc loco, animi uitia facili ratione perſpicimus. Huius loci poteſtas cum horoſc. ſocietate coniungitur, quoniam de quadrato ab horoſc. po uidetur.

Vndecimus locus, in undecimo ab horoſc. ſigno conſtituitur: qui locus à 300 p. profectus, uſq; ad 330 p. conſtituitur. Appellatur autem hic locus à nobis, bonus dæmon, uel bonus genius: à Græcis uero ἀγαθὸς δαίμων. In hoc loco M C frequenter partiliter inuenitur. Eſt autem locus ℥, & cum horoſc. non parua ſocietate coniungitur: de Hexagono enim horoſc. uidet, & de Hexagono ab horoſc. uidetur, eiusq; radios capit.

Duodecimus locus, in duodecimo ab horoſc. conſtituitur ſigno: qui à 330 p. XII. profectus, uſque ad 360 p. conſtituitur. Hic locus à Græcis κακὸς δαίμων appellatur, à nobis autem malus dæmon. Ex hoc loco, inimicorū qualitas, & ſeruorum ſubſtantia, facili nobis ſignificatione monſtratur: uitia etiam in hoc loco, & ægritudines inuenimus. Sed & hic piger locus eſt, quia nulla cum horoſc. ſocietate coniungitur. Eſt autem locus η. Sanè patrem & in uiri & mulieris genitura η oſtendit, matrem D, uxorem ♀, ♂ uerò maritum.

LOCORVM DUODECIM NOMINA, APOTELSMATAQ; Cap. XXIII.

NVnc quia duodecim locorum qualitates, nomina, ſubſtātiāq; diximus, breui debemus hæc eadem loca ſignificatione monſtrare. Initium itaq; ſit nobis horoſc. cuius principium loca cætera ſubſequuntur. Hiſ itaq; nominibus loca hæc appellari conueniet: Vita, ſpes, dea uel fratres, parentes, filij, ualeudo, coniunx, mors, religio uel deus, M C, bonus dæmon, malus dæmon. Per hæc nomina, & per hæc loca, totius genituræ ſubſtantia quaeritur: quæ cum diligenter inſpexeris, animoq; cōceperis, omniaq; cum iſta ſocietate cōiunxeris, animaduerte, quæ ſtellæ loca ipſa poſsideant, conditiones etiam diurnarum ſtellarum ac nocturnarum diligenter inſpicias. Sed & qualia ſingulis locis beneuolæ ſtellæ *Stelle beneuole.* teſtimonia perhibeant, quæ uerò loca maleuolæ ſtellæ radiatione percutiant: quemcunque enim locum beneuolæ ſtellæ reſpexerint, uel in eodem loco conſtitutæ, uel de trigono, uel de hexagono, omnia quæ quaerenda diximus, feliciter proueniunt. Si uerò ſine teſtimonio beneuolarum uellarum, ſolæ maleuolæ *Maleuole.* ſtellæ, uel ibidem conſtitutæ, uel de quadrato, uel de diametro, hæc eadem infererint loca, pro qualitate uniuſcuiuſq; loci, omnia quæ in ſuperiori orationis noſtra parte tetigimus, ac diximus, in ſingulis locis uidere debere, crebris infortu- *Mixtæ.* niorum calamitatibus cumulant. Si uerò & beneuolæ & maleuolæ ſtellæ, pari radiatione reſpexerint, & felicitas minuitur, & infortunium mitigatur, & tota loci ſubſtantia mediocri æqualitatis ratione componitur: ut à maleuolis nocentibus, beneuolarū ſtellarum ſalutari præſidio liberentur. Inſpice etiā, quæ ſtella, *Stelle locorū conſiderandus.* in quo loco cōſtituta, cuius ſtellæ domiciliū, uel fines poſsideat: et ſi in aliena domo fuerit cōſtituta, inſpice dominū ipſius, quē locū genituræ poſsideat: & an in primis

primis cardinibus sit genitura, an uerò in secundis locis, an in pigris, & in altitudine sua, an in deiectione: & an in quibus gaudeat signis, an in quibus naturali quodam dolore tristetur. Si enim dominus signi bene fuerit collocatus, felicitatis ipsius partem, etiam illa stella, de qua quærimus, ex hospitis gaudio mutatur. Si uerò dominus ipsius signi aliqua sit ratione deiectus, etiam illa stella, de qua quærimus, licet sit in opportunis genituræ locis posita, & ad præstandum aliquid, facili sit ratione firmata, ex deiectione illius stellæ, quæ signi domina est, participatis deiectionibus impeditur, et ex nostris actibus facili potes ratione colligere. Si cuius enim amici tui, uel hospitis, domicilium aut domum, hospiti gratia fueris ingressus, & dominus domus felicibus subleuetur augmentis, etiam tu particeps felicitatis existes: lætitiæ enim gaudium, hospitis tui felicitatibus mutuaris. Si uerò hospes tuus misero sit squallore deformis, & deiectis infortunorum casibus implicatus, etiam & te participata doloris atq; infortunijs tormenta conficiunt. Sic & stellas, signorum domini, cum bene fuerint collocati, subleuant: & ad status sui conditionem, habitatorem atque hospitem domus suæ, cum æquata societatis ratione componunt, & ad sui licentiam formant hospitis potestatem.

Genitura obseruanda.

Quære etiam, si diurna genitura est, quatenus stellæ, quæ diurnis genituris gaudent, positæ sint: & quatenus, quæ nocent diurnis. Si enim stellæ, quæ per diem gaudet, in diurna genitura princeps possederint locos, & in primis cardinibus fuerint inuentæ, maxima felicitatis incrementa decernunt, Si uerò stellæ, quas per noctem gaudere diximus, in diurna genitura principalia loca, uel primos genituræ possederint cardines, infinita infortunia continuatis calamitatibus indicant. Hoc & in nocturnis genituris obseruare debemus, sed immutato ordine potestatis. nam si in nocturna genitura, stellæ, aut super cœlestiū imaginum formæ, quas diximus gaudere per noctem, principalia loca, uel primos genituræ possederint cardines, simili modo maxima felicitatis augmenta decernunt: si uerò in nocturnis genituris, quas diximus diurna conuersatione gaudere, principalia loca, uel primos genituræ possederint cardines, totum felicitatis ornatum caducis faciunt miseriarum casibus implicari. Hęc omnia si diligenter ratione fuerint collecta, & si beneuolarum stellarum maleuolarumq; mixturas, locorum uim, & signorum, & partium potestates, æquata coniunctionis comparatione sociaueris, totum hominem, a primo usq; ad nouissimum diem, & omnem eius uitam, ac spem, fratres etiam, parentesq; & filios, ualetudinem, coniugem, mortem, sectam, actus, honores, peregrinationes, domicilium, fundamenta, substantiam, amicorum ac inimicorum accusationes, periculaq; facili definitionis explicatione designabis. Hęc in hoc institutionis libro sufficienter interim diximus: uerum cum ad apotelesmata uenerimus, omnia primùm plasticè, deinde subtili interpretatione dicemus, cuncta facili designatione monstrantes, ne pronunciandi scientiam aliqua trepidatio dubitationis impediatur.

Matheseos usus.

GENITURARVM QUALITATES, QUAE SCILICET NOBILES, QUÆ UE MEDIOCRES NUNCUPENTUR. Cap. XXIIII.

Illud etiam nos scire conuenit, quòd mediocris est genitura, quæ unam stellam præter ☉ & ☌ in domicilio suo constitutam, in principalibus geniture locis habuerit collocatam. Medijs etiam felicitatibus subleuetur, qui duas stellas in domicilijs suis, in opportunis genituræ locis, habuerit positas. Ultra modum felix ac potens erit, qui tres habuerit. Propè autem deorum accedet felicitatem, qui quatuor stellas in domicilijs suis habuerit cõstitutas. Ultra hunc numerum, humani generis substantia non patitur. Qui uerò nullam stellam in domicilio suo habuerit constitutam, ignotus, ignobilis, & miseris erit semper actibus implicatus.

STELLA.

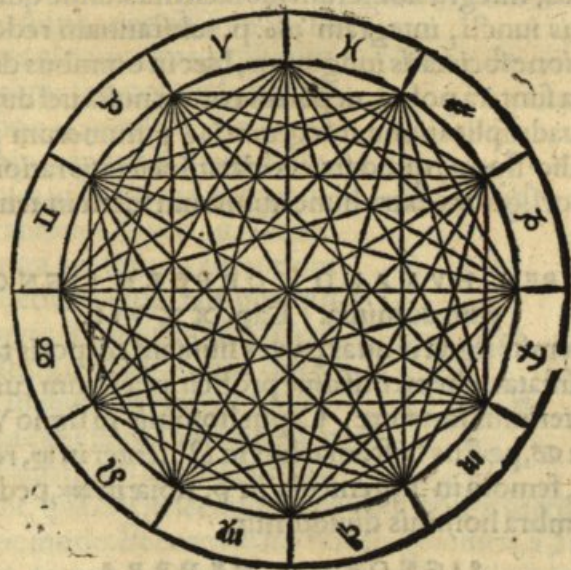
STELLARVM ASPECTVS OMNES. CAP. XXV.

ETiam in primis illud docere debemus, quid sit diametrum, quid trigonum, quid quadratum, quid Hexagonū, quid abiectum: quid sit etiā trigonum dextrum, quid sinistrum, quod hexagonum dextrum, quod sinistrū. Diametrū est arietis ♈ , & libræ ♎ , & diametrum est ♊ & ♏ , & cætera omnia signa simili modo. Sed ut non solum oculis hoc, sed & computatione inuenias, breui docemus exemplo. A signo ad aliud signum, septimum quod fuerit, hoc est diametrum. Sed hæc semper maligna radiatio est, ac minax. Trigonum est, à quo incipimus, si gnium quintum. quod hoc docetur exemplo: ab ♋ usque ad ♏ trigonum est, & si liter à ♋ usque ad ♏ , & sic per omnia signa, quodcunq; in signo fuerit, hoc est trigonum. Scire etiā debemus, quid sit dextrum trigonum, quid sinistrum. Dextrum est, quod ab eo signo, à quo incipimus, retro est: sinistrum uerò, quod ante: utputa ♋ dextrum trigonum est ♏ , sinistrum uerò ♏ : & simili modo, ♏ dextrum trigonum est ♋ , sinistrum uerò ♋ . Sagittarij uerò ♏ dextrum trigonum est, ♋ uerò sinistrum: sic & in cæteris omnibus signis, trigona quæres: & hæc est prospera felixq; radiatio.

Quadratum est ab eo signo, à quo inchoamus, quod quartum fuerit signum, quod hoc docetur exemplo. ♋ quadratum est signū ♏ , & ♏ ♋ , & ♊ ♏ , & ♏ ♊ : sed quod sit quadratum dextrum, quod sinistrum, simili ratione, sicut in trigonis diximus, inuenies. Nam quodcunque retro fuerit, quadratum dextrum est: ut ♋ ♏ , sinistrum ♏ ♋ : sic & in cæteris omnibus quadratis quod retrò fuerit, dextrum est: quod autem ante, sinistrū. & hæc minax est radiatio, & maliciosa potestate composita, ac inimicitia liuore plena.

Hexagona hoc idem sunt, quod trigona, sed minoris potestatis. Hexagonum est itaque ab eo signo, à quo incipimus, tertiu, utputa ♋ sunt Hexagoni II : quod uero sit Hexagonum dextrum, quod sinistrum, sicut cætera inuenies. Sed ne qua sit controuersia, etiam huius rei damus exempla. ♋ dextrum Hexagonum est ♏ , sinistrum uerò II . sic & in cæteris signis, quod retrò fuerit, dextrum est, & sinistrum, quod ante: sed Hexagona illa sunt potiora, quæ habent in medio tropica, uel duplicia signa: inefficacia uerò, quæ signis solis diuiduntur.

Diametra, Trigona, Quadrata, & Hexagona.

QUæ ratio coniungat horosc. trigona, quadrata, diametra, ac hexagona, diximus radiatione. Nunc illud breuiter explicandum est, cur quædam loca cum horosc. monstrauimus, radiationis societate coniungi, quædam uerò auersa esse ab horosc. & quodammodo aliena, quæ non immeritò pigra diximus. hæc omnia enim explicare debemus, ut iste institutionis liber, plena Matheseos substantia muniatur. Omnia signa inuicem sibi obligata iunguntur. Cur hoc dixerimus, breuiter addisce. Omnia signa triginta habere diximus p. si itaque has 30. p. duodecies iunctas, unum feceris numerum, perficies, 360. p. quæ per omnia xij, signorum corpora diuiduntur, unde omnia sibi signa, inuicem uicinitas coniunctionis associat. Quæcunq; itaq; integro p. numero iuncta 360. p. fecerint, ipsa sibi æqualitatis ac societatis radiatione iunguntur. Hexagonum diximus, cum horosc. & cum cæteris radiationibus societate coniungi. quid sit autem Hexagonum, & antè diximus, & nunc partiliter intimamus. A parte horosc. quæcunque 60. p. fuerit, ipsa Hexagonum latus demonstrat. si itaque sexies 60. miscueris, integrum 360. partes numerum: qui itaq; integris sex partitionibus iunctis, omnes 360. p. numeros impleuerit, æquata societate coniungitur. Trigonum uerò, id est quintus ab horosc. locus, & à cæteris, siue sit dextrum trigonum, siue sinistrum, maxima diximus cum horosc. uel cum cæteris societate coniungi: sed & hoc qua ratione fiat, breuiter explicemus. A prima horosc. p. profecti, in 120. p. triplicauerimus, primum integrum 360. p. numerum complebimus. hac radiatione coniunctionis, iste locus horosc. coniungitur, sed & omnia trigona hac sibi societatis radiatione iunguntur. Quadratum quoq; cum horosc. diximus ualidissima radiationis societate coniungi: sed & huius coniunctionis rationem breuiter ostendam. A p. horosc. prima profecti 90. p. hunc locum constituimus, quadruplicata itaque 90. p. integrum 360. p. numerum complemus. Vide quàm opportunè quadratum sit latus dignum, quia quadruplicatus 90. p. numerus omnè substantiam 360. p. complet: ideoq; quadratum nomen accepit. hæc q; in omnibus quadratis ratio est. Diametra diximus, cum horosc. radiationis societate coniungi, sed & huius coniunctionis rationem explicabo. A primo horosc. p. profecti, in 180. p. hunc locum constituimus. si itaq; 180. duplicauerimus, integrum numerum 360. faciemus: unde quia duo integri numeri, id est 180. bis iuncti, integram 360. p. substantiam reddunt, maxima sibi hæc loca radiatione societatis iunguntur, hæc in omnibus diametris radiatio est. Quæ uero loca sunt ita posita, ut partes eorum nulla uel duplicatione, uel triplicatione, uel quadruplicatione integrum 360. p. numerum perficiant, nulla cum horosc. nec alio signo, quod sic ceciderit, societatis ratione iunguntur: ac per hoc quodcunq; signum extra hunc numerum fuerit inuentum, pigrum, & abiectum dicitur.

Hexagonum.

Trigonum.

Quadratum.

Diametrum.

SUPER HUMANO CORPORE SIGNORVM
dominia. Cap. XXVII.

EXplicare debemus signa 12 quas partes humani corporis teneant. hoc enim & ad apotelesmata uehementissimè proficit, præsertim cum locum ualitudinis, uel uitij uoluerimus inuenire. Caput hominis in signo Y est, ceruix in ☿, humeri in ♀, cor in ☽, pectus & stomachus in ♃, uenter in ♄, renes & uertebrae in ♁. natura in ♀, femora in ♁, genicula in ♄, tibiae in ♁, pedes in ♁: & sic per hæc signa tota membra hominis diuiduntur.

SIGNORVM MEMBRA.

Y	Caput	☿	Ceruix	♀	Humeri
☽	Cor	♃	Pectus	♄	Venter
♁	Renes	♁	Inguina	♁	Femur
♄	Genua	♁	Tibiae	♁	Pedes.

Vitas

VITAE HVMANAE DATOR. CAP. XXVIII.

NVnc illud explicare debemus, quæ stella, quot annos, bene locata plures, malè uerò collocata, pauciores decernat. Cum datorem uitæ diligenter inspexeris, id est, dominum genituræ, & uideris, quo sit in loco positus, & in quali signo, & in quibus p. sed & dominus signi ipsius, in quo est uitæ dator constitutus, simili si ratione perspexeris, quo sit in loco, & in quo signo, & in quibus p. si luna quoq; quatenus datorem uitæ, & beneuolæ stellæ respiciant, facile totius uitæ poteris definire substantiam. Nam si & ipse dator uitæ, bono in loco sit positus, & in bono signo, & in bonis p. integer annorum decernitur numerus, præsertim si datorem uitæ ♃ in diurna genitura, ♀ in nocturna, prospera radiatione sustentent. **H** igitur si dator uitæ fuerit, & integrū decreuerit annorum numerū, 57 annos decernit: si mediè, 42, mensesq; sex: si uerò malè decreuerit, 30 annos, aut mēses 20, aut dies 30, & horas 12 decernit. Si ♃ dator uitæ fuerit, & bene decreuerit, 79 annos decernit: si mediè, 45, mensesq; sex: si malè, annos 12, aut menses 12, dies 12 horas, 12 dies 15. ♂ si dator uitæ fuerit, & bene decreuerit, 66 annos decernit: si mediè, 40, & menses sex: si malè, annos 15, aut menses 15, horas xij. ☉ si bene decreuerit, 120 annos decernit: si mediè, 69, & menses 6: si malè, annos 19, aut mēses 19, dies 19, horas xij. ♀ si bene decreuerit, 82 annos decernit: si mediè, 45, & mēses 6: si malè, annos 8, aut menses 8, horas xij. ☿ si bene decreuerit, 76 annos decernit: si mediè, 48, & menses 6: si malè, annos 20, aut menses 20, horas xij. ♃ si bene decreuerit, 108 annos decernit: si mediè, 66, & menses 6: si malè, annos 29, aut menses 29, dies 29, horas xij. Si itaq; dominus uitæ, uel dator uitæ, id est dominus genituræ, in domo sua, uel in altitudine sua, uel in finibus suis fuerit, & cōditionis suæ stellæ, bonū ei testimoniū perhibeant, id est, bona illū radiatione respiciant, & ipsæ stellæ, quæ testimoniū perhibeāt, bene sint positæ, maior annorum decernitur numerus: mediā uerò ætatem tunc præcipuè decernunt, si dator uitæ sit quidem in finibus suis, uel in suis domicilijs, aut in ortu, uel dignitate sua, & maleuolis tamen sit radiationibus impeditus, uel in deiecto loco positus, aut nullius stellæ testimonio munitus.

CHRONOCRATOR. CAP. XXIX.

CHronocratorē dixerunt Græci temporum dominum. Sed initium temporum in diurnis genituris ☉ accipit, & cæteris diuidit: in nocturnis ♃. nec aliā rationem admittas, quia hæc ab omnibus probatur. Cum itaq; ☉ dominus temporum fuerit, tenet dominatū annos 10, menses 9. Simili modo ♃, cum domina temporis fuerit, tenebit annos 10, menses 9. In diurna itaq; genitura, primum decennium ☉ accipit: secundum, qui in genitura per signorum cursum in secundo loco fuerit inuētus: tertium, qui post secundum fuerit: & simili modo cæteri. Quod ut manifestius intelligas, hoc docemus exemplo. Si in diurna genitura ☉ in Y fuerit inuentus, ipse erit decennij dominus: sic et in quocunq; alio signo fuerit. Quicunque itaq; in ♃ fuerit, ipse erit in secundo loco: qui post ♃ fuerit, ipse erit tertius: sic & in cæteris hoc modo. Et etiam in nocturnis genituris, à ♃ inchoantes, faciemus. Sed quicunq; decennium sortitus fuerit, licet sit totius temporis dominus, omnibus tamen stellis totam decēnij substantiam diuidit, à se incipiens, & post se illis tradens, qui sunt per ordinem positi: ac primo illi tradens, quicunque in themate secundus fuerit inuentus.

B L A. B O. M E. M A.

H 57 42 30

♃ 79 45 12

♂ 66 40 15

☉ 120 69 19

♀ 82 45 8

☿ 76 48 20

♃ 108 66 29

B I O C R A T O R M O M N I A T E M P .

CHRONOCRATORVM TEMPORA.

PLA.	☉	♄	♃	♁	☉	♀	♁	♃	♄
MEN.	9	30	12	15	19	8	20	25	9
AN.	10								10

TEMPORVM DIVISIO. CAP. XXX.

Quanta autem sit temporum distributio, breuiter ostendemus. ☉ accipit menses decē et nouem, ♃ uiginti quinque, ♄ triginta, ♃ duodecim, ♁ quindecim, ♀ octo, ♁ uiginti. Quid autem ista temporum distributione fiat, in libris Apotelesmatum dicemus, ostendentes, quid quęq; stella, suscipiens tempus ab alia stella decernat: omnia enim, quę nobis proueniunt, bona uel mala, ista temporum ratione colligimus. Finis etiā uitę sic inuenitur, & omnis geniturę substantia, & totum quod stellarum ordo decreuerit. Annum autem facillimis rationibus inuenimus: nam ab horosc. semper sumit exordium. & primus annus erit, in quo est horosc. constitutus, secundus in secundo signo, tertius in tertio, et sic ceteri per ordinem. Alij in diurna genitura, à ☉ hoc idem faciunt: in nocturna uerò à ♃, & habet rationem.

ANNORVM PER DIES DIVISIO.

Cap. XXXI.

Dies etiam totius anni stellis singulis diuiduntur. Quatenus autem diuidantur, uel unde initium accipiant, etiam hoc monstrare curabo, quando ægritudines, quando imbecillitates, quando lucra, quando damna proueniant, quando gaudia, quando dolores. Nam cum beneuolę stellę dies acceperint, ab omni malo liberamur: cum uerò maleuolę, tunc nos repentini infortuniorum casus impugnant. In quocunq; itaq; signo annus fuerit, eius signi dominus primos accipit dies, & post ipsum ceteri, prout sunt singuli in geniturę themate constituti. Quę itaq; stella, quot dies sortiatur, hoc etiam docebo. ☉ dies habet quinquagintatres, ♃ septuaginta unum, ♄ octoginta quinque, ♃ triginta, ♁ triginta sex, ♀ trigintatres, ♁ quinquaginta septem. In hoc dierum spacio, omnia quę nobis obueniunt, inuenire possumus, sed prius signorum ac locorum qualitate perspecta. nam si bene collocata stella fuerit, & aut tempus, aut menses, aut dies acceperit, & sit beneuola, omnia bona decernit: si uerò maleuola stella, tempus, aut menses, aut dies acceperit, & malę sit collocata, infortunia pro locorum qualitate decernit. Omnia itaq; prudenti inquisitione pertractans, totam uerissimę geniturę poteris explicare substantiam.

PROFECTIONIS DOMINI TEMPORA.

SIG. V	♃	♄	♃	♁	♁	♃	♄	♃	♁	♃	♄
PLA. ♁	♀	♁	♃	☉	♀	♁	♁	♃	♄	♄	♃
DI. 36	33	57	71	53	57	33	36	30	85	85	30

ANTISCIORVM APOTELESMA.

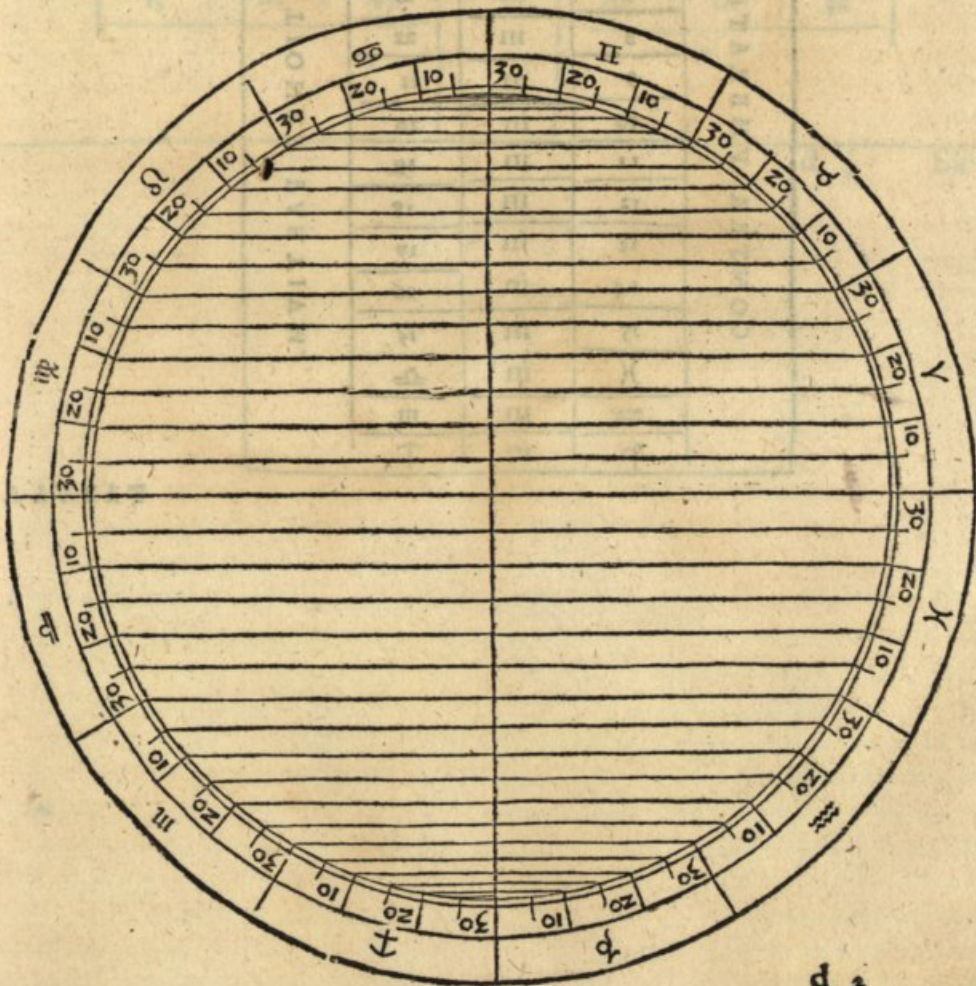
Cap. XXXII.

EX istis institutis omnibus, quia tractatum antisniorum paulo antè distulimus, hunc locum nunc explicare debemus, ne quid à nobis in ista institutione prætermissum uideatur. Antiscia, Gręcorum sunt nobis magisterio tradita: nolo enim aliquis suspicetur, quod non sit apud Gręcos iste tractatus. nam si Ptolemęus nullam aliam rationem sequitur, nisi antisniorū: & Antiochus, cum dicit, quod Libra Arietem, propter terrā, quę mediā est, non uideat, quasi per speculum quidem, antisniorū rationem attingit. Dorothis uerò Sidonius, uir prudentissimus, qui apotelesmata uerissimis et disertissimis uersibus scripsit, antisniorum rationem manifestis sententijs explicauit, in libro scilicet quarto. Nunc qua ratione colligantur antiscia, breuiter explicabo. Initium antisniorum aut à ♄ & ♃ est, aut à ♁ & ♃ inchoamus. Itaq; nos instituentes, à ♄ & ♃ incipimus.

II in σ antisclium mittunt, & σ in II: Ω in ϑ , & in Ω ϑ : η in γ , & γ in η : χ in α , & α in χ : μ in m , & m in μ : τ in β , & β in τ . Si rursus initium à τ in β fecerimus, & simili modo in II & σ definitur. Hæc itaque semper omnia sagaci debemus inquisitione tractare, ne aliquando tam honesta professio falsis apotelesmatum mendacijs obumbretur. Sed hoc quidem, quod de antisclijs diximus, non sufficit, nisi etiam partes explicatae specialiter fuerint, quæ in quam partem mittant, & cuius antisclium rursus ipsa suscipiat. Et illud scire inter cætera oportet, quod in tricesimam partem signi nulla pars mittatur, & quod tricesima pars in nullam partem mittat antisclium. Hoc itaque exemplum, quod de II & σ fecimus, ad omnium signorum antisclia pertinebit. II pars prima, in uicesimam nonam σ partem antisclium mittit: rursus σ uicesimanona pars, in primam II partem mittit antisclium: secunda in uicesimam octauam, uicesimam octaua in secundam: tertia in uicesimam septimam, uicesimam septima in tertiam: quarta in uicesimam sextam, uicesimam sexta in quartam: quinta in uicesimam quintam, uicesimam quinta in quintam: sexta in uicesimam quartam, uicesimam quarta in sextam: septima in uicesimam tertiam, uicesimam tertia in septimam: octaua in uicesimam secundam, uicesimam secunda in octauam: nona in uicesimam primam, uicesimam prima in nonam: decima in uicesimam, uicesima rursus in decimam: undecima in decimam nonam, decimanona rursus in undecimam: duodecima in decimam octauam, decimam octaua rursus in duodecimam: decimatertia in decimam septimam, decimam septima rursus in decimam tertiam: decima quarta in decimam sextam, decimam sexta rursus in decimam quartam: decima quinta in decimam quintam, rursusq; conuersim. Et hoc modo facias, donec per graduum numerum, numeralem

Tricesima pars cuiusq; signi.

TABVLA ANTISCIORVM TERTIA.

ralem retrogrediens, descensum ad descensum perducas. Ita Π & ϖ in se mittunt antiscia. nam pars, à qua exceperit antiscium ad se, ad eam rursus mittit antiscium. Sic itaq; in semetipsis mittunt ϑ & Ω , sic η & γ , sic α & χ , sic m & \approx , sic τ & ρ . Vt hoc itaq; manifestius intelligi possit, cum scias iam, quod signum, in quod signum antiscium mittat, ipsas partes specialiter scripsi, ut omnibus obscuritas solueretur. In quamcunque igitur pars prima antiscium miserit, ab ea suscipit ipsa rursus antiscium: sic secunda, sic cætera. Π itaque & ϖ scripsimus partes, quod exemplum & in cæteris signorum partes scrutari conueniat, & eorum scilicet, & signorum, quæq; inuicem in se dicimus antiscium mittere: quorum ut facilius sit intellectus, unicam, ut diximus, signorū duorum tabulam hic inferius describimus, ex qua nobis ad cætera inuestiganda facilius sit intellectus.

TABVLA ANTISCIORVM PRIMA.

CONTRA VMBRATIONS PARTIVM.	Π	in	ϖ	CONTRA VMBRATIONS PARTIVM.
	ϑ	in	Ω	
	γ	in	η	
	1	in	29	
	2	in	28	
	3	in	27	
	4	in	26	
	5	in	25	
	6	in	24	
	7	in	23	
	8	in	22	
	9	in	21	
	10	in	20	
	11	in	19	
	12	in	18	
	13	in	17	
14	in	16		
15	in	15		
χ	in	α		
\approx	in	m		
ρ	in	τ		

TABVLA